

**ผลการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานที่มีต่อ
ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยโรงเรียนวัดสุวรรณนาคี
จังหวัดสุพรรณบุรี**

นางนิตยา ดอกกะถิน

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2552

**The Effects of Role-Playing with Story Telling Experience on Self-Confident
of Preschool Children at Watsuwannakee in Suphanburi Province**

Mrs. Nittaya Dokkathin

**An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction**

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2009

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่า
นิทานที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย
โรงเรียนวัดสุวรรณนาสี จังหวัดสุพรรณบุรี

ชื่อและนามสกุล นางนิตยา คอกกะลิน

แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน

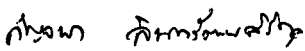
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

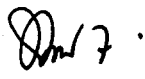
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ประภาพรรณ เอี่ยมสุภามิต

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2553

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประภาพรรณ เอี่ยมสุภามิต)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. กัญจนา ลินทรตันศิริกุล)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษา คั่นคว่าอิสระ ผลการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน
ที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดสุวรรณนาคี
จังหวัดสุพรรณบุรี

ผู้ศึกษา นางนิตยา คอกกะถิน **รหัสนักศึกษา** 2512102555 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(หลักสูตรและการสอน) **อาจารย์ที่ปรึกษา** รองศาสตราจารย์ ดร. ประภาพรรณ เอี่ยมสุภานิต
ปีการศึกษา 2552

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย
ก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน

กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ของ
โรงเรียนวัดสุวรรณนาคี จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 15 คน ได้มาโดยการสุ่ม
แบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติ
ประกอบการเล่านิทาน และ แบบสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์
ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ การทดสอบเครื่องหมาย

ผลการวิจัยปรากฏว่า ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์
การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานสูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาท
สมมติประกอบการเล่านิทาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ เด็กปฐมวัย การแสดงบทบาทสมมติ ความเชื่อมั่นในตนเอง

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ประภาพรรณ เอี่ยมสุภานิต อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่เริ่มต้น จนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้กรุณาช่วยตรวจสอบแบบสังเกตพฤติกรรม ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย และแผนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติ ประกอบการเล่นิทาน ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย

ขอขอบพระคุณคณะครู โรงเรียนวัดสุวรรณนาคี เพื่อนนักศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้การสนับสนุนช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดมา

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยมีความภาคภูมิใจ ดีใจในความสำเร็จครั้งนี้ โดยมีคุณพ่อ คุณแม่ ฉวีภาณี พี่น้อง สามี และบุตรทั้งสองที่คอยให้กำลังใจ ให้ความห่วงใยอันอบอุ่นเป็นอย่างดี ซึ่งผู้วิจัยถือว่ามีความค่าเป็นอย่างยิ่ง

คุณค่าและประโยชน์ของการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศแด่คุณของบิดา มารดา ครู อาจารย์ที่ได้อบรมสั่งสอนและชี้แนะแนวทางการศึกษาแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

นิตยา คอกกะถิน

เมษายน 2553

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเอง	7
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทานและการเล่านิทาน	19
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแสดงบทบาทสมมติ	37
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	49
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	49
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	49
การเก็บรวบรวมข้อมูล	51
การวิเคราะห์ข้อมูล	52
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	61
สรุปการวิจัย	61
อภิปรายผล	62
ข้อเสนอแนะ	65
บรรณานุกรม	67

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	75
ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	76
ข คู่มือและแผนการจัดประสบการณ์การสังเกตบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน..	78
ค คู่มือและแบบสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย.....	131
ง ตารางการเปรียบเทียบคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและ หลังการจัดประสบการณ์การสังเกตบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน เป็นรายบุคคลและรายด้านด้วยการทดสอบเครื่องหมาย	141
ประวัติผู้ศึกษา	147

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1	การเปรียบเทียบคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานเป็นรายบุคคล... 56
ตารางที่ 4.2	การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองก่อนและหลังการการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานของเด็กปฐมวัยด้วยการทดสอบเครื่องหมาย.....58
ตารางที่ 4.3	การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเชื่อมั่นในตนเองก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานเป็นรายด้าน..... 58
ตารางที่ 4.4	การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานเป็นรายด้านด้วยการทดสอบเครื่องหมาย.....60

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 4.1 แผนภูมิเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัด ประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานเป็นรายบุคคล	57
ภาพที่ 4.2 แผนภูมิเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมเฉลี่ยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานเพื่อพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของ เด็กปฐมวัยเป็นรายค้ำาน	59

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาเยาวชน เพราะเยาวชนจะเจริญเติบโต ไปเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติในอนาคต ฉะนั้น โรงเรียนหรือสถาบันต่างๆ ในสังคมควรจะร่วมมือกันพัฒนาเยาวชนให้เจริญขึ้นในทุกๆ ด้าน การที่จะพัฒนาบุคคลให้มีบุคลิกภาพดี และมีคุณสมบัติพร้อมที่จะดำเนินชีวิตอยู่ในสังคม ได้อย่างดีวิธีหนึ่งคือ การช่วยให้บุคคลมีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถแก้ไขปัญหาและปรับปรุงสิ่งที่บกพร่องของตน พร้อมทั้งพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป ดังที่ วาสนา เจริญสอน (2537: 20) กล่าวว่า ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นบุคลิกภาพที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข และเมื่อบุคคลในสังคมมีความสุขก็จะส่งผลดีต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ วัฒนา มัคคสมัน (2544: 15) ที่กล่าวว่า คนที่เห็นคุณค่าในตนเอง หรือมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงจะมีความรู้สึกว่าตนเองมีค่าเป็นบุคคลที่น่าเชื่อถือ สามารถกำหนดชีวิตของตนเองได้ มีความพยายามเพื่อเอาชนะอุปสรรคในชีวิต สามารถเผชิญกับปัญหาที่ยุ่งยาก มีความกล้าเสี่ยง มีความกระตือรือร้นที่จะไปให้ถึงเป้าหมายในชีวิตของตน สามารถยอมรับความเป็นจริงที่จะเกิดขึ้น เป็นผู้ปราศจากอคติ มีความรู้สึกพอใจในชีวิตของตน มีความสุขในชีวิตและดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นบุคลิกภาพที่สำคัญที่ควรปลูกฝังให้กับเด็กคือ ความเชื่อมั่นในตนเอง เพราะความเชื่อมั่นในตนเองเป็นคุณลักษณะที่เด็กควรได้รับการส่งเสริม เพราะเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะส่งผลให้เด็กมีความเป็นตัวของตัวเอง กล้าคิดกล้าแสดงออก สามารถปรับตัวได้เข้ากับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม มีความภาคภูมิใจ และแก้ปัญหาด้วยความรู้สึกที่มั่นคง มีสุขภาพจิตดี มีความสุขในการดำรงชีวิต (กรมวิชาการ 2537: 17) ซึ่งสอดคล้องกับมาสโลว์ (Maslow 1954: 411) ที่กล่าวว่า ความเชื่อมั่นในตนเองนั้นสามารถปลูกฝังให้เกิดขึ้นได้เพราะคนทุกคนในสังคมมีความปรารถนาที่จะได้รับความสำเร็จ มีความภูมิใจในตนเองต้องการให้คนอื่นยอมรับนับถือในความสำเร็จของตน ถ้าความต้องการนี้ได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอจะทำให้บุคคลนั้นมีความมั่นใจในตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีค่า มีความสามารถและมีประโยชน์ต่อสังคม แต่ถ้าความต้องการนี้ถูกขัดขวาง จะทำให้เกิดความรู้สึกว่ามีปมด้อย หรือเสียความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งความเชื่อมั่นในตนเองนั้นสามารถปลูกฝังให้เกิดขึ้นได้ตั้งแต่ระดับปฐมวัย ดังที่คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ (2543: 15-16)

กล่าวว่า ช่วงปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่สำคัญที่สุดสำหรับการพัฒนาการของชีวิต ประสบการณ์และการเรียนรู้ที่เด็กได้รับในช่วงอายุ 6 ปีแรก เป็นระยะที่สำคัญที่สุดในการวางรากฐานคุณภาพชีวิต ที่จะพัฒนาเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต การส่งเสริมพัฒนาการและบุคลิกภาพด้วยวิธีการที่เหมาะสมจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งสอดคล้องกับ เฮนดริค (Hendrick 1984; อ้างถึงใน สิริมา ภิญ โยอนันตพงษ์ 2538: 25) ที่กล่าวว่า หลักของการจัดการศึกษาปฐมวัยนั้นพื้นฐานสำคัญควรยึดหลักการเพิ่มความสามารถในการพัฒนาเด็ก โดยเน้นให้เด็กมีความมั่นใจในตนเอง และเห็นคุณค่าของตนเอง

แต่จากการศึกษาพฤติกรรมของเด็ก กลับพบว่า ปัจจุบันเด็กไทยส่วนใหญ่มักเป็นคนขี้อายขาดความมั่นใจในตนเอง ไม่กล้าแสดงออก (กุลยา ดันดิผลาชีวะ 2542: 31) จุดด้อยของคนไทยและเด็กไทยคือการไม่กล้าคิดนอกกรอบและการไม่กล้าแสดงออก (สรินยา สมบุญ 2548: 32) การที่เด็กจะกล้าหรือไม่กล้ามีสาเหตุมาจากพื้นฐานทางจิตใจเป็นสำคัญ การเลี้ยงดูที่เด็กได้รับ และพฤติกรรมของพ่อแม่หรือคนเลี้ยงมีผลต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย หากเด็กได้รับความมั่นใจ เด็กจะไว้วางใจคน กล้าคิด กล้าพูด กล้าแสดงออก มีความมั่นใจในการบอกความต้องการของตน สามารถปรับตัวและเข้าร่วมกิจกรรมกับคนอื่นได้ ในทางตรงกันข้ามหากเด็กได้รับประสบการณ์และการเลี้ยงดูแบบไม่ไว้วางใจ เด็กก็จะกลายเป็นคนที่รู้สึกว่าคุณสมบัติของคุณขาดกลัว ไม่รู้จักพึ่งพาตนเอง ไม่กล้าที่จะคิด ไม่กล้าที่จะตัดสินใจ ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง กลายเป็นคนเก็บกด สะสมความเครียด โดยไม่รู้ตัว บางคนเมื่อมีปัญหาก็ใช้วิธีหนีปัญหาไม่สู้ชีวิต (นิภา ผ่องพันธ์ 2553: http://www.suanprung.go.th/article_new/suanprung.php?id=131) ดังนั้นความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กจึงมีความสำคัญ และเกิดขึ้นได้โดยอาศัยประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก บุคคลที่เป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กคือพ่อ แม่ และครู ครูเปรียบเสมือนเป็นแม่คนที่สองของเด็ก ทั้งนี้เพราะเมื่อเด็กมาโรงเรียน เด็กได้ใช้เวลาส่วนใหญ่ผูกพันใกล้ชิดกับครู ครูจะเป็นบุคคลที่รับช่วงต่อจากพ่อแม่ ดังนั้นครูจึงมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก โดยการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัย ความสนใจ และวุฒิภาวะของเด็ก โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เปิดโอกาสให้เด็กมีอิสระในการคิด จนสามารถพัฒนาการนับถือตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเองให้เกิดขึ้นในเด็กทุกคน

ในการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัยนั้น ครูควรให้ความสำคัญและคำนึงถึงธรรมชาติของเด็กทั้งในด้านการพัฒนาการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้เด็กพัฒนาทักษะพื้นฐานทุกด้าน โดยผ่านรูปแบบกิจกรรมที่เด็กได้ลงมือกระทำ และปฏิบัติจริงด้วยตนเอง ครูเป็นผู้เตรียมเนื้อหา ประสบการณ์และร่วมมือ เพื่อให้เด็กค้นพบความรู้ด้วยตนเอง และวิธีการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยนั้นมีมากมายหลายวิธี การแสดงบทบาทสมมติ ก็เป็นวิธีหนึ่งที่จะเป็นการส่งเสริมการแสดงออก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี

แอมมณี (2545: 67) กล่าวว่า วิธีสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ คือ กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการให้ผู้เรียนสวมบทบาทในสถานการณ์ซึ่งมีความใกล้เคียงกับความเป็นจริง และแสดงออกตามความรู้สึกนึกคิดของตน การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานเป็นการผสมผสานศิลปะการเล่าเรื่องกับการแสดงออกทางสีหน้า ท่าทาง และเป็นสื่ออย่างหนึ่งที่เด็กได้รับรู้และแสดงความคิดเห็น ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่เด็กมีส่วนร่วมในการกระทำทำให้เด็กเรียนรู้บทบาทเรื่องราวที่เขาสนใจ ซึ่งจะช่วยให้เด็กปรับตัวและมีความรอบรู้ในสังคมรอบตัวเป็นอย่างดี เขาจะเกิดการเรียนรู้ว่าเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น เขาจะหาทางแก้ปัญหาอย่างไร ในขณะที่เด็กแสดงบทบาทของใครก็ตาม เด็กจะเรียนรู้ถึงความรู้สึกของคนอื่นและเรียนประสบการณ์ในแง่ต่างๆ ของชีวิตได้มากขึ้น โดยเด็กไม่ต้องรอที่จะพบปัญหาในชีวิตจริง ซึ่งสอดคล้องกับ ไฮนิก และสตีลเวล (Heinig and Stillwell 1981: 8) ที่กล่าวว่า ถ้าเด็กแสดงตัวละครนั้นๆ เด็กจะมีความรู้สึกประทับใจและเข้าถึงบทบาท รวมทั้งการปรับบุคลิกภาพตามลักษณะตัวละครนั้นๆ การที่ครูนำบทบาทสมมติมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นการส่งเสริมให้เด็กแสดงออกทาง ความคิด ภาษา ท่าทาง นักการศึกษายอมรับว่าการเรียนรู้ที่ดีเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียน ได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง ก่อให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง

จากผลการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดสุวรรณนาคี ที่ผลการประเมินในรอบ 2 ในระดับปฐมวัย โรงเรียนได้ผลการประเมินในระดับดีมากทุกมาตรฐาน ยกเว้นในมาตรฐานที่ 7 ตัวบ่งชี้ที่ 4 เด็กมีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม ที่ได้ระดับพอใช้ จากเหตุผลและสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้นจึงเป็นเหตุทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะส่งเสริมพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนที่ผู้วิจัยรับผิดชอบอยู่ ว่าหลังจากที่เด็กได้รับการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานแล้ว จะมีผลต่อพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยมากน้อยเพียงใด อันจะเป็นแนวทางหนึ่งในการส่งเสริมพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองให้กับเด็กปฐมวัยต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน

3. สมมติฐานการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน มีความเชื่อมั่นในตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

4. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

4.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเด็กปฐมวัย ที่กำลังศึกษาในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของโรงเรียนวัดสุวรรณนาคี จังหวัดสุพรรณบุรี

4.2 ตัวแปรที่ศึกษา

4.2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน

4.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความเชื่อมั่นในตนเอง

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กนักเรียน อายุ 5 – 6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนวัดสุวรรณนาคี จังหวัดสุพรรณบุรี

5.2 การจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน หมายถึง การจัดกิจกรรมให้เด็กได้แสดงบทบาทสมมติตามเนื้อเรื่องในนิทานหลังจากที่ครูเล่าจบ โดยให้เด็กแต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนกำหนดบทบาทการแสดงตามที่เด็กเข้าใจ หลังจากนั้นให้เด็กได้ช่วยกันสรุปเรื่องราวในนิทาน

5.3 ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง การกล้าตัดสินใจกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยความมั่นใจ กล้าแสดงออก สามารถพึ่งพิงตนเองได้ มีความภาคภูมิใจในตนเอง มีความเป็นตัวของตัวเอง และปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข โดยผู้วิจัยได้แบ่งความเชื่อมั่นในตนเองออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

5.3.1 การกล้าแสดงออก หมายถึง การแสดงออกทางท่าทางด้วยความมั่นใจ ไม่เขินอาย พูดด้วยถ้อยคำเสียงดังฟังชัด สบตาผู้ฟังในขณะที่แสดงบทบาทสมมติ และมีความกระตือรือร้นอยากร่วมกิจกรรม

5.3.2 การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม หมายถึง การปฏิบัติตามข้อตกลงของครู และสมาชิกในกลุ่ม รู้จักยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถให้คำแนะนำและช่วยเหลือผู้อื่น และทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ได้อย่างสนุกสนาน

5.3.3 การเป็นตัวของตัวเองและภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึง การสามารถบอกความต้องการของตนเองให้ผู้อื่นได้รับทราบ กล้าตัดสินใจทำสิ่งต่างๆด้วยตนเอง ยอมรับผลงานพอใจกับการกระทำของตนเองในขณะที่ทำกิจกรรม และสนุกสนานในการทำกิจกรรม ดีใจและมีความสุขเมื่อประสบผลสำเร็จ

6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ได้แผนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานเพื่อส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย

6.2 ได้แนวทางในการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานเพื่อส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง “ผลการจัดประสบการณ์การ
แสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัด
สุวรรณนาคี จังหวัดสุพรรณบุรี” นี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและเรียบเรียงเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
ตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเอง
  - 1.1 ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเอง
  - 1.2 ความสำคัญของความเชื่อมั่นในตนเอง
  - 1.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเอง
  - 1.4 ลักษณะของเด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง
  - 1.5 ปัจจัยในการส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง
  - 1.6 การวัดและการประเมินผลความเชื่อมั่นในตนเอง
  - 1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเอง
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทานและการเล่านิทาน
  - 2.1 ความหมายของนิทาน
  - 2.2 ความหมายของการเล่านิทาน
  - 2.3 จุดประสงค์ของการเล่านิทาน
  - 2.4 คุณค่าและประโยชน์ของนิทานที่มีต่อเด็กปฐมวัย
  - 2.5 ประเภทของนิทาน
  - 2.6 การเลือกนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย
  - 2.7 รูปแบบการเล่านิทาน
  - 2.8 วิธีการและเทคนิคในการเล่านิทาน
  - 2.9 หลักการเตรียมตัวครูในการเล่านิทาน
  - 2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแสดงบทบาทสมมติ
  - 3.1 ความหมายของบทบาทสมมติ
  - 3.2 ความสำคัญและประโยชน์ของการแสดงบทบาทสมมติ

- 3.3 ทฤษฎีการใช้บทบาทสมมติ
- 3.4 ประเภทและลักษณะของการแสดงบทบาทสมมติ
- 3.5 เทคนิคและขั้นตอนในการใช้บทบาทสมมติ
- 3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทสมมติ

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเอง

1.1 ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเอง

ความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นความพึงพอใจในตนเอง การกล้าแสดงออก การกล้าตัดสินใจ และมีความมั่นใจที่จะทำสิ่งต่างๆให้สำเร็จได้ตามที่ต้องการ และเด็กจะเกิดความมั่นใจในตนเองได้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเองไว้ ดังนี้

กรมวิชาการ (2537: 1) ได้ให้ความหมายไว้ว่าความเชื่อมั่นในตนเองเป็นคุณลักษณะที่สำคัญที่จะช่วยให้คนเราสามารถทำสิ่งต่างๆประสบความสำเร็จ ช่วยให้คนเรามีความเป็นตัวของตัวเอง กล้าคิดกล้าแสดงออก ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม ทำสิ่งต่างๆด้วยความมั่นใจ ขอมรับผลที่เกิดขึ้นด้วยความพอใจและภาคภูมิใจ สามารถเผชิญเหตุการณ์ต่างๆและแก้ปัญหาด้วยความรู้สึกมั่นใจ อันเป็นคุณลักษณะของผู้ที่มีสุขภาพจิตที่ดี มีความสุขในการดำรงชีวิต

มาลินี จุฑะรพ (2541: 300) กล่าวว่า ความเชื่อมั่นในตนเองหมายถึง ลักษณะของบุคคลที่แน่ใจในความสามารถของตนเอง การกล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น กล้าตัดสินใจ และการมีความมั่นใจที่จะทำสิ่งต่างๆให้สำเร็จได้ตามต้องการ สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างดี ไม่หลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่เป็นปัญหา มีความรับผิดชอบในผลงานของตนเอง มีความพยายาม และมีความอดทนอาจกล่าวได้ว่าปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้คนมีความเชื่อมั่นในตนเอง คือ มีความรู้ มีความสามารถ มีความกล้าหาญในทางชอบธรรม มีความขยันและยังเนื่องมาจากความเชื่อที่ฝังลึกอยู่ในใจหรือบางทีก็เป็นผลจากความสำเร็จในอดีต

สมจินตนา คุปตสุนทร (2547: 9) กล่าวว่าความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง ความสามารถในการกล้าพูด กล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น ไม่ขี้อายไม่ประหม่า มีจิตใจมั่นคง ภาคภูมิใจในตนเอง มั่นใจในความคิดของตนเอง และพร้อมที่จะรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น กล้าตัดสินใจโดยไม่ลังเลไม่วิตกกังวล กล้าเผชิญต่อความจริง รู้จักการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม

จิราพร ปั่นทอง (2550: 9) กล่าวว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง บุคลิกภาพส่วนหนึ่งของบุคคลที่สะท้อนให้เห็นถึงความกล้าแสดงออก มั่นใจในการกระทำสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จได้ตามที่ต้องการ รวมทั้งการยอมรับและความภาคภูมิใจในตนเองว่ามีความสามารถมีคุณค่า สามารถเผชิญกับเหตุการณ์ต่างๆ ที่จะเข้ามาในชีวิตด้วยความสุขุมรอบคอบ

นงลักษณ์ เกตุการณ์ (2551: 43-44) กล่าวว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง ความสามารถในการกล้าพูด กล้าคิด กล้าแสดงออก มีความเป็นตัวของตัวเอง มั่นใจในความคิดของตนเอง และพร้อมที่จะรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น กล้าตัดสินใจโดยไม่ลังเล ไม่วิตกกังวล กล้าเผชิญต่อความจริง รู้จักการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม ผู้ที่อยู่ใกล้ชิด ได้แก่ พ่อแม่ ครู ผู้เลี้ยงดู ต้องรู้จักแสดงพฤติกรรมในการยอมรับความรู้สึก ความคิดเห็น ให้กำลังใจ ให้คำชมเชยในทางที่ถูกต้อง และเหมาะสมกับเหตุการณ์ ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่ดี มีความเชื่อมั่นในตนเอง จนสามารถพัฒนา กลายเป็นบุคลิกภาพเฉพาะตน

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง การกล้าตัดสินใจกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยความมั่นใจ กล้าแสดงออกสามารถฟังฟังตนเองได้ มีความภาคภูมิใจในตนเอง มีความเป็นตัวของตัวเอง และปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

1.2 ความสำคัญของความเชื่อมั่นในตนเอง

ได้มีผู้ให้ความสำคัญของความเชื่อมั่นในตนเองไว้หลายทัศนะ กล่าวคือ

มาสโลว์ (Maslow 1954: 44 อ้างถึงใน วนิดา ศิลปะกิจ โสภณ 2540: 7-8) กล่าวว่า คนทุกคนในสังคมปรารถนาที่จะได้รับความสำเร็จ ความภูมิใจในตนเอง และต้องการให้คนอื่นยอมรับนับถือในความสำเร็จของตนด้วย ถ้าความต้องการนี้ได้รับการตอบสนองจนพอใจ ก็จะทำให้บุคคลนั้น มีความเชื่อมั่นในตนเอง โดยรู้สึว่าตนเองมีค่า มีความสามารถและมีประโยชน์ต่อสังคม แต่ถ้าความต้องการนี้ถูกขัดขวางจะทำให้เกิดความรู้สึกว่า มีปมด้อยเกิดขึ้น หรือเสียความภาคภูมิใจในตนเอง

พิมพิกา คงรุ่งเรือง (2542: 13) กล่าวว่าความเชื่อมั่นในตนเองเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่ง เพราะการดำเนินชีวิตของบุคคลทั่วไปต้องอาศัยความกล้าคิด กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ กล้าเผชิญกับอุปสรรคความยากลำบากตลอดจนการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม ซึ่งบุคลิกภาพเหล่านี้มีคุณค่าและเป็นประโยชน์สำหรับเด็กปฐมวัยอย่างยิ่งที่จะต้องเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในสังคมต่อไป

วารุณี เจริญรัตน์ โชติ (2543: 19) กล่าวว่า ความเชื่อมั่นในตนเองมีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของบุคคลในสังคม เนื่องจากบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะประสบความสำเร็จทั้งด้านการเรียน การทำงาน สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เมื่อบุคคลในสังคมมีความสุขจะส่งผลที่ดีต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ

เมทินี ค่านยังอยู่ (2546: 21) กล่าวว่า การที่เด็กมีความเชื่อมั่นเด็กจะกล้าทำและปรับตัวได้ ผลที่ตามมาเมื่อเด็กโตเป็นผู้ใหญ่เด็กจะเป็นบุคคลที่สามารถในการทำงาน การใช้ชีวิตในสังคม และประสบความสำเร็จในการทำงาน

แบร์คเคนริจ (Breckenridge 1965: 80 อ้างถึงใน ปิยะนาถ เกิดโกลา 2549: 23) พบว่าการได้รับการยอมรับจากครอบครัวจะเป็นสาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้เด็กสามารถพัฒนาความคิดเรื่องการนับถือตนเองและความเชื่อมั่นในตนเอง เด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะมีความสามารถในการควบคุมตนเองและมีความรับผิดชอบและสามารถแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมด้วยสาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในตนเองได้แก่ การฝึกฝนเพิ่มเติมเป็นพิเศษอยู่เสมอๆ จนมีทักษะความสามารถสูง ในที่สุดจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองขึ้น นอกจากนี้ความเชื่อมั่นในตนเองยังขึ้นอยู่กับระดับอายุ ระดับพัฒนาการ และกลุ่มที่เด็กร่วมเล่นหรือร่วมทำงานตลอดจนสถานการณ์ต่างๆที่กำลังเผชิญอยู่ เด็กที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง คือ เด็กที่ไม่บรรลุพัฒนาทางอารมณ์ ไม่กระปรี้กระเปร่าในการกระทำสิ่งต่างๆและไม่ยอมต่อสู้กับสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นกับตนเอง

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นลักษณะหนึ่งของบุคลิกภาพที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินชีวิต เพราะเป็นตัวชี้ความสำเร็จในการกระทำสิ่งต่างๆ เพราะบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง จะมีความกล้าในการคิดและการกระทำ มองเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น ทำให้สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นความเชื่อมั่นในตนเองจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งประการหนึ่งที่ต้องได้รับการปลูกฝังให้เกิดขึ้นตั้งแต่ในวัยเด็ก เพื่อจะได้เติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในสังคมต่อไป

1.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเอง

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเอง โดยตรงไม่มีผู้กล่าวถึง แต่เนื่องจากความเชื่อมั่นในตนเองเป็นบุคลิกภาพที่ควรส่งเสริมให้เกิดในตัวเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กพร้อมที่จะอยู่ในสังคมอย่างมีคุณภาพ และมีความสุข ดังนั้นจะขอกกล่าวถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเองโดยทางอ้อม ดังนี้

ทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมของอีริกสัน (Erikson's Psychosocial of Development)

อีริกสัน (Erikson 1975: 220 – 222 อ้างถึงใน ธนวิศิ สุระกาญจน์ 2544: 10-12) มีความเห็นว่าพัฒนาการทางบุคลิกภาพเกิดขึ้นได้เนื่องจากการที่คนมีการติดต่อกับสัมพันธ์กับสังคมและแต่ละขั้นจะมีช่วงวิกฤตสำหรับที่จะพัฒนาการเรื่องนั้นๆ โดยเฉพาะในชีวิตด้านในช่วงชีวิตใดพัฒนาการเป็นไปด้วยดีมีลักษณะทางบวกมากกว่าทางลบพัฒนาการทางบุคลิกภาพก็จะเป็นไปในทางดี ผู้ที่มีสุขภาพจิตดีย่อมสามารถเผชิญปัญหาหรือแก้ปัญหาหรือสามารถตัดสินใจได้ในทางตรงกันข้าม ถ้าในช่วงชีวิตใดพัฒนาการเป็นไปในทางลบมากกว่าผู้นั้นจะมีพัฒนาการทาง

บุคลิกภาพไม่สมบูรณ์ซึ่งจะนำไปสู่การเป็นผู้ที่มีปัญหาในการปรับตัวและอิริคสันซีให้เห็นถึงอิทธิพลที่แต่ละขั้นมีต่อกัน โดยที่พัฒนาการในขั้นหลังจะได้รับอิทธิพลจากขั้นก่อนนั้น ซึ่งพัฒนาการของมนุษย์มี 8 ขั้น สำหรับเด็กปฐมวัยจะมีพัฒนาการอยู่ระหว่างขั้นที่ 1 – ขั้นที่ 4 จึงขอกล่าวเฉพาะพัฒนาการทั้ง 4 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นความไว้วางใจ ความไม่ไว้วางใจ (0-1 ปี)

วัยนี้เป็นวัยที่ช่วยตนเองไม่ได้ยังต้องคอยพึ่งพาผู้อื่น โดยเฉพาะพ่อแม่ ดังนั้นขั้นนี้เป็นขั้นที่เด็กพัฒนาความไว้วางใจ เชื่อใจ ความไว้วางใจทั้งต่อตนเองและต่อบุคคลอื่น การจัดประสบการณ์ในช่วงนี้เป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนา “ความไว้วางใจ” ในวัยต่อมาซึ่งสิ่งสำคัญที่จำเป็นต้องคำนึงถึงคือสัมพันธภาพระหว่างพ่อแม่ ลูก ในช่วงนี้ถ้าความต้องการของเด็กได้รับการตอบสนองอย่างเหมาะสมประกอบกับความรักใคร่ผูกพันที่เป็นไปอย่างอบอุ่นยอมทำให้เด็กคิดว่าโลกนี้ปลอดภัย โลกนี้น่าอยู่ สามารถที่จะไว้วางใจผู้อื่นได้ในทางตรงกันข้ามถ้าเด็กได้รับการเลี้ยงดูอย่างไม่เหมาะสมไม่มีความคงเส้นคงวา เด็กจะคิดว่าโลกนี้เต็มไปด้วยอันตรายไม่ไว้วางใจทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่นต่อไป อิริคสันกล่าวว่า “พัฒนาการของความไว้วางใจ จะเป็นรากฐานของความเป็นตัวของตัวเอง”

ขั้นที่ 2 ขั้น ความเป็นตัวของตัวเอง ความไม่มั่นใจในตนเอง (2-3 ปี)

ถ้าเด็กได้รับอนุญาตให้ทำสิ่งต่างๆ ได้รับการกระตุ้นให้กำลังใจในสิ่งที่เด็กทำได้ตามความสามารถและวิธีการของเด็กแต่ละคนแล้วก็จะพัฒนาความเป็นตัวของตัวเองรู้สึกว่าเป็นผู้มีความสามารถพึ่งตนเองและนำตนเองได้ ตลอดจนการได้รับความไว้วางใจจากผู้อื่นว่าสามารถที่จะทำสิ่งต่างๆ ได้เองถ้าพ่อแม่ไม่มีความอดทนไม่ให้โอกาสเด็กหรือทำสิ่งต่างๆ แทนเด็กเสียหมด เด็กจะเกิดความเคลือบแคลงสงสัยในความสามารถของตนเองในการที่จะทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง

ขั้นที่ 3 ขั้นความคิดริเริ่ม ความรู้สึกผิด (3 -6 ปี)

เด็กมีความสามารถมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ตลอดจนการได้ใช้ภาษาซึ่งจะไม่สนับสนุนขั้นความเป็นตัวของตัวเองในแง่ของการดำเนินการ การวางแผน และริเริ่มทำกิจกรรมต่างๆ ถ้าเด็กได้รับอิสระในการที่จะคิดทำกิจกรรมต่างๆ และถ้าพ่อแม่หรือครูมีเวลาให้กับเด็กในการตอบคำถาม ไม่ดุหรือดุดบเพราะเมื่อรำคาญก็ยอมจะเป็นการส่งเสริมให้เด็กมีแนวโน้มที่จะค้นคว้าศึกษาสำรวจ อันตรายสำหรับขั้นนี้คือความรู้สึกผิดต่อตนเองไม่มีความสามารถในการทำสิ่งใหม่ๆ เด็กจะรู้สึกว่าผู้ใหญ่เข้มงวดไม่ได้รับโอกาสในการซักถามสิ่งที่สนใจอยากรู้ การกระทำของตนเป็นสิ่งที่ก่อกวนทำให้ผู้ใหญ่รำคาญใจ พุคสิ่งใดก็เป็นเรื่องไร้สาระเด็กจะรู้สึกผิดในการที่จะคิดทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองเด็กจะรู้สึกว่าตนมีความผิด

ขั้นที่ 4 ขั้นประสบผลสำเร็จ ขยันมันเพียรหรือรู้สึกดี (6-12 ปี)

อยู่ในช่วงอายุ 6-12 ปีเด็กวัยนี้จะเริ่มเข้าเรียนและต้องการเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น เด็กจะเกิดพัฒนาการทางด้านความขยันขันแข็ง โดยพยายามคิดและประดิษฐ์สิ่งต่างๆ ให้เหมือนผู้ใหญ่ ด้วยการทุ่มเทกำลังกาย กำลังใจ และถ้าเด็กได้รับคำชมเชยก็จะเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดกำลังใจ และมีความมานะพยายามมากขึ้น แต่ถ้าเด็กไม่ได้รับความสนใจหรือผู้ใหญ่แสดงออกมาให้เด็กเห็นว่าเป็นการกระทำที่น่ารำคาญ เด็กจะเกิดความรู้สึกต่ำต้อย

ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Theory of Need Gratification)

แนวคิดมาสโลว์ (Maslow 1954: 411-414) เห็นว่า มนุษย์ทุกคนล้วนแต่มีความต้องการที่จะสนองความต้องการให้กับตนเองทั้งสิ้น มาสโลว์จึงได้จัดความต้องการของมนุษย์เป็นลำดับขั้น โดยเริ่มจากความต้องการขั้นต่ำสุด ขึ้นไปหาความต้องการขั้นสูงสุด ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย เป็นความต้องการที่ถือว่าเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดซึ่งได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ การหลับนอน การขับถ่าย ฯลฯ ถ้าความต้องการขั้นต่างๆ ดังกล่าวแล้วขาดหมดทุกอย่าง ตั้งแต่อาหาร ความปลอดภัย ความรัก การตระหนักรู้ความสามารถของตนเอง สิ่งที่จะเป็นตัวกระตุ้นให้คนแสดงพฤติกรรมมากที่สุดคือ ความต้องการอาหาร ทราบใดที่เรายังมีความหิวทรานนั้นเราจะไม่มีความต้องการในเรื่องอื่น เช่นที่กำลังมีความหิวจะทำได้แม้แต่การฉกชิงวิ่งราว ทั้งๆที่รู้ว่าถ้าทำแล้วตำรวจจับได้จะมีอะไรเกิดขึ้น หรือการที่เด็กในห้องเรียนเกิดความหิวยอมไม่มีจิตใจที่จะมาให้ความสนใจกับบทเรียนของครูแม้ว่าครูผู้นั้นจะได้เตรียมการสอนอย่างดีแล้วก็ตาม

2. ความต้องการความปลอดภัย ถ้าความต้องการทางด้านร่างกายได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอมนุษย์ก็จะมีความต้องการในเรื่องอื่นต่อไปอีก คือต้องการความปลอดภัย ได้แก่ ความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย ความเป็นปึกแผ่น ความต้องการการคุ้มครองปกป้อง ความรู้สึกปลอดภัยจากการคุกคาม ปลอดภัยจากความวิตกกังวล ความต้องการที่จะอยู่ในระเบียบความต้องการของกฎหมาย คุ้มครองตลอดจนต้องการความแข็งแกร่งของผู้คุ้มครองกัน ในกรณีของเด็กนักเรียนเด็กทุกคนจะต้องไปโรงเรียนแต่เด็กจะไม่อยากไปโรงเรียนถ้ารู้สึกว่าการไปโรงเรียนไม่ใช่ที่ปลอดภัยเด็กจะหนีไปอยู่ที่อื่นซึ่งเด็กคิดว่ามีความปลอดภัยมากกว่าทั้งนี้ เพราะมนุษย์ทุกคนล้วนต้องการความปลอดภัยทั้งสิ้น

3. ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ ถ้าความต้องการทางด้านร่างกายและความปลอดภัยได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอ คนก็จะมีความต้องการในเรื่องความรักและความเป็นเจ้าของขึ้นมาอีก คนทุกคนต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มที่ตนเองจะต้องเกี่ยวข้องกับใครสักคนได้ถ้ารู้สึกว่าจะไม่ได้รับการยอมรับจากกลุ่ม มนุษย์ทุกคนอยากได้รับความรักจากคนอื่นอยากได้ความเป็นเจ้าของคนอื่นและในขณะเดียวกันก็อยากให้ตนเป็นที่รักและเป็นเจ้าของใครสักคน

4. ความต้องการจะเป็นที่ยอมรับ และ ได้รับการยกย่องเป็นความต้องการที่จะรู้สึกว่าคุณค่าในสายตาตนเองและในสายตาของผู้อื่น คนที่ยอมรับนับถือในตนเองมองเห็นคุณค่าและความสามารถในตนเองนั้นมี 2 ลักษณะคือ ลักษณะแรกเป็นคนที่มองเห็นคุณค่าของตนเองและมีความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย คนประเภทนี้จะเป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองให้ความร่วมมือและเป็นมิตร เป็นคนที่มีลักษณะยอมรับผู้อื่นเห็นคุณค่าและศักดิ์ศรีในตัวผู้อื่นเช่นเดียวกับที่มีต่อตนเอง ดังนั้นจึงเป็นผู้สร้างสัมพันธภาพได้ดีเพราะ ไม่มีลักษณะข่มขู่ ลักษณะที่สองเป็นคนที่มองเห็นคุณค่าในตนเองฝ่ายเดียวโดยที่ไม่ค่อยยอมรับหรือคนคุณค่าในตัวผู้อื่นเป็นคนที่สร้างสัมพันธภาพได้น้อยกว่าพวกแรก

5. ความต้องการที่จะตระหนักในความสามารถของตนเองหรือรู้จักตนเอง เมื่อความต้องการต่างๆดังกล่าวทั้ง 4 ชั้น ได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอมนุษย์จะมีความต้องการที่จะรู้จักตนเองตรงตามสภาพที่ตนเองเป็นอยู่ เข้าใจถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการของตนเอง โดยไม่มีการปกป้องและบิดเบือนพร้อมที่จะเปิดเผยตนเองพิจารณาตนเองอย่างใจเป็นธรรมยอมรับได้ทั้งในส่วนที่เป็นข้อบกพร่องของตนเองเป็นความต้องการที่คนแต่ละคนต้องการที่จะเป็นคนชนิดที่เราเป็นได้ดีที่สุด

จากทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่น ในตนเองจะเห็นได้ว่าพัฒนาการในช่วงวัยต้นของชีวิตมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาในด้านต่างๆ โดยเฉพาะในเด็กวัย 6 ขวบจะมีความคิดริเริ่มความเป็นตัวของตัวเอง มีความต้องการที่จะเป็นที่ยอมรับและได้รับการยกย่อง ต้องการที่จะตระหนักในความสามารถของตนเอง ถ้าเด็กได้รับการส่งเสริมอย่างถูกต้องจะช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กได้เป็นอย่างดี แสดงให้เห็นว่าความเชื่อมั่นในตนเองเป็นคุณลักษณะอย่างหนึ่งที่ควรปลูกฝังให้เกิดขึ้นตั้งแต่ระดับปฐมวัย เพราะมีความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคลในอนาคตโดยการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีพฤติกรรมกล้าแสดงออก ความเป็นตัวของตัวเองรู้จักปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมโดยใช้เทคนิควิธีการต่างๆรวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองซึ่งจะส่งผลดีต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นของเด็กได้เป็นอย่างดี

1.4 ลักษณะของเด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง

ลักษณะของผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นสิ่งที่ผู้ใกล้ชิดควรรู้และสังเกตบุคลิกภาพนั้น ซึ่งมีหลายท่าน ได้กล่าวถึง ลักษณะของผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง ดังนี้

ธีรภาพ วัฒนวิจารณ์ (2545: 21) ได้กล่าวว่า คนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะเป็นคนที่มีลักษณะมั่นคง ไม่ลังเลในการตัดสินใจ ไม่วิตกกังวลต่อสิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็ไม่พุ่มพ่ายหรือกังวลต่อสิ่งที่เกิดขึ้นไปแล้ว สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ และเมื่อประเมินว่าตนเองไม่พร้อมก็กล้า และมั่นใจที่จะขอความช่วยเหลือจากผู้อื่น

เมทินี ค่านยังอยู่ (2546: 21) กล่าวถึงลักษณะที่เด็กปฐมวัยแสดงออกถึงความเชื่อมั่นมีลักษณะที่สำคัญ 3 ประการคือ

1. กล้าแสดงออกและมีความเป็นตัวของตัวเองด้วยความกล้าพูดกล้าทำกระตือรือร้นกับการทำกิจกรรม สบตาคู่สนทนา
2. สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้
3. มีความภูมิใจในตนเอง

เซอร์ล็อก (Hurlock 1968: 48 อ้างอิงใน ปิยะนาถ เกิด โภคา 2549: 28) พบว่าเด็กที่มีความนึกคิดที่ดีเกี่ยวกับตนเองจะรู้สึกว่าไม่มีใครข่มขู่ ศีรษะจะตั้งตรงเสมอเวลาพูดจึงมักจะประสานตาไม่หลบสายตาของกลุ่มสนทนาและผู้อื่น เสียงที่พูดมักเสียงดังฟังชัดเป็นการแสดงออกถึงความกล้าหาญและความมั่นใจในตนเองที่จะเผชิญเหตุการณ์ต่างๆและเผชิญต่อความเป็นจริงแม้ว่าเหตุการณ์หรือความเป็นจริงที่เกิดขึ้นจะเป็นอุปสรรคต่อการทำงานก็ไม่บังเกิดความท้อถอยยังคงรับผิดชอบและตั้งใจกระทำงานนั้นๆต่อไปอย่างเชื่อมั่นว่าตนเองสามารถกระทำสิ่งที่กำลังทำอยู่ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยตนเอง ส่วนเด็กที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึงเด็กที่มีความรู้สึกนึกคิดที่ไม่ดีเกี่ยวกับคนมักมีแต่ความสงสัยในความสามารถของตนเองไม่แน่ใจว่าตนมีความสามารถที่จะช่วยตนเองได้หรือถ้าทำงานแล้วจะสำเร็จได้ด้วยดี เด็กประเภทขาดความเชื่อมั่นในตนเองจะมีความรู้สึกไม่ไว้วางใจหรือพอใจตนเองในตนเองตลอดเวลา ผลที่ตามมาก็คือขาดความกล้าและไม่ยอมต่อสู้กับสิ่งต่างๆหรือเผชิญกับอุปสรรคที่เกิดขึ้นจะต้องคอยแต่พึ่งพาผู้อื่นอยู่เสมอ

แฮริสัน และ อัลเฟรด (Harrison & Alfred 1984: 8 อ้างอิงใน ปิยะนาถ เกิด โภคา 2549: 28) ได้ชี้ให้เห็นแนวคิดเกี่ยวกับผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองว่า เป็นบุคคลที่มีลักษณะคล่องแคล่ว ว่องไว มีความทะเยอทะยานรู้จักแสดงสิทธิของตนมีความคิดมีความเชื่อมั่น กล้าตัดสินใจกล้าเสียกระตือรือร้นดูน่าเชื่อถือ มีสุขภาพดี มีอารมณ์ขัน เฉลียวฉลาด กล้าพูดมีความคิดแก้ปัญหาได้ดี เข้าวปัญหาว่องไวเข้ากับสังคมได้ดี แข็งแรงมีอำนาจส่วนบุคคลที่ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเองมักจะเป็นคนที่ทำอะไรซ้ำซาก ชอบสร้างศัตรูอ่อนแอ เชื่อคนง่าย เงียบเฉย ไว้ตัวไม่ชอบพูดคุย เห็นแก่ตัวไม่ชอบเข้าสังคมไม่ชอบคินรน

โยเดอร์และพรอกเตอร์ (Yoder & Proctor 1988: 4 อ้างอิงใน ปิยะนาถ เกิด โภคา 2549: 28) กล่าวว่าเด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเองมีลักษณะดังนี้

1. กล้าแสดงออกในสิ่งที่เหมาะสม โดยปราศจากความก้าวร้าว
2. มีความเชื่อมั่นในตนเอง ถึงแม้ว่าทุกคนจะค้านเขา
3. เป็นมิตรกับคนทั่วไป
4. มุ่งมั่นทำงานจนกระทั่งสำเร็จแล้วถูกปฏิเสธก็มีความมั่นคงพร้อมที่จะลุกขึ้นสู้ด้วยความเข้มแข็ง

5. ทำงานร่วมกับคนอื่นได้ดี
  6. เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่เหมาะสม พร้อมทั้งจะเป็นผู้นำได้โดยไม่รีรอ
  7. มีความคาดหวังที่อยากจะเป็นผู้นำอย่างน้อยที่สุด 1 ครั้ง
- สรุปได้ว่า เด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเองมีพฤติกรรมที่แสดงลักษณะเชื่อมั่นในตนเอง

ดังนี้

1. กล้าแสดงออก
2. กล้าพูดและกล้าแสดงความคิดเห็น
3. มีความคิดอิสระ
4. ความเป็นตัวของตัวของ
5. ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้
6. ขอมรับความจริง
7. แก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง
8. ขณะพูดมักประสานสายตา
9. คล่องแคล่วว่องไว
10. ทำงานกับผู้อื่นได้ดี
11. มีความกระตือรือร้น
12. มีความภูมิใจในตนเอง

1.5 ปัจจัยในการส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง

จากการศึกษาจากนักการศึกษาและนักวิชาการหลายท่าน ได้มีผู้สรุปปัจจัยที่จะส่งเสริมให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในตนเองไว้ดังนี้

วนิดา ศิลปะกิจโกศล (2540: 8) ได้สรุปปัจจัยในการส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง จาก Encyclopedia of Child Care and Guidance ได้ว่า ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นสิ่งที่ไม่มีผู้ใดจะ让孩子ได้โดยตรง แต่สามารถจัดบรรยากาศและโอกาสให้เด็กเกิดความมั่นใจและพัฒนาขึ้นได้ ด้วยการให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาหารือของบิดามารดา หรือ ครู อย่างเหมาะสม โดยจะให้เด็กพัฒนาอย่างอิสระและทำให้เด็กมีความรู้สึกว่าตัวของเขา มีความสามารถที่จะจัดการกับปัญหาในชีวิตประจำวันได้ เด็กจะสามารถแก้ปัญหาได้ดีขึ้น ถ้าเด็กมีความเชื่ออย่างแท้จริงว่าตนเองเป็นบุคคลที่น่าพึงพอใจและประสบผลสำเร็จตามความต้องการอย่างน่าพึงพอใจ การได้รับความรักจากบิดามารดา ครู อาจารย์ เพื่อนและคนอื่นๆ หรือรู้สึกตัวของเขาเองเป็นที่พึงปรารถนาของคนอื่น มีความรู้สึกว่าตัวเขา มีความสามารถในการกระทำสิ่งต่างๆ ได้ด้วยตนเอง

พิมพิทา คงรุ่งเรือง (2542: 16) ได้กล่าวว่า ในการส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง สถาบันครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการเลี้ยงดู ให้ความรักความอบอุ่น และสถาบันการศึกษาเป็น

ปัจจัยสำคัญอีกสถาบันหนึ่งในการมีส่วนร่วมในการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างความมั่นคงทางจิตใจรวมทั้งเปิดโอกาสให้เด็กแสดงออกอย่างอิสระ อันเป็นผลต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กต่อไป

นงลักษณ์ เกตุการณ์ (2551: 50) ได้กล่าวว่า ในการส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองในเด็กปฐมวัยนั้น สถาบันครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการให้ความรักความอบอุ่น ความสนใจ กำลังใจ ความเอื้ออาทรจากพ่อแม่ และบุคคลใกล้ชิดรวมทั้งให้โอกาสเด็กกระทำการสิ่งต่างๆ ได้สำเร็จตามวัยและวุฒิภาวะ สถาบันการศึกษาที่เป็นอีกสถาบันหนึ่งที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน เพราะเป็นส่วนสำคัญในการจัดเตรียมสภาพแวดล้อม บรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ รวมทั้งจัดเตรียมกิจกรรมต่างๆ ให้เด็ก ได้ฝึกฝนจนเกิดความชำนาญและประสบผลสำเร็จในกิจกรรมนั้นๆ อย่างสม่ำเสมอและเต็มตามศักยภาพ โดยการให้ความรักความเมตตาความเป็นกัลยาณมิตร เปิดโอกาสให้เด็กได้คิด ได้แสดงออกอย่างเต็มที่ รวมทั้งให้เวลาและกำลังใจแก่เด็กเมื่อเด็กล้มเหลว เพราะปัจจัยต่างๆ เหล่านี้จะหล่อหลอมเชื่อมโยงรวมกันเป็นพลังผลักดันให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งรากฐานในการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง นั่นคือ การเป็นบุคคลที่กล้าพูด กล้าคิด กล้าแสดงออก มีบุคลิกภาพที่เปิดเผย มองโลกในแง่ดี และรู้จักการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความสุข

ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่า ในการส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองให้กับเด็กนั้นต้องอาศัยประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก โดยเริ่มจากครอบครัวเป็นอันดับแรก เมื่อเด็กเติบโตโรงเรียนเป็นสังคมที่กว้างขวางขึ้นสำหรับเด็ก ซึ่งมีผลทำให้เด็กเกิดประสบการณ์ ประสบการณ์ต่างๆ ที่เด็กได้รับนั้นเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ดังนั้นครูและผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยควรพยายามสร้างและจัดประสบการณ์ที่ดีที่สุดให้กับเด็กที่กำลังเจริญเติบโตขึ้นให้มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

1.6 การวัดและการประเมินผลความเชื่อมั่นในตนเอง

การประเมินพัฒนาการ (กรมวิชาการ 2541: 74-81) หมายถึงกระบวนการสังเกตพฤติกรรมของเด็กในขณะที่ทำกิจกรรมแล้วจดบันทึกลงในเครื่องมือที่ผู้สอนสร้างขึ้นหรือกำหนดอย่างต่อเนืองเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกในแต่ละครั้งเป็นข้อมูลในการพัฒนา กิจกรรมให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยเป็นกระบวนการต่อเนืองและเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติตามตารางกิจกรรมประจำวันและครอบคลุมพัฒนาการของเด็กทุกด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพื่อนำผลมาใช้ในการจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์พัฒนาเด็กให้เต็มตามศักยภาพของแต่ละคน ด้วยเหตุนี้ผู้สอนซึ่งเป็นผู้ที่จะทำหน้าที่ประเมินพัฒนาการเด็กจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในพัฒนาการเด็กวัย 3-5 ปี เป็นอย่างดี และต้องเข้าใจโครงสร้างของการประเมินอย่างละเอียดว่าจะประเมินเมื่อใด

และอย่างไร ต้องมีความสามารถในการเลือกเครื่องมือและวิธีการที่ใช้ได้อย่างถูกต้องจึงจะทำให้ผลการประเมินนั้นเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ การประเมินพัฒนาการอาจทำได้หลายวิธีแต่วิธีที่ง่ายต่อการปฏิบัติและนิยมใช้กันมาก คือ การสังเกต ซึ่งต้องทำอย่างต่อเนื่องและบันทึกไว้เป็นหลักฐานอย่างสม่ำเสมอ อาจกล่าวได้ว่าผู้สอนหรือผู้เกี่ยวข้องต้องคำนึงถึงเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. หลักการประเมินพัฒนาการของเด็ก

- 1.1 ประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกด้านและนำผลมาพัฒนาเด็ก
- 1.2 ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี
- 1.3 สภาพการประเมินควรมีลักษณะเช่นเดียวกับการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน
- 1.4 ประเมินอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน เลือกใช้เครื่องมือและจดบันทึกไว้เป็น

หลักฐาน

- 1.5 ประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการหลากหลายเหมาะกับเด็ก รวมทั้งใช้

แหล่งข้อมูลหลายๆด้าน ไม่ควรใช้การทดลอง

2. ขั้นตอนการประเมินพัฒนาการ

- 2.1 ศึกษาและทำความเข้าใจพัฒนาการเด็กในแต่ละช่วงอายุทุกด้าน
- 2.2 วางแผนเลือกใช้วิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสมในการประเมิน
- 2.3 ดำเนินการประเมินและบันทึกพัฒนาการ
- 2.4 ประเมินและสรุป
- 2.5 รายงานผล
- 2.6 การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมิน

3. วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินพัฒนาการเด็ก

- 3.1 การสังเกตและการบันทึก
- 3.2 การสนทนา
- 3.3 การสัมภาษณ์
- 3.4 การรวบรวมผลงานที่แสดงออกถึงความก้าวหน้าแต่ละด้านของเด็กเป็น

รายบุคคล โดยจัดเก็บรวบรวมไว้ในแฟ้มผลงาน (Portfolio)

- 3.5 การประเมินการเจริญเติบโตของเด็ก

การวัดความเชื่อมั่นในตนเอง มีวิธีวัดอยู่หลายรูปแบบ ดังต่อไปนี้

1. แบบสังเกตพฤติกรรม ของชนกนาด จริตชื้อ (2549 : 183-184) เป็นการสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองแบบมาตราส่วนประเมินค่ากำหนดตัวเลข (Numerical rating scales) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน การสังเกตพฤติกรรมออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับคะแนน 2,1 และ 0 กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนการสังเกตพฤติกรรมออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

- น้อย แสดงว่า ไม่กล้าแสดงออกหรือไม่กล้าตัดสินใจ ให้ 1 คะแนน
 ปานกลาง แสดงว่า กล้าแสดงออกหรือกล้าตัดสินใจแบบไม่ลังเลให้ 1 คะแนน
 มาก แสดงว่ากล้าแสดงออกหรือกล้าตัดสินใจทันทีให้ 2 คะแนน

2. แบบสอบถาม ของอารี เกษมรัตน์ (2533: 116-120) และจงใจ ขจรศิลป์ (2532: 165-169) มีลักษณะดังนี้ คือเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) โดยกำหนดให้ผู้ตอบแต่ละข้อ แล้วนำคำตอบมาจัดทำลำดับคะแนนตามลักษณะของคำตอบซึ่งแบบวัดความเชื่อมั่นในตนเองนี้มีคำตอบ 3 ลักษณะ ดังนี้

- 2 คะแนน หมายถึง ตอบตรงจุดมุ่งหมายที่ต้องการวัดในแต่ละพฤติกรรมหรือแสดงถึงความเชื่อมั่นในตนเอง
 1 คะแนน หมายถึง ตอบตรงจุดมุ่งหมายเพียงบางส่วน
 0 คะแนน หมายถึง ตอบไม่ตรงจุดมุ่งหมายที่ต้องการวัดหรือแสดงถึงไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง

ดังตัวอย่าง

เวลาทำงานคิดปะหนุกคิดเองหรือทำตามที่ครูทำให้ดู

- ก. ทำตามครู
 ข. บางครั้งก็คิดและทำเอง
 ค. คิดและทำด้วยตัวเอง

วิธีการให้คะแนน แบบสอบถามแต่ละข้อมีคะแนนเต็ม 2 คะแนน คำตอบใดตรงกับพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ให้ 2 คะแนน คำตอบที่ตรงกับพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้เพียงครั้งเดียวให้ 1 คะแนน ถ้าไม่ตรงกับจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ไม่ให้คะแนน ดังตัวอย่าง

แบบสอบถามข้อนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการวัดพฤติกรรมของเด็กในด้านความกล้าในการคิด การพูด และการกระทำ ถ้าเด็กคนใดตอบข้อ ค คือคิดและทำด้วยตนเองได้ 2 คะแนน เพราะตรงกับจุดมุ่งหมายของแบบสอบถามข้อนี้ ถ้าตอบข้อ ข ให้ 1 คะแนน และตอบข้อ ก ไม่ให้คะแนน

สรุปได้ว่า การวัดและประเมินความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยมีเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับนำมาใช้ในการประเมิน คือ แบบสังเกตพฤติกรรมและแบบสอบถามความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวัดความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยโดยการสังเกต ซึ่งเป็นวิธีที่เหมาะสมกับการศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองที่เป็นพฤติกรรมด้านอารมณ์จิตใจและด้านสังคมของเด็กปฐมวัย และได้ศึกษาแบบสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองจากงานวิจัยของหลายท่าน มาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย ในการสังเกตพฤติกรรมจากการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน โดยศึกษาพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเอง 3 ด้าน คือ ด้านการแสดงออก ด้านการ

ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม ด้านการเป็นตัวของตัวเอง ภูมิใจในตนเอง โดยกำหนดเกณฑ์ในการวัดความเชื่อมั่นเป็นค่าตัวเลข 3 ระดับ คือ ระดับคะแนน 2, 1 และ 0 กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนการสังเกตพฤติกรรมออกเป็น 3 ระดับ (Numerical Rating Scales) ดังนี้

- 2 หมายถึง กล้าตัดสินใจทันทีไม่รีรอมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง
- 1 หมายถึง ตัดสินใจช้า แสดงความไม่ค่อยมั่นใจมีความเชื่อมั่นในตนเองปานกลาง
- 0 หมายถึง ไม่กล้าตัดสินใจ ไม่กล้าทำมีความเชื่อมั่นในตนเองต่ำ

1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเอง

งานวิจัยในประเทศไทย

พจมาน เทียนมนัส (2539: 56-61) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์เล่นนิทานประกอบการแสดงละครสร้างสรรค์และประกอบการวาดภาพ พบว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ทั้ง 2 แบบมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้นและเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่านิทานประกอบการแสดงละครสร้างสรรค์มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่านิทานประกอบการวาดภาพ

แสงเดือน จูฑาริ (2546: 72-77) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมสนทนายามเช้าเน้นวัฒนธรรมเป็นฐานที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย พบว่า เด็กปฐมวัยขณะทดลองและหลังการทดลองการจัดกิจกรรมสนทนายามเช้าเน้นวัฒนธรรมเป็นฐาน เมื่อเทียบกับก่อนทดลองมีการเปลี่ยนแปลงระดับความเชื่อมั่นในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยตลอดช่วงเวลาการจัดกิจกรรมสนทนายามเช้าเน้นวัฒนธรรมเป็นฐาน เด็กปฐมวัยมีการเปลี่ยนแปลงความเชื่อมั่นในตนเองโดยไปในทางที่เพิ่มขึ้นตลอดช่วงเวลา 6 สัปดาห์ เมื่อติดตามผลในสัปดาห์ที่ 9-10 พบว่า ระดับความเชื่อมั่นลดต่ำลง

จิราพร ปั่นทอง (2550: 85-91) ได้ศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่านิทานประกอบการเชิดหุ่น พบว่า เด็กปฐมวัยก่อนการจัดประสบการณ์และระหว่างการจัดประสบการณ์การเล่านิทานประกอบการเชิดหุ่นในแต่ละช่วงสัปดาห์ มีความเชื่อมั่นในตนเองโดยเฉลี่ยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงระหว่างช่วงสัปดาห์ พบว่าคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองโดยเฉลี่ยรวมมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เพิ่มขึ้นตลอดช่วงเวลา 8 สัปดาห์

งานวิจัยในต่างประเทศ

แมคกิปนีย์ (McGivney, 1998: 59 อ้างถึงใน ธนวดี สุกกระกาญจน์ 2544: 17) ได้ศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย ที่มีผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่โรงเรียนในการสำรวจพบว่า ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียน โดยการ

คิดต่อสื่อสาร สนใจพัฒนาการเด็ก การพัฒนาทักษะการแสดงออก การที่ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรม มีผลทำให้เด็กปฐมวัย มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเองทั้งในและต่างประเทศ แสดงให้เห็นว่า ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นบุคลิกภาพทางสังคมอย่างหนึ่งที่สามารถพัฒนาขึ้นมาได้ โดยการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ด้วยวิธีการที่เหมาะสม ซึ่งความเชื่อมั่นในตนเองจะเกิดขึ้นได้ ย่อมเป็นผลมาจากการอบรมเลี้ยงดูตลอดจนสิ่งแวดล้อมต่างๆที่อยู่รอบตัวเด็ก ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องกับ เด็กปฐมวัยจึงควรส่งเสริมและปลูกฝังให้เกิดพฤติกรรมนี้ตั้งแต่วัยเด็ก และส่งเสริมให้พัฒนาขึ้น โดยการจัดประสบการณ์สิ่งแวดล้อมต่างๆให้เอื้อต่อการพัฒนาพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่จะทำให้เด็กสามารถปรับตัวและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทานและการเล่านิทาน

2.1 ความหมายของนิทาน

นิทานเป็นเรื่องราวที่มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน น่าสนใจและน่าติดตาม ซึ่งได้มี ผู้ให้ความหมายของนิทานไว้หลายท่าน ดังนี้

เกริก ชื่นพันธ์ (2539: 16) ได้ให้ความหมายของนิทาน หมายถึง เรื่องราวที่เล่าสืบต่อกัน มาตั้งแต่โบราณเป็นการผูกเรื่องขึ้น เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน ตลอดจนแทรกแนวคิดเพื่อให้เด็ก นำไปเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต

วาโร เห่งสวัสดิ์ (2542: 138) ได้กล่าวว่านิทานและการเล่านิทานหมายถึง เรื่องราวที่เล่า ต่อกันมาเป็นเวลานาน เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินและให้ความรู้เพื่อให้เป็นคนดีอยู่ในสังคม ได้อย่างมีความสุข และบางครั้งก็สอดแทรกคติหรือคุณธรรมเพื่อสอนลงไปด้วย ในระหว่างการเล่า เรื่องให้เด็กฟังอาจมีการสนทนาโต้ตอบ อภิปราย ชักถาม แสดงข้อคิดเห็นและแสดงท่าทาง ประกอบเรื่องราวก็ได้ ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการเล่านิทาน

สัทพัฒน์ อรุณธาริ (2542: 2) ให้ความหมายว่า นิทาน คือ เรื่องที่มีผู้แต่งขึ้นใหม่โดย ยึดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน เป็นการผูกเรื่องให้เข้ากับสภาวะการณ์ในเวลานั้นๆซึ่งสอดแทรก คุณธรรม จริยธรรม คติสอนใจที่พึงประสงค์ให้ผู้ฟังนำไปใช้ในชีวิตจากเนื้อหาของนิทาน เพื่อใช้ เป็นสื่อในการสร้างการเรียนรู้ให้กับเด็ก

สมศักดิ์ ปริบูรณ์ (2542: 48) ได้ให้ความหมายของนิทานไว้ว่า นิทานเป็นเรื่องราวที่ แต่งขึ้น หรือผูกขึ้นเพื่อนำมาเล่าหรือถ่ายทอดสู่เด็กด้วยเทคนิควิธีการต่างๆ โดยมีจุดประสงค์

เฉพาะเจาะจง เพื่อเด็กซึ่งอาจรวมถึงนิทานทั่วไป นิทานพื้นบ้าน นิทานสมัยใหม่ ที่นำมาปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แก้ไขเสริมแต่ง เพื่อให้เหมาะสมกับการนำมาใช้เพื่อเด็กด้วย

กุลยา ดันดิผลาชีวะ (2548: 210) ให้ความหมายไว้ว่า นิทานคือสื่อที่มีประสิทธิภาพ สำหรับการสร้างการเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัย ไม่มีเด็กคนใดไม่ชอบฟังนิทาน นิทานสามารถสร้างจินตนาการ ความฝัน ความคิด ความเข้าใจ และการรับรู้ให้กับเด็ก

สรุปได้ว่า นิทาน หมายถึง เรื่องราวที่เล่าสืบต่อกันมาหรือแต่งขึ้นใหม่ เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลินและให้ความรู้ มีการสอดแทรกคติหรือคุณธรรมลงไปเพื่อให้เด็กนำไปเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต

2.2 ความหมายของการเล่านิทาน

มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการเล่านิทานไว้ ดังต่อไปนี้

กรีก ชู้นพันธ์ (2539: 35) กล่าวว่า การเล่านิทาน คือ ผู้ที่มีความสามารถในการเล่าเรื่อง ผู้เล่าแต่ละคนมักจะมีลักษณะเด่นพิเศษแตกต่างกัน บางคนใช้เสียงเร้าความสนใจ บางคนอาจใช้ท่าทางประกอบการเล่า แล้วเกิดความสนุกสนาน บางคนสร้างสื่อหรืออุปกรณ์ช่วยในการเล่า เพื่อให้เกิดความตื่นตาตื่นใจ

เนียน้อง สนับบุญ (2541: 35) กล่าวว่า การเล่านิทาน หมายถึง การถ่ายทอดเรื่องราวของนิทานให้เด็กเข้าใจ ด้วยการเล่าโดยใช้น้ำเสียง ท่าทาง สื่อวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนวิธีการประกอบการเล่าและยังครอบคลุมถึงการส่งเสริมให้เด็กได้มีโอกาสเป็นผู้เล่าด้วยตนเอง

ขวัญตา ทุนทรัพย์ (2545: 22) กล่าวว่า การเล่านิทาน หมายถึง การถ่ายทอดเรื่องราวด้วยวิธีการใช้น้ำเสียง ท่าทาง และระหว่างการถ่ายทอดนั้น อาจใช้สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ต่างๆ ประกอบด้วย ทั้งนี้ผู้เล่าอาจเปิดโอกาสให้ผู้ฟังได้มีส่วนร่วมในการเล่า หรือ การแสดงข้อคิดเห็น การสนทนาได้ตอบกัน

อรดี ติระตระกูลเสรี (2549: 9) กล่าวว่า การเล่านิทาน เป็นการถ่ายทอดเรื่องราวด้วยวิธีการใช้น้ำเสียง ท่าทาง และระหว่างการถ่ายทอดนั้น อาจใช้สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์ต่างๆ ประกอบด้วย ทั้งนี้ผู้เล่าอาจเปิดโอกาสให้ผู้ฟังได้มีส่วนร่วมในการเล่า หรือการแสดงข้อคิดเห็น การสนทนาได้ตอบกัน

ดังนั้นสรุปได้ว่า การเล่านิทาน หมายถึง การเล่าหรือการถ่ายทอดเรื่องราวของนิทานให้เด็กฟัง ด้วยน้ำเสียง ท่าทางประกอบเรื่องราว มีสื่อวัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนวิธีการประกอบการเล่า เพื่อให้การเล่านิทานนั้นน่าสนใจและมีความสนุกสนานเพิ่มขึ้น

2.3 จุดประสงค์ของการเล่านิทาน

ได้มีนักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึงจุดประสงค์ของการเล่านิทานไว้ ดังนี้
กรมวิชาการ (2546 : 143-144) ได้ให้ข้อคิดในการเล่านิทานเพื่อนำเด็กปฐมวัยไปสู่

การอ่าน ดังนี้

1. ฟังการฟัง การที่เด็กมีความสนใจและตั้งใจฟัง เด็กจะสามารถจดจำชื่อ ลักษณะตัวละคร ความต่อเนื่องของเรื่องราวได้ ได้รู้จักคำศัพท์ใหม่ ขณะที่ครูเล่าเด็กมีอารมณ์คล้ายตามเรื่องราวเป็นอย่างดี

2. ฟังการพูด ครูให้เด็กหาคำศัพท์ใหม่ ข้อความบางตอน หรือคำกลอนง่าย ๆ จากนิทาน ให้เด็กมีส่วนร่วมในการเล่านิทาน เช่น การวิจารณ์นิทานที่ได้ฟัง ตอบคำถามจากเรื่อง หรือหัดเล่าเรื่องที่ตนเองชอบ

3. ฟังการสังเกต เด็กทุกคนมักช่างสังเกตและจะมีคำถาม อะไร หรือทำไม อยู่เสมอ ครูผู้เล่าจะต้องตอบข้อสงสัยนั้นให้เป็นที่พอใจ อาจเป็นขณะที่กำลังเล่า หากไม่เป็นการขัดจังหวะการเล่ามากเกินไป หรืออาจบอกให้รอจนครูเล่าจบก่อน การให้ข้อสงสัยเป็นการตอบสนองความอยากรู้ เพื่อพัฒนาสมองและเพิ่มพูนประสบการณ์ให้กับเด็กมากขึ้น

กฤษยา คันติผลาชีวะ (2547: 226) กล่าวว่า การเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นความคิดเป็นความรู้ เด็กปฐมวัยไม่ต้องการเรื่องตลกขบขัน แต่เด็กต้องการความน่าสนใจของเรื่อง นิทานที่จูงใจเด็กปฐมวัยไม่ใช่ นิทานที่น่ากลัว นิทานหวาดเสียว หรือนิทานผี แต่นิทานที่ดีที่สุดสำหรับเด็กคือ นิทานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่อยู่ในความสนใจของเด็ก เช่น สิ่งแวดล้อม สัตว์ ต้นไม้ และปรากฏการณ์รอบตัว จุดประสงค์ของการเล่านิทานมี 3 ประการ คือ

1. ต้องการให้เด็กพัฒนาภาษาและความคิด การเล่านิทานจึงไม่ควรให้ครูเป็นผู้เล่าคนเดียว ควรให้เด็กเป็นผู้เล่านิทานเองหรือเล่าร่วมกับครู การให้เด็กเล่านิทานเองช่วยให้เด็กได้แสดงออกถึงความรู้สึก ได้ขยายความคิดของคนให้กระจ่างและพัฒนาทางภาษา การเริ่มต้นให้เด็กเล่านิทานอาจเป็นคำถามนำ ให้ภาพหรือเริ่มต้นเรื่องให้ก็ได้ (Hendrick 1991: 295-296) แต่ถ้าเป็นนิทานที่ครูเล่าเองควรมีการถามตอบ ได้ให้เด็กคิดระหว่างการเล่านิทานด้วย

2. สร้างความรักการอ่านหนังสือให้กับเด็ก เวลาที่เล่านิทานเป็นเวลาสร้าง ความสนใจในการอ่านและหนังสือให้กับเด็กมาก ครูควรเตรียมให้พร้อมโดยการอ่านนิทานเล่มที่เล่าให้เข้าใจจำได้ เวลาอ่านให้เปิดหน้าหนังสือเสมอตาเด็ก ตาครูจับที่เด็กคอยสังเกตเวลาเล่านิทาน ควรจัดเป็นกลุ่มเล็ก 4-5 คน ถ้าทำไม่ได้ก็ให้เด็กนั่งเป็นวงเห็นหน้าครูชัดเจน และครูเห็นเด็กทุกคน ถ้าเด็กรู้สึกเพลิดเพลินกับนิทานจากหนังสือที่ครูเล่า เด็กจะชอบและสนใจที่จะหาอ่านด้วยตนเอง สิ่งนี้เป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างนิสัยการอ่านและความรักหนังสือที่ดี

3. สร้างการเรียนรู้อย่างมีจุดประสงค์ ดังกล่าวแล้วว่าเนื้อหานิทานและเรื่องราวต่างๆ ของนิทาน ครูสามารถบูรณาการข้อความรู้ลงไปนิทานเพื่อให้เด็กเรียนรู้ได้ เช่น การสร้างวินัยเด็กด้วยนิทาน (น้ำฝน ปิยะ 2543) การสอนคณิตศาสตร์ด้วยนิทาน (ขวัญนุช บุญอยู่ยง 2546)

สรุปได้ว่า จุดประสงค์ของการเล่านิทาน คือ การที่ใช้นิทานเพื่อเป็นสื่อในการเรียนรู้ เรื่องราวต่าง ๆ และพัฒนาด้านภาษา ความคิด ความเข้าใจ และ จินตนาการ ด้านอารมณ์ จิตใจ สติปัญญา สร้างสมาธิ สอดแทรกคติสอนใจ และปลูกฝังคุณธรรมให้เกิดขึ้นภายในตัวเด็ก

2.4 คุณค่าและประโยชน์ของนิทานที่มีต่อเด็กปฐมวัย

ได้มีนักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึงคุณค่าและประโยชน์ของนิทานที่มีต่อเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

สมศักดิ์ ปริพฺระ (2542: 59-62) กล่าวว่า การเล่านิทานเป็นวิธีการให้ความรู้วิธีการหนึ่ง ที่ทำให้เด็กสนใจในการเรียนรู้ สามารถจดจำ กล้าแสดงออก และมีแรงจูงใจที่จะเปิดรับพฤติกรรมที่พึงปรารถนา นอกนั้นยังช่วยตอบสนองความต้องการของเด็ก เช่น ความอยากรู้อยากเห็น ความสัมฤทธิ์ผล ความต้องการเป็นที่ยอมรับ เนื้อหาของนิทานที่มีความสัมพันธ์กับความ ต้องการดังกล่าวจะช่วยให้เด็กสมความปรารถนาและมีความสุข กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ นิทานมีความสำคัญและประโยชน์ต่อเด็ก ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือในการสอนที่มีประสิทธิภาพในการชักจูงผู้เรียนให้คล้อยตาม เป็นตัวกระตุ้นแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในตัวผู้เรียน เป็นตัวกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ และการแสดงออก อันเป็นที่พึงประสงค์ของสังคมซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและบุคลิกภาพของผู้เรียน
2. เป็นเครื่องกระตุ้นและโน้มน้าวให้เด็กเปิดใจที่จะยอมรับพฤติกรรมด้านต่างๆและตอบสนองความต้องการทางธรรมชาติของเด็กด้วย
3. เป็นตัวแบบในการหล่อหลอมพฤติกรรมและบุคลิกภาพของเด็ก

นอกจากนี้แล้วนิทานมีประโยชน์และคุณค่าต่อเด็กปฐมวัยเป็นอย่างมาก นิทานช่วยสร้างเสริมพัฒนาการของเด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้เหมาะสมกับพัฒนาการตามวัย และยังช่วยปรุงแต่งบุคลิกภาพ แก้ไขพฤติกรรมของเด็กให้เป็นไปตามตัวแบบของตัวละครในนิทานที่เด็กชื่นชอบ รวมทั้งยังเปิดโลกจินตนาการให้กว้างไกลและมีสัมพันธภาพอันดีกับบุคคลรอบข้าง และการแสดงออกอันเป็นที่พึงประสงค์ของสังคมซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและบุคลิกภาพของผู้เรียน

เกริก ยืนพันธ์ (2543 : 55 -56) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของการเล่านิทาน ไว้ดังนี้

1. เด็ก ๆ หรือผู้ฟังจะเกิดความรู้สึกอบอุ่นหรือใกล้ชิดกันเองกับผู้เล่า
2. เด็ก ๆ หรือ ผู้ฟัง จะเกิดความรู้สึกร่วมในขณะฟัง ทำให้เขาเกิดความเพลิดเพลินผ่อนคลาย และสดชื่นแจ่มใส
3. เด็ก ๆ หรือผู้ฟังจะมีสมาธิหรือตั้งใจที่มีระยะเวลานานขึ้นหรือยาวนาน โดยเฉพาะผู้เล่าที่มีความสามารถในการดึงให้ผู้ฟังหรือเด็ก ๆ จดจ่ออยู่กับเรื่องราวที่ผู้เล่า เล่าเรื่องที่มีขนาดยาว

4. เด็ก ๆ หรือผู้ฟังจะถูกกล่อมเกลาคด้วยนิทานที่มีเนื้อหาส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ทำให้เด็ก ๆ และผู้ฟังเข้าใจในความดีและความงามยิ่งขึ้น
5. นิทานจะทำให้เด็ก ๆ หรือ ผู้ฟัง มีความละเอียดอ่อน รู้จักการรับ และการให้มองโลกในแง่ดี
6. นิทานจะทำให้เด็ก ๆ หรือผู้ฟัง สามารถใช้กระบวนการคิดในการพิจารณาแก้ปัญหา
7. นิทานสามารถสร้างความกล้าให้กับเด็ก ๆ หรือผู้ฟังได้ โดยการแสดงออกที่ผ่านกระบวนการคิดที่มีประสิทธิภาพ
8. เด็ก ๆ และผู้ฟังจะได้รับความรู้ที่เป็นประโยชน์และสามารถประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้
9. นิทานช่วยเสริมสร้างจินตนาการที่กว้างไกลไร้ขอบเขตให้กับเด็กหรือผู้ฟัง
10. นิทานสามารถช่วยให้เด็ก ๆ และผู้ฟังได้รู้จักการใช้ภาษาที่ถูกต้อง การออกเสียง การกระดกลิ้นตัว ร เรือ และ ล ถึง ได้อย่างถูกต้องและเป็นธรรมชาติ

กรมวิชาการ (2546:143-144) กล่าวถึง คุณค่าและประโยชน์ของนิทาน ดังนี้

1. เป็นเรื่องราวของความเป็นมนุษย์ที่เข้าใจกันได้ทุกสมัย
2. เป็นเรื่องราวที่มีการขึ้นต้น คำเนินเรื่อง และจบ มีความสมบูรณ์ในตัวเอง มีการเคลื่อนไหวต่อเนื่องกัน ใครทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ผลเป็นอย่างไร
3. สร้างความรู้สึกต่าง ๆ
4. ก่อให้เกิดคุณธรรมในจิตสำนึก
5. สนองความปรารถนาบางอย่างที่ไม่อาจมีได้ในชีวิตจริง
6. ส่งเสริมจินตนาการอันเป็นความสุข ความพอใจ อย่างหนึ่งของคนเรา
7. ทำให้มองเห็นภาพได้ดี

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2548: 33) กล่าวว่า นิทานเป็นอุปกรณ์สำคัญของครูปฐมวัยที่ใช้ในการสอน นิทานนับเป็นเครื่องมือการสอนที่มีประสิทธิภาพ สามารถจูงใจให้ผู้เรียนคล้อยตาม กระตุ้นให้คิด กระตุ้นให้แสดงออกและเป็นตัวแบบหล่อหลอมพฤติกรรมต่อการเรียนการสอน นิทานจะช่วยการสอน ดังนี้

1. เป็นสื่อนำเข้าสู่บทเรียน
2. ใช้เป็นแหล่งการเรียนรู้ด้วยการฟัง
3. ใช้เป็นเครื่องบันเทิงใจ ผ่อนคลายอารมณ์
4. ใช้เป็นสื่อการสอนภาษา การคิด การแก้ปัญหา การศึกษาดตามจุดประสงค์ของครู
5. ใช้เพื่อฝึกการควบคุมตนเองในด้านอารมณ์ สมาธิ และการฟัง

6. ส่งเสริมการอ่าน

7. ใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนเพื่อสร้างแรงจูงใจ

ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่า นิทานมีคุณค่าต่อเด็กปฐมวัยอย่างมาก นิทานช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางภาษา ปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน ช่วยแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเด็ก นอกจากนี้นิทานยังช่วยส่งเสริมความคิดและจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ของเด็ก ฝึกให้เด็กมีความกล้าที่จะแสดงออก เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน มีสมาธิรู้จักฟัง มีสัมพันธ์อันดีกับบุคคลรอบข้าง มีพฤติกรรมเป็นที่ยอมรับอันจะนำมาซึ่งความสุขในการดำเนินชีวิต

2.5 ประเภทของนิทาน

ได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้แบ่งประเภทของนิทานไว้ ดังนี้

เกริก ยุ้นพันธ์ (2539: 20-22) กล่าวถึง การแบ่งประเภทของนิทานตามรูปแบบของนิทานแบ่งออกเป็นประเภทต่างๆ 8 ประเภท คือ

1. เทพนิยายหรือเรื่องราวปรัมปรา เป็นนิทานหรือนิยายที่เกินเลยความเป็นจริงของมนุษย์ส่วนใหญ่เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับอภินิหาร ตัวเอกหรือตัวละครเด่นๆจะมีอภินิหารหรือเวทมนต์ฤทธิ์เดช ฉากหรือสถานที่ในเรื่องมักเป็นสถานที่พิเศษหรือถูกกำหนดขึ้นมา เช่น สรวงสวรรค์หรือเมืองบาดาลมีพระเอกเป็นเจ้าชาย มีนางเอกเป็นเจ้าหญิง มีนางฟ้า มีเทวดา มียักษ์ เป็นต้น
2. นิทานประจำท้องถิ่นหรือนิทานพื้นบ้าน มักเป็นนิทานที่ถูกเล่าขานตกทอดต่อเนื่องกันมาเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตำนานพื้นบ้าน ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น ภูเขา ทะเล แม่น้ำ เรื่องราวของโบราณวัตถุที่มีเหตุแห่งที่มาของการสร้าง การคิด ฯลฯ
3. นิทานคติสอนใจ เป็นนิทานที่เรียบเรียงเชิงเปรียบเทียบเกี่ยวกับชีวิตและความเป็นอยู่ร่วมกันในสังคมให้บังเกิดผลในการดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ให้พิถีพิถันละเอียดรอบคอบและไม่ประมาทช่วยเหลือหรือเมตตาต่อผู้อื่น และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข
4. นิทานวีรบุรุษ เป็นนิทานที่อ้างถึงบุคคลที่มีความสามารถ อดอาจ กล้าหาญ มักเป็นเรื่องถ่ายทอดเรื่องจริงของบุคคลสำคัญๆ ไว้ มักสร้างฉากหรือสถานการณ์ที่น่าตื่นเต้นเกิดความเป็นจริงเพื่อให้เรื่องราวสนุกสนานทำให้เกิดความรู้สึกคล้อยตามบุคคลที่เป็นบรรพบุรุษนั้นมีความสามารถและน่าสนใจจริงๆ
5. นิทานอธิบายเหตุ เป็นเรื่องราวของเหตุที่มาจากสิ่งใดสิ่งหนึ่งและอธิบายพร้อมตอบคำถามเรื่องนั้นๆด้วย เช่น กระจาดในดวงจันทร์ ทำไมน้ำทะเลจึงเค็ม นกยูงกับกา เป็นต้น
6. เทพปกรณัม เป็นนิทานเกี่ยวกับความเชื่อ โดยเฉพาะตัวบุคคลที่มีอภินิหารเหนือความเป็นจริง ลึกลับ ได้แก่ พระอินทร์ พระพรหม ทศกัณฐ์ เป็นต้น

7. นิทานที่มีสัตว์เป็นตัวเอก เปรียบเทียบเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตมนุษย์ที่อยู่ร่วมกันในสังคมสอนจริยธรรม แฝงแง่คิดและแนวทางแก้ไข บางครั้งสอนแบบทางอ้อมผู้อ่านหรือผู้ฟังจะต้องพิจารณาเองเป็นเรื่องบันเทิงคดีที่สนุกสนาน

8. นิทานตลกขบขัน เป็นเรื่องเปรียบเทียบชีวิตความเป็นอยู่แต่มีมุมที่ตลกขบขันสนุกสนาน ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นสุข เนื้อเรื่องเกี่ยวกับไหวพริบ เรื่องราวแปลกๆเรื่องเกินความจริง เป็นต้น

สัทพ์ฉน์ อรุณฐาริ (2542: 17) ได้แบ่งประเภทของนิทานออกเป็น 8 ประเภท คือ

1. นิทานปรัมปรา
2. นิทานท้องถิ่น
3. นิทานเทพนิยาย
4. นิทานตลกขบขัน
5. นิทานสร้างเสริมคุณธรรม
6. นิทานเรื่องเกี่ยวกับสัตว์
7. นิทานที่ให้ความรู้เฉพาะเรื่อง เช่น เรื่องยาเสพติด เรื่องสิ่งแวดล้อม เป็นต้น
8. นิทานส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

นิทานที่ผู้ช้ัน โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินและเรียนรู้ไปพร้อมกัน ซึ่งสามารถจำแนกเป็นกลุ่มได้ 2 กลุ่ม (กุลยา ตันติผลาชีวะ 2548: 30-31) ดังนี้

1. นิทานในความหมายเป็นเรื่องเล่าสืบต่อกันมา นิทานกลุ่มนี้เป็นเรื่องราวที่ผู้ช้ันให้เกิศจินตนาการคิดฝันว่าเป็นไปได้และไม่ได้ ประกอบด้วยนิทานลักษณะดังนี้

- 1.1 นิทานพื้นบ้าน
- 1.2 นิทานเทพนิยาย
- 1.3 นิทานเทพปกรณัม
- 1.4 นิทานคติธรรม
- 1.5 นิทานตลกขบขัน
- 1.6 นิทานเล่าไม่จบ

2. นิทานในความหมายที่เป็นเรื่องแต่งเป็นนิทานรุ่นใหม่ (Neo-Tale) ที่แต่งขึ้นหรือสร้างขึ้นเพื่อให้สาระความรู้อย่างเจาะจงทันกับสมัย โดยร้อยเรียงเป็นเรื่องสั้นๆจุดประสงค์เพื่อใช้ในการสอนเด็กด้วยการอ่านหรือเล่าให้ฟัง ตัวละครอาจเป็นสัตว์หรือคนก็ได้

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 95) กล่าวว่า นิทานมีหลายประเภทและหลายลักษณะแตกต่างกัน ทั้งที่เป็นนิทานที่แต่งเป็นโคลง/กลอน มีทั้งเรื่องสั้นเรื่องยาว ทั้งที่เป็นตำนาน

เล่าสืบต่อกันมา เป็นเทพนิยาย หรือเรื่องที่แต่งขึ้นมาใหม่ นิทานบางเรื่องสอดแทรกเนื้อหาในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมบางเรื่องส่งเสริมจินตนาการ บางเรื่องเป็นเรื่องจริงเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ใกล้เคียงตัวเด็ก

กฤษยา ตันติผลาชีวะ (2548: 30-31) กล่าวว่า นิทานเป็นเรื่องที่ผูกขึ้น โดยมีจุดประสงค์ เพื่อให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินและเรียนรู้ไปพร้อมกัน ซึ่งสามารถจำแนกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. นิทานในความหมายเป็นเรื่องเล่าสืบต่อกันมา นิทานกลุ่มนี้เป็นเรื่องราวที่ผูกโยงให้เกิดจินตนาการความคิดฝันว่าเป็นไปได้และไม่ได้ ประกอบด้วยนิทานลักษณะ ดังนี้

1.1 นิทานพื้นบ้าน เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับตำนาน ความเป็นมาของขนบธรรมเนียม ประเพณี ที่มาของเหตุการณ์ต่างๆ ที่เป็นตำนานของแต่ละท้องถิ่น ตัวอย่างเช่น กำเนิดหนองหาร พระยาแดน เกษนมนสาว เป็นต้น

1.2 นิทานเทพนิยาย เป็นนิทานที่ผู้แต่งแต่งขึ้นให้เป็นเรื่องราวในจินตนาการ มีอิทธิฤทธิ์ ปาฏิหาริย์ หรือมีผู้วิเศษ แล้วทำให้นิทานเหล่านี้ปรากฏเป็นเรื่องราวเล่าสืบต่อกันมา เช่น ปลาบู่ทอง สโนไวท์

1.3 นิทานเทพปกรณัม เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับความเชื่อในบรรพกาล ที่เป็นต้นเหตุแห่งกำเนิดสิ่งต่างๆ เช่น เรื่องพระนารายณ์ พระอินทร์

1.4 นิทานคติธรรม หมายถึง นิทานคำสอน สุภาษิตและนิทานชาดกที่เป็นเรื่องเล่า เพื่อให้เกิดข้อคิดสอนใจ เช่น นิทานอีสป

1.5 นิทานคลกขบขัน เป็นเรื่องเล่าให้เกิดความสนุกสนานและเหลือเชื่อ เช่น ศรีธัญชัย ชู้มูกมากกันแหลม

1.6 นิทานเล่าไม่จบ เป็นนิทานที่มีเนื้อหาววนกลับไปกลับมาแต่ต่อเนื่องกันเป็นเรื่องราว เช่น นิทานยายกะตา

2. นิทานในความหมายที่เป็นเรื่องแต่ง เป็นนิทานรุ่นใหม่ (Neo-Tale) ที่แต่งขึ้น หรือสร้างเรื่องขึ้น เพื่อให้สาระความรู้อย่างเจาะจงทันกับสมัย โดยร้อยเรียงเป็นเรื่องสั้นๆ จุดประสงค์เพื่อใช้ในการสอนเด็กด้วยการอ่านหรือเล่าให้ฟัง ตัวละครอาจเป็นสัตว์ หรือคนก็ได้ ปัจจุบันมีมากมายในห้องตลาด เนื่องจากมีการศึกษาในสาขาวรรณกรรมเด็ก ทำให้เกิดมีผู้เขียนเรื่องมีมากขึ้น อีกทั้งสังคมเปลี่ยนแปลงไป สาระใหม่มีความจำเป็นมากขึ้น แต่ยังคงกระบวนการของนิทานอยู่ นิทานกลุ่มนี้เป็นนิทานที่มีผู้เขียนแต่ง แต่ในบางครั้งครูอาจเป็นผู้แต่งเองได้ ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามจุดประสงค์ที่ครูต้องการ เช่น นิทานคติของขวัญนุช บุญอยู่เฮง ที่เน้นทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ นิทานแกนของอภิรติ สีนวล ที่ต้องการพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาสำหรับเด็กปฐมวัย เป็นต้น

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้นิทานที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับสาระสำคัญที่ควรเรียนรู้ และจุดประสงค์ในแต่ละวันตรงตามหน่วยการเรียนรู้ในแต่ละสัปดาห์ เพื่อส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย 3 ด้านคือ การแสดงออก การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม และการเป็นตัวของตัวเองและภูมิใจในตนเอง ซึ่งนิทานในแต่ละวันมักมีสัตว์เป็นตัวเอกของเรื่อง และสมมติว่ามีความคิดการกระทำต่างๆ ได้อย่างมนุษย์ เพราะสัตว์ที่มีอยู่ในนิทานเป็นสัตว์ซึ่งสามารถเร้าความสนใจเพื่อให้เด็กได้เลียนแบบท่าทางและพฤติกรรมต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

2.6 การเลือกนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย

การเล่านิทานเรื่องใดนั้นผู้เล่าจะต้องรู้จักเลือกนิทานที่เหมาะสมกับโอกาสและวัยของเด็กซึ่งได้มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้หลักในการเลือกนิทานสำหรับเด็กปฐมวัยไว้ ดังนี้

เกริก ชูพันธ์ (2539: 57-59) ได้กล่าวถึง การเลือกนิทานที่จะเล่าให้เด็กปฐมวัยฟังนั้นผู้เล่านิทานจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจประสบการณ์และความสามารถที่จะแยกแยะ เลือกนิทานให้เหมาะสมกับความสนใจและความต้องการของเด็ก เด็กวัยระหว่าง 4-6 ปี จะให้ความสนใจกับตัวเองน้อยลงหันมาสนใจสิ่งแวดล้อมรอบๆตัวมากขึ้น แต่ความสนใจของเด็กวัยนี้ยังเป็นระยะสั้นเท่านั้น คำกลอนที่มีคำคล้องจอง เช่น เพลงกล่อมเด็ก คำทายที่ประหลาดปัญญา นิทานที่เป็นคำประพันธ์สัมผัสคล้องจองเด็กจะชอบมาก เช่น หนุมากับหนุมาน หนุมากับหนุมิ หนุมิมิดูกดาหมา หนุมามิดูกดาหมี เป็นต้น นอกจากนี้เด็กวัยนี้ยังชอบนิทานที่มีตัวเดินเรื่องหรือตัวเอกเป็นสัตว์พูดได้ เช่น หมาป่าพูดได้คุยกับหนูน้อยหวมกแดง เป็นต้น นิทานที่เหมาะสมและควรเล่าให้เด็กฟังนั้นควรเป็นนิทานที่เปี่ยมด้วยคุณค่าทางเนื้อหา ได้ธรรมสรูปแบบการใช้ถ้อยคำ สำนวนภาษาความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมคุณภาพ ขกระดับสติปัญญาและจิตใจในทางที่ดี นิทานที่เล่าให้เด็กฟังนอกจากปัจจัยข้างต้นแล้วผู้เล่ามีส่วนอย่างมากในการนำเสนอให้นิทานเรื่องนั้นมีความสนุกสนานเหมาะสมกับวัยของเด็ก มีแง่มุม มีชั้นเชิง และเห็นรายละเอียดที่จะเล่าให้เด็กฟัง ไม่ว่าจะเป็นการเล่านิทานปากเปล่า นิทานวาดไปเล่าไป และลีลาการเล่านิทานจะต้องส่งผลให้ผู้ฟังหรือเด็กๆเห็นภาพพจน์ และเกิดความสนุกสนานประทับใจ

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2548: 36) กล่าวว่า หลักเกณฑ์การเลือกนิทานที่สำคัญ คือ ตรงกับจุดประสงค์สอดคล้องกับวัยเด็ก ให้สาระความรู้ที่มีความหมาย มีความน่าสนใจ และครูเองสามารถเลือกนิทานที่ครุณัด

ประไพ แสงดา (2544: 35) กล่าวถึง หลักเกณฑ์การเลือกนิทานไว้ ดังนี้

1. วัยของเด็ก ควรพิจารณาว่าเด็กมีความสนใจ ชอบฟังนิทานประเภทใด ความยาวของเนื้อเรื่องเหมาะสมกับช่วงความสนใจของเด็ก คือ ประมาณ 10 ถึง 15 นาที หรือประมาณ 12 หน้า
2. เนื้อหาสาระ ควรเหมาะสมและสอดคล้องกับค่านิยมวัฒนธรรมเพียงใด

3. รูปภาพประกอบ มีสีสันสดใส ขนาดเหมาะสม มีภาพประกอบ 60 เเปอร์เซ็นต์ หรือ 70 เเปอร์เซ็นต์ เนื้อเรื่องประมาณ 40 เเปอร์เซ็นต์ หรือ 30 เเปอร์เซ็นต์ หรือประมาณ 4 : 3

4. รูปเล่ม มีขนาดกะทัดรัด เหมาะสมกับมือเด็ก ขนาด 16 หน้า หรือ ขนาด 17 x 18.50 เซนติเมตร

5. ภาษาที่ใช้เป็นภาษาสั้นๆง่ายๆ ขนาดของตัวอักษรประมาณ 32 พอยท์ หรือ 5 มิลลิเมตร และตัวอักษรไม่ควรเป็นตัวอักษรประดิษฐ์ ควรเลือกใช้ศัพท์หรือตัวอักษรซ้ำๆทำให้เด็กจำได้ และเห็นบ่อย

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 95-96) กล่าวว่า การเลือกนิทานสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นเรื่องสำคัญที่ควรคำนึงถึงหลักเกณฑ์บางประการ ดังนี้

1. ความเหมาะสมกับวัย เด็กในแต่ละวัยมีความสนใจฟังเรื่องราวต่างๆแตกต่างกันไปตามความสามารถในการรับรู้และประสบการณ์ที่ได้รับ นิทานที่เหมาะสมกับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี ควรเป็นหนังสือภาพ สมุดภาพ หนังสือภาพผสมคำ นิทานที่มีบทหรือยกทรงสั้น ในขณะที่นิทานที่เหมาะสมกับเด็กอายุ 3 ปีขึ้นไป ควรเป็นนิทานที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับธรรมชาติ นิทานเรื่องเล่าที่ให้ข้อคิด นิทานที่ส่งเสริมจินตนาการของเด็ก

2. ประโยชน์ที่เด็กได้รับ การเลือกหนังสือต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่เด็กได้รับในการส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กด้วย เช่น สอนให้เด็กรู้จักคำเรียกชื่อสิ่งต่างๆเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกพัฒนาความคิดจินตนาการ ให้ความรู้สิ่งที่ดีต่อเด็ก มีความคลุกขบขันให้ความสนุกสนาน ช่วยแก้ปัญหาให้กับเด็กเมื่อเปรียบเทียบกับตนเองกับตัวละคร เป็นต้น การอ่านเรื่องราวหรือเนื้อหาของนิทานทั้งหมดก่อนตัดสินใจเลือกจึงเป็นสิ่งสำคัญ

3. เนื้อหาและลักษณะรูปเล่ม นิทานหรือหนังสือที่ดีสำหรับเด็กปฐมวัย ควรเป็นเรื่องสั้นๆง่ายๆและไม่ซับซ้อน มีจุดเด่นของเรื่องจุดเดียว เด็กดูภาพหรือฟังเรื่องราวเข้าใจได้และสนุกสนาน มีเนื้อเรื่องที่ชัดเจนชวนติดตาม เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็กและใกล้ชิดตัวเด็กหรือธรรมชาติแวดล้อม ไม่มีการบรรยายเนื้อเรื่อง ควรมีลักษณะเป็นบทสนทนาโต้ตอบระหว่างตัวละคร ใช้ภาษาที่ถูกต้องง่ายต่อความเข้าใจของเด็ก ตัวอักษรควรมีขนาดใหญ่ ใช้สีเข้มอ่านได้ชัดเจน มีภาพประกอบที่สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง เป็นภาพที่มีสีสันสวยงามมีชีวิตชีวา ส่วนใหญ่เป็นภาพเขียนหรือภาพวาดมากกว่าภาพถ่าย สำหรับนิทานที่เป็นเรื่องราว มีรูปเล่มที่แข็งแรง ทนทาน ทำด้วยวัสดุที่ไม่เป็นอันตรายต่อเด็ก ขนาดพอเหมาะกับมือเด็ก ไม่จำเป็นต้องเป็นรูปสี่เหลี่ยมเสมอไป และมีความยาวตามช่วงความสนใจของเด็กแต่ละวัย

สรุปได้ว่า การเลือกเรื่องของนิทานที่จะนำมาเล่าให้เด็กฟัง ผู้เล่าต้องพิจารณาเลือกเรื่องที่เหมาะสมกับเด็ก และความสนใจของเด็ก เนื้อเรื่องที่เล่าต้องเข้าใจง่าย สนุกสนาน และนำเรื่อง

เลือกมาเล่าโดยใช้เทคนิคในการเล่าด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การเล่นเสียง การใส่ลีลาท่าทางลงไป ในขณะที่เล่า เพื่อให้เด็กเกิดความสนใจ และเด็กจะรู้สึกสนุกสนานเพลิดเพลินกับการฟังนั้น

2.7 รูปแบบการเล่านิทาน

ได้มีนักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึงรูปแบบการเล่านิทานไว้ ดังนี้

เกริก ชุ่มพันธ์ (2539: 36-55) ได้กล่าวถึงรูปแบบของการเล่านิทาน ดังนี้

1. การเล่านิทานปากเปล่า เป็นนิทานที่ผู้เล่าเรื่องจะต้องเตรียมตัวให้พร้อม ตั้งแต่การเลือกเรื่องให้เหมาะสมและสอดคล้องกับกลุ่มผู้ฟัง นิทานปากเปล่านั้นเป็นนิทานที่ดึงดูดและสร้างความสนใจของผู้ฟังด้วย น้ำเสียง แววดา ลีลาและท่าทางประกอบการเล่าของผู้เล่าที่สง่างามและพอเหมาะพอดี
  2. นิทานวาดไปเล่าไป เป็นการเล่านิทานที่ผู้เล่าต้องมีประสบการณ์การเล่านิทานแบบปากเปล่าอยู่พอสมควร แต่จะต้องเพิ่มการวาดรูปในขณะที่เล่าเรื่องราว รูปที่วาดขณะเล่าเรื่องนี้ ภาพที่วาดออกมาอาจสอดคล้องกับเรื่องที่เล่า หรือบางครั้งเมื่อเล่าจบรูปที่วาดจะไม่สอดคล้องกับเรื่องที่เล่าเลยก็ได้ คือจะได้ภาพใหม่เกิดขึ้น
  3. นิทานที่เล่าโดยใช้สื่ออุปกรณ์ประกอบขณะเล่า เป็นนิทานที่ผู้เล่าจะต้องใช้สื่อที่ต้องจัดเตรียมหรือหามาเพื่อใช้ประกอบการเล่า เช่น การเล่าโดยใช้หนังสือ นิทานหุ่นนิ้วมือ นิทานเชิด นิทานเชือก เป็นต้น ขณะเล่าอาจมีคนตรีประกอบหรือเครื่องดนตรีประกอบจังหวะเพื่อประกอบการเล่าให้สนุกสนานยิ่งขึ้น
- กุลยา ดันดิผลาชีวะ (2547: 227-228) ได้กล่าวถึง วิธีการเล่านิทานดังต่อไปนี้
1. การเล่านิทานปากเปล่า เป็นการเล่านิทานที่อาศัยเพียงคำพูดและน้ำเสียงของผู้เล่า ไม่มีการใช้สื่อประกอบการเล่า นอกจากน้ำเสียงและจังหวะการพูดที่สูงต่ำเร้าใจ ผู้ฟังตามเนื้อเรื่องที่นำเสนอการเล่าวิธีนี้ต้องใช้ศิลปะการพูดและการเล่าที่สนุกสนานมาก ส่วนใหญ่มักใช้เป็นการเล่านิทานก่อนนอน เด็กจะฟังแต่น้ำเสียงและเรื่องราวซึ่งเป็นลักษณะการฟังแบบรับที่ง่วงใจให้หลับเป็นหลัก การเล่าตามรูปแบบนี้อาจใช้กับการเล่าที่ต้องการง่วงใจให้เด็กทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างมีประสิทธิภาพก็ได้
  2. การเล่านิทานประกอบท่าทาง การเล่านิทานแบบนี้เป็นการเล่าที่มีชีวิตชีวามากกว่าการเล่าปากเปล่า เพราะเด็กสามารถติดตามเรื่องที่เล่าได้จินตนาการเป็นรูปธรรมมากขึ้นตามท่าทางของผู้เล่า และสนุกมากขึ้นเพราะเห็นภาพพจน์ของเรื่องที่เล่าท่าทางที่ใช้ประกอบการเล่านิทานอาจเป็นท่าทางของผู้เล่า ท่าทางแสดงร่วมของเด็กได้แก่ การทำหน้าตา การแสดงท่าทางกาย หรือการเล่นนิ้วมือประกอบการเล่า
  3. การเล่านิทานประกอบภาพ ภาพที่ใช้ประกอบการเล่านิทานมีหลายชนิด มีทั้งภาพถ่าย ภาพโปสเตอร์ ภาพจากหนังสือ ภาพวาด ภาพสไลด์ ภาพเคลื่อนไหว หรือภาพฉาย การมี

ภาพสวยงามประกอบการเล่นิทานจะจูงใจเด็กและสร้างสรรค์จินตนาการอันบรรเจิดให้กับเด็กมาก โดยเฉพาะภาพการ์ตูนที่เคลื่อนไหวแต่จะลำดับภาพจะจูงใจ ทำให้เด็กติดตามเรื่องราวด้วยความอยากรู้ เด็กจะสนุกมากขึ้นถ้าในขณะที่ฟังเรื่องและดูภาพนั้นผู้เล่ากระตุ้นให้เด็กแสดงความเห็น และร่วมสร้างจินตนาการให้กับนิทานที่เล่า

4. การเล่นิทานประกอบเสียง ได้แก่ เสียงเพลง เสียงดนตรี แอบบันทึกเสียงต่างๆ สามารถนำมาประกอบการเล่นิทานได้ จุดประสงค์เพื่อสร้างบรรยากาศที่กระตุ้นเร้าให้เกิดความตื่นเต้น อยากรู้อยากติดตาม การนำเสียงประกอบการเล่นิทานจะมีลักษณะเช่นเดียวกับละครวิทยุที่ใช้เสียงประกอบเพื่อให้เกิดการฟังที่มีจินตนาการและอารมณ์ส นอกจากเสียงเพลง เสียงดนตรีในการเล่นิทานเราอาจใช้เสียงเด็กมาประกอบการเล่าได้ ตัวอย่างเช่น เมื่อเล่าถึงรถไฟวิ่งผู้เล่าอาจชักชวนให้เด็กที่ฟังร่วมทำเสียงรถไฟวิ่ง ฉีกฉีก ปู๊นๆ ประกอบการเล่า ซึ่งจะช่วยให้บรรยากาศการฟังนิทานสนุกไปอีกแบบหนึ่ง

5. การเล่นิทานประกอบอุปกรณ์หรือสิ่งประดิษฐ์ที่มีอยู่ หรือผู้เล่าจัดทำขึ้น เช่น หน้ากาก ตัวแสดงในนิทาน หุ่นมือ หุ่นชัก ตุ๊กตา เป็นต้น ล้วนแล้วแต่เป็นสื่อประกอบการเล่นิทานที่สำคัญ อุปกรณ์สามารถทำให้เด็กสนุกและตื่นตาไปกับนิทานที่เล่าได้เป็นอย่างดี สร้างความสนใจในการฟังนิทานให้แก่เด็กมากกว่ารูปแบบอื่นๆ

6. การเล่นิทานประกอบการวาดภาพ บางครั้งนิทานไม่จำเป็นต้องอาศัยภาพหนึ่ง การสร้างบรรยากาศที่น่าสนใจให้กับเด็กติดตามและคิดคือการเล่นิทานประกอบ ภาพวาด ผู้เล่าต้องสามารถวาดภาพได้ ซึ่งไม่จำเป็นต้องสวยแต่ต้องสื่อได้เข้าใจ มีจินตนาการเล่าจะเป็นการเล่าไปวาดไป สนทนาไป เด็กจะสนุกมาก และจินตนาการตามมือของผู้เล่า เช่น นกตัวหนึ่ง ผู้เล่าวาดภาพนกเกาะอยู่บนต้นไม้ ผู้เล่าวาดภาพต้นไม้ขณะวาดก็สนทนากับเด็กว่าจะวาดต้นไม้อะไร ทำไมต้องวาดต้นไม้เพราะอะไร ข้อมูลสารสนเทศที่ให้นี้คือองค์ความรู้ที่เด็กจะได้รับไปพร้อมกันด้วย

7. การเล่นิทาน ไม่จบเรื่อง เป็นการเล่าที่เจตนาให้เด็กคิดแล้วผูกเรื่องต่อ โยงมาเล่าต่อจากครู ซึ่งนอกจากพัฒนาภาษายังพัฒนาความคิดให้กับเด็กเช่นกันกับการเล่าต่อเรื่องราว อาจเล่าต่อจากครู ครูเล่าต่อจากเด็กหรือเพื่อนๆเล่าต่อกัน

สรุปได้ว่า รูปแบบการเล่นิทานนั้นมีมากมาย เช่น การเล่นิทานปากเปล่า การเล่นิทานประกอบท่าทาง นิทานวาดไปเล่าไป การเล่นิทานประกอบเสียง การเล่นิทานประกอบอุปกรณ์ ฯลฯ การเล่นิทานให้มีคุณภาพนั้น ผู้เล่นิทานจะต้องเลือกลักษณะการเล่นิทานให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบุคลิกของผู้เล่าเองด้วย และจากการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้รูปแบบการเล่นิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติ

2.8 วิธีการและเทคนิคในการเล่านิทาน

ในการเล่านิทานผู้เล่าจะต้องมีเทคนิคและวิธีการในการเล่าที่หลากหลาย ดังที่นักวิชาการหลายท่านได้เสนอแนะเทคนิคและวิธีการในการเล่านิทานสำหรับเด็กไว้ ดังนี้
กรีก ยูนิพันธ์ (2539 : 68) ได้กล่าวถึง วิธีการเล่านิทาน ผู้เล่าจำเป็นต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. การเลือกเรื่องที่จะใช้เล่า
2. การคิดแปลงเนื้อเรื่องให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟัง
3. การเตรียมตัวและจัดเตรียมสื่อเล่านิทานของผู้เล่า
4. การลงมือเล่านิทาน ผู้เล่าจะต้องเล่าให้ราบรื่นโดยตลอด ด้วยรูปแบบและเทคนิคเฉพาะของผู้เล่าเอง
5. สถานที่และเวลาที่ใช้เล่านิทาน ผู้เล่าจะต้องพิจารณาเพื่อความเหมาะสม
6. การติดตามผลการเล่านิทาน ผู้เล่าจะต้องสังเกตความพึงพอใจของผู้ฟังด้วยว่าผู้ฟังให้ความสนใจมากน้อยเพียงใด

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2542: 16-17) กล่าวถึง การเล่านิทานมีขั้นตอนการดำเนินการเป็นลำดับแต่ละขั้นตอนของการเล่า ต้องมีการจัดเตรียมให้เหมาะสมจึงจะทำให้การเล่านิทานมีความหมายประทับใจผู้ฟัง แม้วนิทานจะเป็นสิ่งที่เด็กชอบ และพร้อมที่จะฟังอยู่เสมอก็ตาม นิทานทุกเรื่องกับการเล่าทุกครั้งไม่สามารถตั้งใจให้เด็กอยู่กับที่ได้ตั้งแต่ต้นจนจบ เว้นแต่กระบวนการเล่านั้นจะมีขั้นตอนการเตรียมการที่นอกจาก จะทำให้นิทานดำเนินไปสู่จุดประสงค์ของผู้เล่าที่ต้องการแล้ว ต้องทำให้เด็กเพลิดเพลินกับการเล่านิทานด้วย ในการเตรียมการเพื่อการเล่านิทานที่ครูเป็นผู้เล่า ครูควรจัดเตรียมเนื้อหา ก่อน ถ้าเป็นนิทานที่มาจากหนังสือนิทาน ครูควรต้องอ่านให้เข้าใจ จำเนื้อเรื่องให้ได้ เมื่อนำไปเล่าประกอบภาพในหนังสือจะได้พูดความต่อเนื่องเป็นเรื่องราว มีหยุดพัก ถามตอบจะทำให้เข้าใจง่ายไม่ลืมน

การเตรียมเด็กสำหรับฟังนิทาน ที่นั่งของครูกับเด็กต้องใกล้ชิดกัน ครูอาจนั่งสูงกว่าเด็กเล็กน้อยเพื่อให้สามารถแสดงภาพในหนังสือหรือภาพอื่นๆ บนตักในระดับสายตาเด็ก ขณะเล่าควรจัดเด็กให้เป็นกลุ่มเล็กๆ ถ้าเป็นกลุ่มใหญ่ให้นั่งล้อมวงครู แล้วครูเริ่มกิจกรรมเตรียมเด็กด้วยการให้เด็กร้องเพลง ดูภาพ หรือ กล่าวคำจูงใจ เพื่อให้เด็กมีอารมณ์พร้อมที่จะฟัง เมื่อพร้อมแล้วจึงเริ่มต้นด้วยการเล่านิทาน หากมีจุดประสงค์ของการฟังต้องบอกเด็กด้วย

การดำเนินเรื่องอาจมีการนำเสนอด้วยภาษาพูดเพียงอย่างเดียว หรือใช้ภาษาท่าทางหรือใช้สื่อประกอบต่างๆ ทั้งแถบบันทึกเสียงและภาพประกอบ ผู้เล่าต้องใช้ภาษาที่เด็กเข้าใจง่าย ถูกหลักไวยากรณ์ บทสนทนาอาจใช้ภาษาถิ่นหรือใช้คำคุ้นที่เด็กเคยชิน จะช่วยให้การเล่านิทานมีประสิทธิภาพและมีความหมายตรงกับจุดประสงค์ของผู้เล่ามากขึ้น

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 96-97) ได้เสนอวิธีการเล่านิทานที่ครู ควรทราบดังนี้

1. เนื้อเรื่องต้องเหมาะสมกับวัยใช้เรื่องที่มีความคิดชนะความชั่วเสมอไป และผู้เล่าต้องจำเนื้อเรื่องได้ดีทุกตอน
2. เสียงของผู้เล่าต้องดัดให้เด็กทั้งหมดได้ยินเสียงอย่างชัดเจน ระดับเสียงและจังหวะพูดถูกต้องเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง ใส่ความรู้สึกลงไปในการทำงานเสียง ถ้าผู้เล่าสามารถทำเสียงสูงต่ำ ทำเป็นเสียงเด็ก เสียงคนแก่ หรือทำเสียงตามลักษณะของตัวละครได้ เด็กจะยิ่งสนใจมากยิ่งขึ้น
3. ท่าทางถ้ามีภาพประกอบผู้เล่าไม่ต้องใช้ท่าทางมาก แต่เน้นที่ภาพหากไม่มีภาพประกอบก็ควรใช้ท่าทางประกอบบ้างตามโอกาส แต่อย่าให้มากเกินไป ฟังระวังให้เป็นไปตามจังหวะธรรมชาติ
4. จังหวะในการพูดเป็นสิ่งหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กหันมาสนใจ
5. อารมณ์ในขณะที่เล่าควรเล่าให้เด็กเห็นถึงความรู้สึก และอารมณ์ของผู้เล่า เช่น อารมณ์เร็นแรง ความรู้สึกตื่นเต้น หรืออารมณ์เศร้า ฯลฯ
6. ข้อตกลงก่อนฟังนิทานควรมีข้อตกลงกันว่าผู้ฟังจะต้องไม่พูดแซง ในขณะที่ฟังนิทานเวลาในการเล่า เด็กอายุ 4-5 ขวบ หรือ 5-6 ขวบ ใช้เวลาประมาณ 10-15 นาที

วิธีการเล่านิทานหรือเรื่องราวสำหรับเด็กปฐมวัย

บวร งามศิริอุดม (2553 อ้างถึงใน http://www.skhospital.com/~ob/parent_school/nitan.htm) กล่าวว่า เมื่อเลือกนิทานหรือเรื่องราวที่เหมาะสมกับวัยของเด็กได้แล้ว วิธีการเล่านิทานหรือเรื่องราว เพื่อให้เด็กเกิดความสนใจ คิดตามฟังเนื้อเรื่องจนจบ จำเป็นต้องทำให้เหมาะสมกับเรื่องที่จะเล่าด้วย การเล่านิทานที่นิยมมี 2 วิธี ดังนี้

1. การเล่าเรื่องปากเปล่า ไม่มีอุปกรณ์ : เป็นการเล่านิทานด้วยการบอกเล่าด้วยน้ำเสียง และลีลาของผู้เล่า ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้
  - 1.1 การขึ้นต้นเรื่องที่จะเล่า ควรดึงดูดความสนใจเด็ก โดยค่อยเริ่มเล่าด้วยเสียงชัดเจน ลีลาของการเล่าช้าๆ และเริ่มเร็วขึ้น จนเป็นการเล่าด้วยจังหวะปกติ
  - 1.2 เสียงที่ใช้ควรดัด และเป็นประ โยคสั้นๆ ได้ใจความ การเล่าดำเนินไปอย่างรวดเร็ว ไม่ควรเว้นจังหวะการเล่าให้นาน จะทำให้เด็กเบื่อ อีกทั้งไม่ควรมีคำถาม หรือคำพูดอื่นๆ ที่เป็นการขัดจังหวะ ทำให้เด็กหมดสนุก
  - 1.3 การใช้น้ำเสียง สีหน้า ท่าทาง แสดงให้สอดคล้องกับลักษณะของตัวละคร ไม่ควรพูดเนือยๆ เรื่อยๆ เพราะทำให้ขาดความตื่นเต้น
  - 1.4 อุ้มเด็กวางบนตัก โอบกอดเด็กขณะเล่า หรือถ้าเล่าให้เด็กหลายคนฟัง อาจจะนั่งเก้าอี้ให้เหมาะสมกับสายตาเด็ก

1.5 ใช้เวลาในการเล่าไม่ควรเกิน 15 นาที เพราะเด็กมีความสนใจในช่วงเวลาสั้น

1.6 ให้โอกาสเด็กซักถาม แสดงความคิดเห็น

2. การเล่าเรื่องโดยมีอุปกรณ์ช่วย เช่น สิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็กเช่น สัตว์ พืช , วัสดุเหลือใช้เช่น ก่อ่งกระดาษ กิ่งไม้ ภาพ เช่นภาพพลิก หรือภาพแผ่นเคียว หุ่นจำลอง ทำเป็นละครหุ่นมือ หน้ากากทำเป็นรูปละคร นิ้วมือประกอบการเล่าเรื่อง

สรุปได้ว่า การเล่านิทานให้เด็กนั้น ผู้เล่าจำเป็นต้องคำนึงถึงเรื่องที่จะเล่าให้ฟัง มีความเหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟัง สื่อ และรูปแบบเทคนิคเฉพาะของผู้เล่า สถานที่และเวลา นอกจากนั้น ยังต้องมีการติดตามผลการเล่านิทาน สังเกตความพึงพอใจของผู้ฟังว่าสนใจมากน้อยเพียงใด เพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงการเล่านิทานในครั้งต่อไป

2.9 หลักการเตรียมตัวครูในการเล่านิทาน

ในการเล่านิทานให้เด็กฟัง ครูจะต้องมีการเตรียมตัวให้พร้อม และหลักในการเตรียมตัวครูให้พร้อมในการเล่านิทาน ได้มีนักวิชาการได้กล่าวไว้ดังนี้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2546: 190) ได้ให้หลักของการเตรียมตัวครูในการเล่านิทานไว้ ดังนี้

1. วิธีเริ่มต้นเล่าเรื่อง

1.1 ควรสร้างความสนใจให้แก่เด็ก

1.2 กำหนดเวลาให้เหมาะสม ไม่น้อยเกินไปหรือมากเกินไป

1.3 เมื่อเริ่มต้นเล่าและเล่าตอนต่อไป ควรมีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน

1.4 บทนำเรื่องไม่ควรยาวเกินไป

2. วิธีการเล่าเรื่อง

2.1 ลำดับของการเล่าเรื่อง ไม่ข้ามไปข้ามมา จนทำให้เกิดความสับสน

2.2 เน้นความสำคัญของเรื่องให้ชัดเจน ไม่ยาวจนทำให้ผู้ฟังเบื่อหน่าย

2.3 อย่าอธิบายตอนใดตอนหนึ่งมากเกินไป จนทำให้เนื้อเรื่องขาดความ

สนุกสนาน

2.4 ควรเน้นตัวสำคัญของเรื่อง ส่วนตัวประกอบไม่ควรเน้นมาก เพราะจะทำให้

ตัวเอกหมดความหมาย

2.5 ใช้สื่อประกอบให้น่าสนใจ เช่น ภาพ หนังสือนิทาน หุ่นตุ๊กตกระดาษ หุ่นมือ

หน้ากาก ฯลฯ

3. การใช้ถ้อยคำนำเสียง

3.1 ใช้ถ้อยคำสำนวนที่สุภาพ ไม่หยาบหรือให้ความหมายหลายแง่หลายมุม

3.2 ใช้ภาษาที่เหมาะสมกับเด็ก ไม่ใช่ศัพท์หรือสำนวนที่สูงเกินไปจนยากแก่

ความเข้าใจ

3.3 มีเสียงคังฟั้งซัด ได้ยินได้ทั่วถึง

3.4 ใช้เสียงสูงต่ำหรือเสียงเหมาะสมกับบรรยากาศของเรื่อง เช่น เสียงแสดงความโศกเศร้า ดีใจหรืออื่นๆ

3.5 เน้นเสียงหนักเบาตามโอกาส ไม่เป็นเสียงระดับเดียวกันหมด

4. บุคลิกภาพของผู้เล่า

4.1 แสดงท่าทางประกอบการเล่านิทานอย่างเหมาะสม

4.2 แสดงสีหน้า ดวงตา เพื่อแสดงออกทางอารมณ์ได้ดี

4.3 อย่าพูดไปหรือหัวเราะก่อนคนอื่น

5. สรุป

5.1 บทสรุปได้เฉลยปัญหาต่างๆ ที่ผูกมาในเรื่องตั้งแต่ต้นจนกระทั่งจบ

5.2 ใช้เวลาได้เหมาะสมไม่มากหรือน้อยเกินไป

5.3 สรุปโดยเรียกจุดสนใจของนักเรียนได้ดี เช่น อาจใช้คำพิงเพย คำคม หรือคำสุภาษิตต่างๆ

5.4 ซ้ำให้เห็นคุณและโทษของการกระทำตามที่เรื่องเน้นการนำข้อคิดไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

บุปผา เรื่องรอง (2550: 12) กล่าวว่า ผู้เล่านิทานเมื่อเลือกเรื่องของนิทานให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟังและพอใจกับเนื้อเรื่องแล้ว ผู้เล่าจะต้องนำนิทานที่จะเล่ามาจัดเตรียมให้พร้อมก่อนจะดำเนินการเล่าดังนี้

1. ผู้เล่าจะต้องอ่านทบทวนเรื่องราวที่ผู้เล่าเลือกมา ให้เกิดความคุ้นเคย เข้าใจ และรู้จักเรื่องที่เลือกมาได้เป็นอย่างดี เพื่อจะได้เกิดความราบรื่นตลอดขณะดำเนินการเล่า

2. ขั้นตอนการเล่า ผู้เล่าจะต้องพิจารณาในการนำเสนอการขึ้นต้นเรื่อง การเล่าเรื่องต่อเนื่องจนถึงกลางเรื่อง และการจบเรื่องให้ชัดเจน และนำเสนอใจตามลักษณะเฉพาะของผู้เล่า

3. สื่อวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเล่า ผู้เล่าจะต้องเตรียม และทดลองใช้ให้เกิดความชำนาญ และจัดระบบการใช้ตามลำดับก่อนหลัง

4. กิจกรรมประกอบการเล่านิทาน ผู้เล่าจะต้องเตรียมให้พร้อมและจะต้องเหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟัง เช่น การร้องเพลงซ้ำๆ และง่าย คำพูดซ้ำๆ และง่าย การร้องขอให้ผู้ฟังมาช่วยร่วมแสดงหรือทำกิจกรรมด้วยขณะดำเนินการเล่า

5. สถานที่เล่า ผู้เล่าจะต้องพิจารณาตามความเหมาะสมให้พอดีกับกลุ่มผู้ฟังเพราะ ผู้เล่าจะต้องจัดเตรียมสื่อให้พอเหมาะกับการมองเห็น และการฟังของผู้เล่า

บุษกร กันนา (<http://learners.in.th/blog/but22/309352>) ได้กล่าวถึง กลวิธีในการเล่านิทานซึ่งพอสรุปเป็นขั้นตอนตามลำดับ คือ

1. ควรทำความเข้าใจกับเนื้อเรื่องนิทานที่จะเล่าเสียก่อน โดยจินตนาการออกมาเป็นภาพอ่านเรื่องซ้ำๆ เพื่อจับใจความ
2. ควรเลือกคำที่เป็นคำง่ายๆ ที่เด็กฟังหรือนึกออก เป็นภาพในจินตนาการได้
3. เมื่อในเนื้อเรื่องมีตัวละครคุยกันให้ใช้บทสนทนา เพราะทำให้เด็กตื่นเต้นกว่า
4. เริ่มต้นเรื่องให้ดีเพื่อเรียกร้องความสนใจ พยายามหลีกเลี่ยงการบรรยายและการอธิบายที่ไม่จำเป็น
5. การเล่าเรื่องควรใช้เสียงแบบสนทนากัน คือ ช้า ชัดเจน มีหนักเบา แต่ไม่ควรมีเอื้ออ้า ที่นี้
6. ขณะที่เล่านิทานควรจับเวลาให้ดี เว้นจังหวะตามอารมณ์ของเรื่อง เช่น ถ้าเนื้อเรื่องมีสิ่งเร้าใจก็พูดให้เร็วขึ้นทำท่าจริงจัง
7. นิทานที่นำมาเล่าให้ยาวพอๆกับระยะเวลาความสนใจของเด็กคือ ประมาณ 15–25 นาที สำหรับเด็กประถมศึกษา หรือเป็นคำก็จะประมาณ 1,000 คำ
8. เวลาเล่าต้องพยายามเป็นกันเองให้มากที่สุด ให้ความรักความสนิทสนมกับเด็กอย่างจริงจัง
9. เวลาเล่าควรมีรูปภาพ ประกอบ อาจเป็นหนังสือภาพ หุ่นสื่อการสอนอื่นๆ จะช่วยให้เด็กสนใจยิ่งขึ้น
10. เวลาเล่าอย่าข่อเรื่อง ให้สั้นมากจนเกินไปจนขาดความน่าสนใจไป และจะทำให้เด็กไม่รู้เรื่อง
11. จัดบรรยากาศของห้องให้เหมาะ เช่น อาจนั่งเล่ากับพื้น หรือเชิดหุ่น ประกอบการเล่าหรืออาจจะไปเล่าใต้ต้นไม้ นอกห้องเรียนก็ได้
12. อย่าแสดงท่าทางประกอบการเล่ามากเกินไปจะทำให้เด็กหันหลังหนีไปพยายามเล่าให้เป็นไปตามธรรมชาติง่ายๆ และมีชีวิตชีวา
13. ขณะที่เล่าอาจให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการเล่านิทานด้วยก็ได้ เช่น แสดงท่าตามเนื้อเรื่องแต่ไม่ควรจะให้บ่อยนัก
14. ขณะที่เล่านิทานสายตาของครูจะต้องมองกวาดดู นักเรียนได้ทุกคน อาจจะนั่งเป็นครึ่งวงกลม หรือนั่งกับพื้นก็ได้
15. ขณะที่กำลังเล่านิทานถ้าหากมีเด็กพูด หรือถามขัดจังหวะ ครูควรบอกให้รอจนกว่าจะจบเรื่อง
16. หลังจากการเล่านิทาน ควรเปิดโอกาสให้เด็กถามและวิพากษ์วิจารณ์แต่ไม่ควรบังคับเด็กให้พูด ให้ถาม เพราะจะทำให้เด็กเสียความเพลิดเพลิน
17. หลังจากการเล่านิทานแล้วอาจจะให้เด็กได้แข่งขันกันตั้งชื่อเรื่องก็ได้เพื่อเป็น

การส่งเสริมให้เด็กได้ติดตามและเพื่อความเข้าใจในเรื่องที่ครูได้เล่ามาแล้ว

18. ถ้านิทานเรื่องยาวครูอาจจะเล่าเป็นตอนๆ ก็ได้ เพื่อเป็นการรื้อให้เด็กอยากมาโรงเรียนไม่ขาดเรียนเพื่อมาฟังนิทานต่อจนจบเรื่อง

สรุปได้ว่าในการจัดกิจกรรมการเล่านิทานอาจทำได้หลายวิธี และในช่วงเวลาต่างๆ กันตามเวลาที่เหมาะสม เช่น อาจให้เด็กได้ร่วมกิจกรรมหลังจากเล่านิทานจบแล้ว โดยใช้การตอบคำถาม อภิปรายหรือให้เด็กเล่าร่วมกันระหว่างเด็ก 1-2 คน หรือให้เด็กได้ร่วมแสดงหรือแสดงบทบาทของตัวละครในเรื่อง และให้ทำกิจกรรมในรูปแบบกิจกรรมสร้างสรรค์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของจุดมุ่งหมายของการสอนของครู ซึ่งกิจกรรมช่วงนี้เป็นการช่วยเปลี่ยนบรรยากาศให้เด็กได้มีการแสดงออกทั้งการพูดและการกระทำ ซึ่งทำให้เด็กได้เปลี่ยนอิริยาบถแทนที่จะนั่งฟังโดยตลอดซึ่งไม่เอื้อต่อธรรมชาติการเรียนรู้ตามความเหมาะสมของเด็กปฐมวัย

2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนิทาน

งานวิจัยในประเทศ

เนื่อน้อง สนับบุญ (2541: 72-81) ได้ศึกษาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่านิทาน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายหญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี จำนวน 45 คน ผลการศึกษาพบว่า คะแนนความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองและหลังการทดลองกับวิธีการจัดประสบการณ์เล่านิทานที่เด็กเล่าเรื่องตามรูป จากหนังสือที่เด็กเลือกต่อจากครุมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

อินทรา รุมาส (2545: 54) ได้ศึกษาการใช้กิจกรรมการเล่านิทานเพื่อพัฒนาลักษณะทางคุณธรรม จริยธรรมสำหรับเด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 4-5 ปี พบว่า หลังการจัดกิจกรรมการเล่านิทานเพื่อพัฒนาคุณลักษณะทางคุณธรรม จริยธรรมเด็กมีพฤติกรรมแสดงคุณลักษณะทางคุณธรรม จริยธรรม เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านความมีน้ำใจ ด้านความมีวินัย ด้านความภาคภูมิใจในความเป็นไทย และด้านรักและเทิดทูนคุณค่าของการอนุรักษ์ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

วราภรณ์ ปานทอง (2548: 59-67) ผลการเล่านิทานคติธรรมประกอบการเล่นบทบาทสมมติที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย ในแต่ละช่วงสัปดาห์มีพฤติกรรมทางสังคมโดยเฉลี่ยความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงระหว่างช่วงสัปดาห์ พบว่า คะแนนพฤติกรรมทางสังคม โดยเฉลี่ยรวมมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางเพิ่มขึ้นตลอดตั้งแต่ช่วงสัปดาห์ที่ 2 ถึงสัปดาห์ที่ 8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยต่างประเทศ

คลอร์ และเบรย์ (Clare and Bray 1978: 156 อ้างถึงใน สุภาวดี ไชยพิมล 2533: 30) ได้ศึกษาผลของการใช้นิทานที่ส่งผลต่อพฤติกรรมและทัศนคติของเด็ก โดยใช้หุ่นจำลองและการแสดงบทบาทสมมติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายจำนวน 62 คน จากโรงเรียนประถมศึกษา 2 แห่ง โดย

ให้นักเรียนแสดงอุปนิสัยท่าทางให้เหมือนกับตัวละครในนิทานนั้นเมื่อเรียนจบแล้ววัดทัศนคติทันที พบว่าเด็กชายเหล่านั้นมีทัศนคติที่ดีต่อสัตว์ และหลังจากนั้นอีก 6 สัปดาห์ ทำการวัดอีกครึ่งหนึ่ง ผลปรากฏว่าการวัดทัศนคติของเด็กชายทั้งสองโรงเรียนมีความมั่นคง เด็กชายที่เคยล่าสัตว์โดยแน่นอน ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงว่า นิทานมีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมและทัศนคติที่มั่นคงของเด็ก

อมอริจจิ (Amoriggi 1981: 1366A – 1367A อ้างถึงใน ปิยะวดี ประภาศรี 2547: 11)

ได้ศึกษาความสามารถในการเล่านิทานของเด็กปฐมวัย โดยผู้วิจัยจะเล่านิทานให้เด็กฟัง แล้วให้เด็กเล่าเรื่องย้อนกลับและเล่าเรื่องราวต่อจากผู้วิจัย ซึ่งทำการทดลองครึ่งละ 15 – 20 นาที เวลา 2 สัปดาห์ ผลการศึกษาพบว่าเด็กสามารถเล่านิทานได้ถูกต้องการเรียงลำดับเหตุการณ์ต่างๆ พัฒนามากขึ้นในขณะที่ทำการทดลอง เด็กสามารถนำเอานิทานที่ฟังไปประยุกต์ และเล่าเรื่องต่อไปหลังการทดลองผ่านไป 3 สัปดาห์

จากงานวิจัยที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การเล่านิทาน สามารถสร้างให้เด็กมีการเรียนรู้ การคิด ความเข้าใจ และการรับรู้ให้กับเด็ก นิทานช่วยพัฒนาเด็กในหลายหลายด้าน ได้แก่ การอ่าน การฟัง การเขียน ความเชื่อมั่นในตนเอง คุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนการพัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา นอกจากนี้ผู้เล่าจะต้องสนุกกับการเล่า นิทานและสื่อสารเรื่องราวกระตุ้นให้เด็กมีส่วนร่วมและมีการปฏิสัมพันธ์กับผู้เล่า กล่าวแสดงออกอย่างเหมาะสมกับวัย

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแสดงบทบาทสมมติ

3.1 ความหมายของบทบาทสมมติ

ได้มีนักการศึกษา ได้ให้ความหมายของบทบาทสมมติไว้ดังนี้

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2543: 44) กล่าวว่า บทบาทสมมติเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงออกหลังจากที่ได้ศึกษาและอภิปรายสาระต่างๆ แล้วสรุปประเด็นเพื่อเสนอเรื่องที่กลุ่มตัดสินใจ หรือมีข้อสรุปตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมาย การใช้บทบาทสมมติเป็นการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศของการสอน ผู้เรียนจะได้ทั้งสาระความรู้ ในขณะที่เด็กรับรู้เป็นการฝึกความคิด ความกล้าแสดงออกของผู้เรียน การสร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วมในการเรียนและการสร้างความสุขจากการเรียนอีกด้วย นอกจากนี้ผู้เรียนได้มีโอกาสเตรียมตัว และเตรียมอุปกรณ์ประกอบบทบาทสมมติก็จะทำให้ผู้เรียนได้รับสุนทรียภาพไปด้วย

กรมวิชาการ (2546: 37) ได้กล่าวแสดงความหมายของการแสดงบทบาทสมมติไว้ว่า การแสดงบทบาทสมมติเป็นการให้เด็กเล่นสมมติตัวเองเป็นตัวละครต่างๆ อาจใช้สิ่งประกอบการ

เล่นสมมติเพื่อสร้างความสนใจ และก่อให้เกิดความสนุกสนาน เช่น หุ่นสวมศีรษะ รูปภาพ และสัตว์รูปแบบต่างๆ เครื่องแต่งกายและรูปอุปกรณ์ของจริงต่างๆ

อากรณ ใจเที่ยง (2546: 119) ได้กล่าวถึงการแสดงบทบาทสมมติว่า เป็นวิธีการที่ผู้สอนสร้างสถานการณ์และบทบาทสมมติขึ้นจากความจริง ให้ผู้เรียนได้แสดงออกตามที่ผู้เรียนว่าควรจะเป็น ผู้สอนจะให้การแสดงออกทั้งทางด้านความรู้และความคิดและพฤติกรรมของผู้แสดงมาเป็นพื้นฐานในการให้ความรู้และสร้างความเข้าใจแก่ผู้เรียน อันจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาสาระและบทบาทอย่างลึกซึ้งและรู้จักปรับหรือเปลี่ยนพฤติกรรม และการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

ทิสนา เขมมณี (2547: 358) กล่าวว่า บทบาทสมมติ หมายถึง กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดโดยให้ผู้เรียนสวมบทบาทในสถานการณ์ ซึ่งมีความใกล้เคียงกับความเป็นจริง และแสดงออกตามความรู้สึกนึกคิดของตนเอง และนำเอาการแสดงออกของผู้แสดง ทั้งทางด้านความรู้ ความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมที่สังเกตพบมาเป็นข้อมูลในการอภิปราย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

ลี (Lee 1974: 316 อ้างถึงใน อายุพร สาขาดี 2548: 43) กล่าวว่า การแสดงบทบาทสมมติ หมายถึง การเรียนรู้จากการดูบทบาทของผู้แสดงในสถานการณ์ซึ่งต่างจากการแสดงละคร คือ ผู้แสดงบทบาทสมมติจะต้องคิดคำพูดและแสดงท่าทางโดยไม่มีการเตรียมบทพูดไว้ล่วงหน้า การแสดงบทบาทสมมติจะกระทำซ้ำใหม่ได้จนกว่าจะเป็นที่พอใจและยอมรับ

จากความหมายของบทบาทสมมติ สรุปได้ว่า การแสดงบทบาทสมมติเป็นเทคนิคอย่างหนึ่งที่ใช้ในการสอนของครูที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกทั้งการพูด ท่าทางความคิดตามสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกับปัญหาในชีวิตจริง เพื่อให้เด็กได้เข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและกระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่จะหาทางแก้ปัญหา จากนั้นให้เด็กแสดงบทบาทออกไปตามที่คิดไว้ แล้วสรุปวิธีในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเหมาะสม

3.2 ความสำคัญและประโยชน์ของการแสดงบทบาทสมมติ

นักการศึกษาหลายท่าน ได้แสดงทัศนะต่อความสำคัญของการแสดงบทบาทสมมติไว้น่าสนใจ ดังนี้

หรรษา นิลวิเชียร (2535: 36) กล่าวถึงความสำคัญของการแสดงบทบาทสมมติไว้ว่า ช่วยให้เด็กฝึกจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เด็กจะสร้างภาพพจน์เรื่องราวต่างๆ แม้แต่เรื่องราวภายในใจตนเอง เด็กจะเลียนแบบเสียงธรรมชาติ เลียนเสียงสัตว์เลียนเสียงพูด ตลอดจนการเคลื่อนไหวของคนและสัตว์ ในการเล่นวัสดุสิ่งของเด็กอาจจะเป็นใคร ไปไหน ทำอะไรก็ได้ในจินตนาการของตนเอง เด็กจะเรียนรู้สิ่งแวดลอม และเรียนรู้ที่จะแยกออกกว่าอะไรเป็นความจริง และอะไรเป็นความฝัน

ประกาศพรณ เอี่ยมสุภานิต (2537: 177) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการแสดง บทบาทสมมติไว้ว่า มีลักษณะคล้ายๆ กับการซ้อมพฤติกรรม คือ มีการกำหนดพฤติกรรมนั้น และการให้เด็กได้ฝึกการแสดงออกที่เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์

นักการศึกษาหลายท่าน ได้แสดงทัศนะต่อประโยชน์ของการแสดงบทบาทสมมติไว้น่าสนใจ ดังนี้

นพเก้า อิ่มนรัญ (2543: 11) บทบาทสมมติเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองทั้งพฤติกรรมและความรู้สึกและพฤติกรรมที่ไปในทางที่ดีขึ้น ตลอดจนเรียนรู้และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นมากขึ้นผู้เรียนจะมีโอกาสทดลองฝึกเกี่ยวกับการปฏิบัติตนในแต่ละสถานการณ์ได้หลายบทเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ถูกต้องเหมาะสม สามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาได้

ทิตนา เขมมณี (2544: 70) วิธีสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติเป็นวิธีการที่มุ่งช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การเอาใจเขามาใส่ใจเรา เกิดความเข้าใจในความรู้สึกและพฤติกรรมของตนเองและผู้อื่น หรือเกิดความเข้าใจในเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับบทบาทสมมติที่ตนแสดง นับว่ากิจกรรมบทบาทสมมติเป็นเครื่องมือและวิธีการอย่างหนึ่งที่ช่วยในการสอนได้มาก ครูสามารถนำกิจกรรมบทบาทสมมติไปช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในด้านต่างๆ หลายด้านดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจว่าพฤติกรรมทุกพฤติกรรมมีสาเหตุ
2. ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น
3. ช่วยลดความรู้สึกดิ่งเครียดของผู้เรียน
4. ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ถึงความต้องการของผู้เรียน
5. ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองในทางที่ดี
6. ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้มี โอกาสสำรวจค่านิยมของตนเองและหาหลักยึดเหนี่ยวในการดำรงชีวิตของเด็ก
7. ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามัคคีในกลุ่มให้ดีขึ้น
8. ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ
9. ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และศึกษาปฏิบัติงานให้ถูกต้องเหมาะสมในหลายบทบาท
10. ช่วยให้ผู้เรียนปฏิบัติตามขั้นตอน “รู้สึก คิด กระทำ”

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2546: 122) ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของวิธีการแสดงบทบาทสมมติไว้ ดังนี้

1. ส่งเสริมให้บทเรียนน่าสนใจ และผ่อนคลายความตึงเครียด
2. สะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกอารมณ์ และเจตคติของผู้เรียน ได้เป็นอย่างดี
3. สร้างเสริมความสามัคคี และช่วยให้เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ได้ดีขึ้น

4. ช่วยฝึกฝนแก้ปัญหาและความเข้าใจของผู้เรียน
5. ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในสิ่งที่เรียน ได้ลึกซึ้ง
6. ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการปรับเปลี่ยนเจตคติและพฤติกรรมรวมทั้งปฏิบัติตนในสังคม ได้อย่างเหมาะสม

จากความสำคัญและประโยชน์ของการใช้บทบาทสมมติ ดังที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า บทบาทสมมติเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองมากยิ่งขึ้น และมีโอกาสในการแสดงออก รู้สึกถึงสาเหตุของพฤติกรรมและทำให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองในทางที่ดี ตลอดจนความรู้สึกที่ดีต่อผู้อื่นมากขึ้น โดยผู้เรียน ได้มีโอกาสทดลองฝึกปฏิบัติตามบทบาท พร้อมปรับพฤติกรรมให้ถูกต้องเหมาะสมกับสมรรถภาพ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาชีวิตประจำวันได้ ทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าคุณเองประสบความสำเร็จกล้าแสดงออกมากขึ้น

3.3 ทฤษฎีการใช้บทบาทสมมติ

ทิสานา เทียนแสม (Tisana Tiansame 1972: 122-123) ได้สรุปทฤษฎีการใช้บทบาทสมมติ มีอยู่ด้วยกัน 2 วิธี คือ

1. บทบาทสมมติที่เตรียมไว้ล่วงหน้า (Programmed or Structured Role-Playing) ทฤษฎีนี้มีรากฐานมาจากความคิดว่า การเรียนรู้จากประสบการณ์เป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อผู้เรียนมากที่สุด ผู้เรียนเรียนรู้ได้ด้วยวิธีการกระทำ ทดลอง ฝึกหัด และลองผิดลองถูก ผู้เรียนสามารถสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่นแล้วเลียนแบบหรือเรียนรู้ โดยการมีปฏิริยาโต้ตอบพฤติกรรมของผู้เล่น บทบาทผู้นำจะทำหน้าที่ตีความและตัดสินใจอย่างพิถีพิถะระหัด สมาชิกในกลุ่มจะเกิดความคิดรวบยอดในเรื่องหลักการที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ เป็น โอกาสที่สมาชิกจะเพิ่มความรู้สึกเกี่ยวกับการรับรู้ การมอง การเห็น และการเกิดปัญหา ทฤษฎีจึงประกอบไปด้วยการวิเคราะห์ การประเมินผลและการแนะนำ การปรับปรุงพฤติกรรมและทักษะในตัวสมาชิก

2. การใช้บทบาทสมมติแบบอัตโนมัติ (Spontaneous Role-Playing) ทฤษฎีนี้คล้ายทฤษฎีแรก คือ สมาชิกในกลุ่มเรียนรู้ด้วยการสังเกตเลียนแบบ และการวิจารณ์หรือติชมแต่ข้อแตกต่างระหว่างทฤษฎีนี้กับทฤษฎีแรกก็คือ กระบวนการวิเคราะห์ในสถานการณ์เรียนรู้ ทฤษฎีนี้เน้นหนักในเรื่องความเป็นธรรมชาติมากกว่าการวิเคราะห์ ทฤษฎีนี้ผู้เรียนจะได้รับการส่งเสริมในการคิดหาโครงสร้างของเขาเองมาทดลอง และค้นคว้าหาแบบของพฤติกรรมใหม่ๆ และทฤษฎีใหม่ๆทฤษฎีนี้มักใช้ร่วมกับทฤษฎีแรก ซึ่งขึ้นอยู่กับความมุ่งหมายของกลุ่ม

สรุปทฤษฎีการใช้บทบาทสมมติมี 2 วิธี คือ บทบาทสมมติที่เตรียมไว้ล่วงหน้าและ บทบาทสมมติแบบอัตโนมัติซึ่งทั้ง 2 วิธีเป็นการฝึกให้เด็กได้เรียนรู้จากการสังเกตพฤติกรรมและการเลียนแบบ ทำให้เด็กมองเห็นปัญหาและวิธีในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

3.4 ประเภทของการแสดงบทบาทสมมติ

นักวิชาการได้จำแนกประเภทของการนำบทบาทสมมติมาเป็นเครื่องมือในการประกอบการสอนไว้ ดังนี้

ดวงเดือน เทศวานิช (ม.ป.ป. : 108) ได้สรุปประเภทของบทบาทสมมติไว้ดังนี้

1. การแสดงบทบาทสมมติแบบที่มีการเตรียมบทไว้พร้อม ผู้สอนเตรียมบทและสถานการณ์มาล่วงหน้า และใช้สอนตามขั้นตอนที่เตรียมมา ผู้แสดงจะแสดงตามบทบาทที่ผู้สอนเขียนขึ้น อาจเป็นการแสดงละคร ซึ่งมีการฝึกซ้อมท่าทางตามบทบาทที่กำหนดไว้มาล่วงหน้า เช่น ละครในวิชาภาษาไทยหรือประวัติศาสตร์ เป็นต้น
2. การแสดงบทบาทสมมติแบบที่ไม่มีการเตรียมบทมาก่อน ใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการสอนตามวาระและโอกาสที่อำนวย ผู้สอนไม่ได้เตรียมบทมาล่วงหน้า ผู้สอนอาจกำหนดสถานการณ์ขึ้นแล้วนำมาเล่าให้ผู้เรียนฟัง ผู้แสดงจะใช้เทคนิคของตนเองคิดหาคำตอบของตนเอง โดยอิงสถานการณ์ที่เล่ามาหรืออาจจะเป็นการแสดงที่ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันกำหนดสถานการณ์ขึ้น ผู้แสดงขึ้นบทบาทขึ้นตามความพอใจ เช่น บทบาทสมมติให้ผู้เรียนเป็น พ่อค้า แม่ค้า ผู้ซื้อ ทำการซื้อขายกัน เป็นต้น

ผกา สัตยธรรม (2544: 49-50) จัดบทบาทสมมติในการเรียนการสอนไว้ 3 ประเภท ได้แก่

1. การแสดงบทบาททันทีที่เรียนอยู่ เป็นการแสดงท่าทางประกอบบทเรียนที่เรียนอยู่หรือบทบาทต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในบทเรียน
2. การแสดงบทบาทโดยที่กำหนดเรื่องไว้ล่วงหน้า มีการกำหนดเรื่องที่จะแสดงไว้ล่วงหน้า รวมทั้งการเตรียมสถานที่ อุปกรณ์ นักเรียนที่จะแสดงและผู้สังเกตการณ์
3. การแสดงบทบาทเป็นแบบบทละคร เป็นการแสดงบทบาทการแสดงละคร มีการฝึกซ้อมบทบาทของผู้แสดง การกำหนดเวลาเมื่อการแสดงจบลงมีการร่วมกันสรุป

สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2545: 98) ได้กล่าวบทบาทสมมติสามารถแบ่งประเภทได้ดังนี้

1. การแสดงแบบเตรียมบทมาแล้ว ผู้สอนได้เตรียมบทมาแล้ว และผู้เรียนจะแสดงตามบทดังกล่าว ซึ่งบางครั้งอาจมีการซ้อมล่วงหน้าบ้าง
2. การแสดงโดยทันทีทันใด เป็นการแสดงอย่างฉับพลัน อาจเป็นการแสดงที่เกิดขึ้นจากความคิดเห็นที่ขัดแย้งกัน เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะนั้น
3. การแสดงโดยการกำหนดสถานการณ์ให้ เป็นประเภทผสมระหว่างประเภทที่ 1 และประเภทที่ 2 คือ ผู้สอนจะเป็นผู้กำหนดสถานการณ์ขึ้น และนำมาเล่าให้ผู้เรียนได้ฟังในภาพรวม โดยผู้แสดงจะต้องคิดหาคำพูด เพื่อให้ได้คำตอบขอยตามสถานการณ์

อากรณ ใจเที่ยง (2546: 119-120) ได้แบ่งประเภทของบทบาทสมมติที่ผู้เรียนแสดง ออกเป็น 2 ประเภท

1. การแสดงบทบาทสมมติแบบละคร เป็นการแสดงบทบาทตามเรื่องราวที่มีอยู่แล้วผู้แสดงจะได้รับทราบเรื่องราวทั้งหมด แต่จะไม่ได้รับบทที่กำหนดให้แสดงตามอย่างละเอียดผู้แสดงจะต้องแสดงออกเองตามความคิดของตน และดำเนินเรื่องไปตามท้องเรื่องที่กำหนดไว้แล้ว ซึ่งมีลักษณะเหมือนละคร

2. การแสดงบทบาทสมมติแบบแก้ปัญหาหรือมีความขัดแย้งแฝงอยู่ ผู้แสดงบทบาทจะใช้ความคิดของตนในการแสดงออกและแก้ปัญหาต่างๆอย่างเสรี หากเป็นการแสดงบทบาทสมมติที่ผู้เรียนได้รับทราบสถานการณ์หรือเรื่องราวแต่เพียงเล็กน้อยเท่าที่จำเป็น ซึ่งมักเป็นสถานการณ์ที่เป็นปัญหา

สรุปได้ว่าการแสดงบทบาทสมมติ แบ่งได้ 3 ประเภท ได้แก่ การแสดงบทบาทแบบที่มีการเตรียมบทไว้พร้อม การแสดงบทบาทสมมติแบบที่ไม่มีการเตรียมบท การแสดงโดยกำหนดสถานการณ์โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กได้แสดงออกตามความคิด ความรู้สึก ของตนเองในการแก้ปัญหา

3.5 เทคนิคและขั้นตอนในการใช้บทบาทสมมติ

นักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึงเทคนิคและขั้นตอนในการใช้บทบาทสมมติไว้ดังนี้ สุจริต เพียรชอบ (2540: 139-141) ได้เสนอเทคนิคในการแสดงบทบาทสมมติไว้ดังนี้

1. การผลิตเปลี่ยนบทบาทกันแสดง เมื่อผู้แสดงได้แสดงบทบาทใดบทบาทหนึ่งไปแล้ว ควรมีการผลิตเปลี่ยนแสดงบทบาทอื่นที่ยังไม่ได้แสดงดูบ้าง
2. การแสดงบทบาทโดยให้ผู้แสดงลำพังลำพันความรู้สึก หรือความในใจออกมาเป็นคำพูด ทำให้ผู้แสดงบทบาทได้ระบายความรู้สึก หรือความตึงเครียดภายในออกมาจะทำให้ผู้อื่นได้รับรู้ว่าผู้แสดงมีความรู้สึกอย่างไร เป็นวิธีการที่ช่วยให้กลุ่มเกิดความเข้าใจและมีความรู้สึกที่ดีต่อกัน
3. การแสดงโดยมีผู้เสริม ในขณะที่ผู้แสดงผู้หนึ่งแสดงบทบาทและพูดออกมานั้น ผู้ช่วยจะเสริมคำพูดและความคิดต่างๆ ซึ่งผู้เสริมของผู้แสดงบทบาทแต่ละคนจะมีมากกว่าหนึ่งคนก็ได้ วิธีการนี้จะเป็นการช่วยให้การแสดงบทบาทมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น แต่ผู้เสริมบทบาทจะต้องมีมารยาทที่ดี ไม่สอดแทรกจนรบกวนการแสดง
4. การแสดงบทบาทหลายๆ กลุ่มในขณะเดียวกัน เมื่อกำหนดสถานการณ์ขึ้นแล้ว ก็แบ่งผู้แสดงออกเป็นกลุ่มๆ แสดงไปในขณะเดียวกันเมื่อการแสดงจบลงการอภิปรายรวมทั้งหมดจะทำให้พบว่าวิธีการแก้ปัญหาหลายๆ แบบเป็นแนวทางที่จะนำมาสรุปเพื่อใช้ในการดำเนินงานได้ดียิ่งขึ้น

5. การแสดงบทบาทซ้ำหรือการหมุนเวียนบทบาท ทำให้เห็นวิธีการหรือได้ข้อคิด
หลายๆ วิธีหรือค่านิยมที่เหมาะสมที่สุด เมื่อกลุ่มหนึ่งแสดงเสร็จแล้วก็ให้อีกกลุ่มหนึ่งแสดงบทบาท
เดิมซ้ำอีก

6. การใช้วิธีการสะท้อนภาพ เป็นการแก้ปัญหาของกลุ่มโดยกำหนดบทบาทให้ผู้เรียน
แสดงพฤติกรรมนั้น แล้วให้ผู้เรียนอีกกลุ่มหนึ่งแสดงบทบาทหาวิธีการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมนั้น

สுகนธ์ สนิทพานนท์ และคณะ(2545: 100-103) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนการสอนโดยใช้
บทบาทสมมติไว้ ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ เป็นการเตรียม ขั้นตอนการสอนไว้ ดังนี้

1.1 เตรียมจุดประสงค์ของการแสดงบทบาทสมมติให้แน่ชัดและเฉพาะเจาะจงว่า
ต้องการให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจอะไรบ้างจากการแสดง

1.2 เตรียมสถานการณ์และบทบาทสมมติเพื่อเล่าให้ผู้เรียนฟัง โดยสอดคล้องกับ
จุดประสงค์ที่กำหนดไว้ การเตรียมสถานการณ์และบทบาทสมมตินี้อาจเตรียมเขียนไว้อย่างละเอียด
เพื่อมอบบทให้แก่ผู้เรียนหรือเตรียมเฉพาะสถานการณ์เพื่อเล่าให้ผู้เรียนฟังส่วนรายละเอียดผู้เรียน
ต้องคิดเอง

1.3 การเตรียมสถานการณ์และบทบาทสมมตินี้ควรให้มีความชัดเจน มีความยาก
ง่ายให้เหมาะสมกับระดับผู้เรียน มีแนวทางใกล้เคียงกับความเป็นจริง และควรให้มีการขัดแย้งหรือ
ปัญหาที่จะต้องแก้เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกคิดและแก้ปัญหา

2. ขั้นตอนการสอน

2.1 ชี้นำเข้าสู่การแสดงบทบาทสมมติเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ
และกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมกิจกรรม โดยผู้สอนอาจใช้วิธีการ โยงประสบการณ์ใกล้ตัวผู้เรียน เล่า
เรื่องราวหรือสถานการณ์สมมติ ชี้แจงประ โยชน์ของการแสดงบทบาทสมมติและการร่วมช่วยกัน
แก้ปัญหา

2.2 เลือกผู้แสดง เมื่อผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมกิจกรรมแล้ว
ผู้สอนจะจัดตัวผู้แสดงในบทบาทต่างๆ ในการเลือกผู้แสดงอาจใช้วิธี ดังนี้

2.2.1 เลือกอย่างเจาะจง เช่น เลือกผู้ที่มีปัญหาออกมาแสดงเพื่อจะให้เกิด
ความรู้สึกในปัญหาและเห็นวิธีแก้ปัญหา

2.2.2 เลือกผู้ที่มีบุคลิกลักษณะคุณสมบัติที่เหมาะสมกับบทบาทที่
กำหนดให้

2.2.3 เลือกผู้แสดงโดยให้อาสาสมัครเพื่อให้เสรีภาพกับผู้เรียนในการเรียน
การตัดสินใจ

2.3 การเตรียมความพร้อมของผู้แสดงเมื่อเลือกผู้แสดงได้แล้ว ผู้สอนควรใช้เวลา ผู้แสดงได้เตรียมตัวและตกลงกันก่อนการแสดง ผู้สอนควรช่วยให้กำลังใจช่วยจัดความตื่นเต้น ประหม่า และความวิตกกังวลต่างๆ เพื่อผู้แสดงจะได้แสดงอย่างเป็นธรรมชาติ

2.4 การจัดฉากการแสดง อาจจะแบบง่ายๆ กำเนิดถึงความประหยัดทั้งเวลาและ ทรัพยากร เช่น อาจสมมติโต๊ะการเรียน โต๊ะเพียงตัวเดียวเพราะการจัดนี้เป็นเพียงส่วนประกอบของ การแสดง

2.5 การเตรียมผู้สังเกตการณ์ในขณะที่ผู้แสดงเตรียมตัวผู้สอนควรได้ใช้เวลานั้น เตรียมผู้ชมด้วย โดยควรทำความเข้าใจกับผู้ชมว่าควรสังเกตอะไรควรจะเป็นประโยชน์ต่อการ วิเคราะห์และอภิปรายในภายหลัง ผู้สอนอาจเตรียมข้อสังเกตหรือจัดทำแบบสังเกตการณ์เตรียมไว้ ให้พร้อมแล้วเลือกผู้สังเกตการณ์ช่วยกันดูและบันทึกพฤติกรรมและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องๆ ไป

2.6 การแสดงเมื่อทุกฝ่ายพร้อมแล้วจึงเริ่มแสดง การแสดงนี้ควรปล่อยให้ เป็นไปตามธรรมชาติผู้สอนและผู้ชมไม่ควรเข้าไปขัดกลางคัน นอกจากในกรณีที่ผู้แสดงต้องการ ความช่วยเหลือในขณะที่ผู้แสดงกำลังแสดง ผู้สอนควรสังเกตพฤติกรรมของผู้แสดงและผู้ชมอย่างใกล้ชิด

2.7 การตัดบท ผู้สอนหรือผู้กำกับควรตัดบท หรือหยุดการแสดงเมื่อเวลาการ แสดงผ่านไปนาน ไม่ควรปล่อยให้การแสดงเยิ่นเย้อเกินไปจะทำให้เสียเวลาและผู้ชมเกิดความเบื่อ หน่าย การตัดบทควรทำเมื่อ

2.7.1 การแสดงได้ให้ข้อมูลแก่กลุ่มเพียงพอที่จะนำมาวิเคราะห์และ อภิปรายได้

2.7.2 ผู้ชมและผู้แสดงพอจะเล่าได้ว่าเรื่องราวจะเป็นอย่างไรเมื่อแสดง ต่อไป

2.7.3 ผู้แสดงไม่สามารถแสดงต่อไปได้เพราะเกิดความเข้าใจผิดบาง ประการหรือเกิดอารมณ์สะเทือนใจมากเกินไป

2.7.4 การแสดงยืดเยื้อไม่ยอมจบหรือจบไม่ลง เพราะผู้ชมหมดความสนใจ ที่จะชมการแสดงจนจบเรื่อง

3. ชั้นวิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดง ชั้นนี้ถือเป็นขั้นสำคัญยิ่งในการสอนเพราะ จะเป็นขั้นที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้รวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่ได้สังเกตเห็นและนำมาวิเคราะห์อภิปรายจน เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายสำหรับตนเอง ในขั้นนี้ครูควรเตรียมคำถามต่างๆ ไว้สำหรับเป็น แนวทางสำหรับตนเอง เพื่อที่จะใช้กระตุ้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์และอภิปรายร่วมกัน โดยมีการ ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ชี้แจงให้ทั้งผู้แสดงและผู้ชมเข้าใจว่าการอภิปรายจะเน้นที่เหตุผล และพฤติกรรมที่ผู้แสดงได้แสดงออกมาไม่ใช่เน้นที่ใครแสดงดีไม่ใช่อะไร

3.2 สัมภาษณ์ความรู้สึกและความคิดเห็นของผู้แสดง

3.3 สัมภาษณ์ความรู้สึกและความคิดเห็นของผู้ชมหรือผู้สังเกตการณ์

3.4 ให้กลุ่มผู้แสดงหรือผู้ชมวิเคราะห์เหตุการณ์เสนอความคิดเห็นและอภิปรายร่วมกัน โดยครูอาจใช้คำถามต่างๆ กระตุ้นให้ผู้เรียนคิด โดยครูต้องพึงระมัดระวังในการดำเนินการอภิปราย คือ ครูควรแสดงความเป็นประชาธิปไตยให้เสรีภาพแก่ผู้เรียนในการคิดและการตัดสินใจให้มากที่สุด

4. ชั้นแสดงเพิ่มเติมหลังจากการวิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดงแล้วกลุ่มอาจเสนอแนวทางใหม่ๆ ในการแก้ปัญหาหรือการตัดสินใจครูอาจให้มีการแสดงเพิ่มเติมก็ได้ แต่ถ้การแสดงเพิ่มเติมนี้ไม่จำเป็น ครูสามารถข้ามขั้นไปถึงขั้นที่ 5 เลยก็ได้

5. หลังแลกเปลี่ยนประสบการณ์หลังจากการสรุปและการจบการอภิปรายเกี่ยวกับการแสดงแล้ว ควรกระตุ้นให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่มีส่วนสัมพันธ์หรือเกี่ยวกับเรื่องที่ได้ศึกษาแก่กันและกัน การแลกเปลี่ยนประสบการณ์นี้เกี่ยวข้องกับความเป็นจริง และทำให้ผู้เรียนสามารถที่จะหาข้อสรุปหรือได้แนวคิดรวบยอดที่ตนสามารถเข้าใจได้เป็นอย่างดี

ทิสนา แชมมณี (2547: 359-360) ได้เสนอแนะ วิธีสอน โดยใช้การแสดงบทบาทสมมติให้มีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. การเตรียมการ ผู้สอนกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะให้ชัดเจน และสร้างสถานการณ์และบทบาทสมมติที่จะช่วยสนองวัตถุประสงค์นั้น สถานการณ์และบทบาทสมมติที่กำหนดขึ้นควรมีความใกล้เคียงกับความเป็นจริง ส่วนจะมีรายละเอียดมากน้อยเพียงใดขึ้นกับวัตถุประสงค์ ผู้สวบบทบาทจะต้องคิดแสดงเองหรืออาจใช้บทบาทสมมติแบบแก้ปัญหาซึ่งจะกำหนดสถานการณ์ที่มีปัญหาหรือความขัดแย้งให้และอาจให้ข้อมูลเพิ่มเติมมากบ้างน้อยบ้างซึ่งผู้สวบบทบาทจะใช้ข้อมูลเหล่านั้น ในการแสดงออกและแก้ปัญหาตามความคิดของตน

2. การเริ่มบทเรียน ผู้สอนสามารถกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้หลายวิธี เช่น โยงประสบการณ์ใกล้ตัวผู้เรียน หรือประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียนครั้งก่อนๆ เข้าสู่เรื่องที่จะศึกษา เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากคิด อยากติดตาม หรืออาจใช้วิธีชี้แจงให้ผู้เรียนเห็นประโยชน์จากการเข้าร่วมแสดง และช่วยกันคิดแก้ปัญหา

3. การเลือกผู้แสดง ควรเลือกให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการแสดง เช่น เลือกผู้แสดงที่เหมาะสมกับบทบาท เพื่อช่วยให้การแสดงเป็นไปอย่างราบรื่นตามวัตถุประสงค์ได้อย่างรวดเร็ว หรือเลือกผู้แสดงที่มีลักษณะตรงกันข้ามกับบทบาทที่กำหนดให้ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนคนนั้นได้รับประสบการณ์ใหม่ ได้ทดลองแสดงพฤติกรรมใหม่ๆ และเกิดความเข้าใจในความรู้สึกและ

พฤติกรรมของผู้ที่มีลักษณะต่าง ไปจากคน หรืออาจให้ผู้เรียนอาสาสมัคร หรือเจาะจงเลือกคนใดคนหนึ่งด้วยวัตถุประสงค์ที่ต้องการช่วยให้บุคคลนั้นเกิดการเรียนรู้ เมื่อ ได้ผู้แสดงแล้วควร ปล่อยให้เวลาผู้แสดงเตรียมการแสดง โดยอาจให้ฝึกซ้อมบ้างตามความจำเป็น

4. การเตรียมผู้สังเกตการณ์ หรือผู้ชม ผู้สอนควรเตรียมผู้ชมและทำความเข้าใจกับผู้ชมว่าการแสดงบทบาทสมมติที่จัดขึ้นมิใช่มุ่งที่ความสนุกแต่มุ่งที่จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้เป็นสำคัญ

5. การแสดง ก่อนการแสดงอาจมีการจัดฉากแสดงให้ผู้สมจริง ฉากการแสดงอาจเป็นฉากง่ายๆ หรืออาจจะจัดให้ดูสวยงาม แต่ไม่ควรจะใช้เวลาและควรคำนึงถึงความประหยัดด้วย เมื่อทุกฝ่ายพร้อมแล้ว ผู้สอนให้เริ่มการแสดงและสังเกตการแสดงอย่างใกล้ชิดไม่ควรมีการจัดการแสดงกลางคัน นอกจากกรณีที่มีปัญหาเมื่อการแสดงออกนอกทางผู้สอนอาจจำเป็นต้องให้คำแนะนำบ้าง เมื่อการแสดงดำเนินไปพอสมควรแล้วผู้สอนควรตัดบทยุติการแสดงไม่ควรให้การแสดงยืดเยื้อ เช่นเยื้อจะทำให้ผู้ชมเกิดความเบื่อหน่าย

6. การวิเคราะห์อภิปรายผลการแสดง ขั้นนี้เป็นขั้นสำคัญมากเพราะเป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ชัดเจนตามที่วัตถุประสงค์ เทคนิคที่จำเป็นสำหรับการอภิปรายในช่วงนี้มีหลายประการ ที่สำคัญคือการสัมภาษณ์ความรู้สึกและความคิดของผู้แสดง และจดบันทึกไว้บนกระดานต่อจากนั้นจึงสัมภาษณ์ผู้ชมหรือผู้สังเกตการณ์ถึงข้อมูลที่สังเกตได้ ผู้สอนควรจดบันทึกข้อมูลเหล่านี้บนกระดาน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเห็นประเด็นในการอภิปรายและสรุปต่อจากนั้น จึงให้ทุกฝ่ายร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นและสรุปประเด็นการเรียนรู้สิ่งสำคัญมากที่ผู้สอนพึงคำนึงในการอภิปรายก็คือ การให้ผู้เรียนแสดงบทบาทสมมติเพื่อวัตถุประสงค์ที่จะใช้บทบาทเป็นเครื่องมือในการดึงความรู้สึกนึกคิด การรับรู้ เจตคติหรืออคติต่างๆ ที่ซ่อนอยู่ในส่วนลึกของผู้แสดงออกมาเพื่อเป็นข้อมูลในการเรียนรู้ ดังนั้น การอภิปรายจึงต้องมุ่งเน้นและอภิปรายในเรื่องของพฤติกรรมที่ผู้สวมบทบาทแสดงออก และความรู้สึกที่เป็นเหตุผลักดันให้เกิดการแสดงพฤติกรรมนั้นออกมา การซักถาม จึงควรมุ่งประเด็นไปที่ว่าผู้แสดงได้แสดงพฤติกรรมอะไรบ้างทำไมจึงแสดงพฤติกรรมเช่นนั้น และพฤติกรรมนั้นก่อให้เกิดผลอะไรตามมา การอภิปรายไม่ควรมุ่งประเด็นไปที่การแสดงของผู้สวมบทบาทว่าแสดง ได้ดี ไม่ดีเพียงใด เพราะนอกจากจะเป็นการอภิปรายที่ผิดวัตถุประสงค์แล้ว ยังอาจทำให้ผู้แสดงเสียความรู้สึกได้

ในกรณีที่การอภิปรายเป็น ไปอย่างมีประสิทธิภาพ และผู้เรียนเสนอแนะแนวคิดและแนวทางอื่นๆ เพิ่มเติมแตกต่างไปจากที่ผู้สวมบทบาทแสดง ผู้สอนอาจให้มีการแสดงและการอภิปรายเพิ่มเติมและสรุปบทเรียนอีกครั้งหนึ่ง

จากเทคนิคและขั้นตอนการแสดงบทบาทสมมติที่กล่าวมา สรุปได้ว่า การสอนโดยใช้บทบาทสมมติประกอบไปด้วยขั้นเตรียมการ ขั้นแสดง ขั้นวิเคราะห์ และอภิปราย ขั้นแสดงเพิ่มเติม

หลังการวิเคราะห์และการอภิปรายแล้ว ถ้าหากการแสดงนั้นกลุ่มอาจเสนอแนวทางใหม่ๆ ในการแก้ปัญหา ชั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และขั้นสรุปหลังการจบการอภิปรายเกี่ยวกับการแสดงแล้ว ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำขั้นตอนการแสดงผลการสอนโดยใช้บทบาทสมมติมาใช้ให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย โดยมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมไว้ 3 ขั้นตอน คือ (1) ขั้นเตรียมการแสดง (2) ขั้นการแสดงบทบาทสมมติ (3) ขั้นการวิเคราะห์และอภิปรายแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และสรุป หลังจากการอภิปรายหลังการแสดงสิ้นสุดลง เพื่อนำแนวคิดที่ได้นำไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของสังคมโดยรวมต่อไป

3.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทสมมติ

งานวิจัยในประเทศ

ศรีสุภา ธิติโสภี (2547: 100-108) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการจัดกิจกรรมหลังการเล่านิทานด้วยวิธีการตอบคำถามและวิธีการเล่นบทบาทสมมติที่มีต่อความรับผิดชอบ กลุ่มตัวอย่าง เป็นชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่ำ จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสังเกต พฤติกรรม และแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มทดลองได้รับการจัดกิจกรรมหลังการเล่านิทานด้วยวิธีการเล่นบทบาทสมมติ และกลุ่มควบคุมได้รับการจัดกิจกรรมหลังการเล่านิทานด้วยวิธีการตอบคำถาม ผลการวิจัยพบว่า 1) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานด้วยวิธีการเล่นบทบาทสมมติมี พฤติกรรมความรับผิดชอบสูงกว่าก่อนการทดลอง 2) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่า นิทานด้วยวิธีการตอบคำถามมีพฤติกรรมความรับผิดชอบสูงกว่าก่อนการทดลอง 3) เด็กปฐมวัยที่ ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานด้วยวิธีการเล่นบทบาทสมมติมีพฤติกรรมความรับผิดชอบสูง กว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทานด้วยการตอบคำถาม

รัมภาพิศ ปิติมล (2547: 36-40) ได้ศึกษาการใช้กิจกรรมบทบาทสมมติแบบกึ่งชี้แนะ เพื่อส่งเสริมความเชื่อมั่นด้านการแสดงออกของเด็กปฐมวัย โรงเรียนศรีจิตรา จังหวัดปทุมธานี กลุ่ม ตัวอย่าง เป็นเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 30 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมบทบาทสมมติแบบกึ่งชี้แนะมีความเชื่อมั่นด้านการกล้าแสดงออกสูงขึ้น 2) พฤติกรรมความเชื่อมั่นด้านกล้าแสดงออกของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยหลังการทดลองมีคะแนนความเชื่อมั่นด้านการกล้าแสดงออก สูงกว่าก่อนการทดลอง

บุพา ศรีสุข (2549: 78-86) ได้ศึกษาผลของการแสดงบทบาทสมมติและการตอบ คำถามประกอบนิทานต่อการรับรู้ในตนเองของเด็กปฐมวัย กลุ่มตัวอย่าง เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล ปีที่ 2 โรงเรียนบ้านสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผลการวิจัย พบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรม โดยการแสดงบทบาทสมมติประกอบนิทานมีการรับรู้ในตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 2) นักเรียน

ที่ได้รับการจัดกิจกรรม โดยการตอบคำถามประกอบนิทานมีการรับรู้วินัยในตนเองหลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 3) นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรม โดยการแสดงบทบาทสมมติประกอบนิทานและการตอบคำถามประกอบนิทานมีการรับรู้วินัยในตนเองไม่แตกต่าง

สุณี กุ่มมือ (2550: 100-104) ได้ศึกษาการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองด้วยกิจกรรมบทบาทสมมติสำหรับนักเรียนชั้นปฐมวัยปีที่ 2 ระดับปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นปฐมวัยปีที่ 2 โรงเรียนบ้านคอนเปล้า อำเภอบ้านเหลื่อม จังหวัด นครราชสีมา ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า แผนการจัดประสบการณ์พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้าน ความรับผิดชอบต่อตนเองด้วยกิจกรรมบทบาทสมมติ สำหรับนักเรียนชั้นปฐมวัยปีที่ 2 มี ประสิทธิภาพเท่ากับ 89.25/90.45 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ค่าดัชนีประสิทธิผลมีค่าเท่ากับ 0.6934 ซึ่ง หมายความว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 69.34 และนักเรียนมี พฤติกรรมด้านความรับผิดชอบต่อตนเองอยู่ในระดับมาก

งานวิจัยต่างประเทศ

ชูคท์ (Shoutd 1976: 2754-A อ้างถึงใน ยุพา ศรีสุข 2549: 33) ได้ศึกษาการใช้บทบาท สมมติในการฝึกทักษะปฏิสัมพันธ์ เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนอนุบาล จำนวน 75 คน โดยวิธีสอบก่อนการเรียนและหลังการเรียนกับกลุ่มตัวอย่าง ผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่ได้รับการฝึก และไม่ได้รับการฝึกทักษะปฏิสัมพันธ์ทางสังคมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนที่ได้รับการฝึกมีนิสัยเอื้อเฟื้อมากขึ้น

ลอนนอตตี (Lonnotti 1977: 142 อ้างถึงใน ยุพา ศรีสุข 2549: 33) ได้ศึกษาผลการใช้ บทบาทสมมติที่เน้นการไม่เห็นประ โยชน์ส่วนตน โดยทดลองกับนักเรียนอายุ 6 ปี และ 9 ปี ผล การศึกษาพบว่า บทบาทสมมติสามารถพัฒนาพฤติกรรมในการไม่เห็นแก่ประ โยชน์ส่วนตนของ นักเรียนสูงขึ้น

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติมีผลทำ ให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นส่งเสริมให้มีพัฒนาการทางด้านสังคม เช่น ความรับผิดชอบต่อ การช่วยเหลือแบ่งปัน ความรับผิดชอบต่อ ความเชื่อมั่นในตนเอง และการไม่เห็นแก่ ประ โยชน์ส่วนตน เพราะนักเรียนได้แสดงบทบาทในสถานการณ์ต่างๆ ที่ใกล้กับชีวิตจริงทำให้เกิด ความเข้าใจตนเองและคนอื่นมากขึ้น การแสดงบทบาทสมตียังส่งเสริมให้นักเรียนกล้าตัดสินใจ และรู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่าเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติมีความเชื่อมั่นในตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้หรือไม่

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดสุวรรณนาคี จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. แบบแผนการทดลอง
4. วิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ เด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของโรงเรียนวัดสุวรรณนาคี จังหวัดสุพรรณบุรี

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ของโรงเรียนวัดสุวรรณนาคี จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 1 ห้องเรียนนักเรียน 15 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ชนิด คือ

2.1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน จำนวน 15 แผน

2.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย

2.2 การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

- 1) ศึกษาแผนการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแผนการจัดประสบการณ์
- 2) ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติ
- 3) สร้างแผนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน จำนวน 15 แผน ซึ่งแต่ละแผนประกอบด้วย สาระที่ควรเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ ประสบการณ์สำคัญ กิจกรรมและประสบการณ์ สื่อการเรียนรู้ และการประเมินผล
- 4) นำแผนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาชั้นคว่ำอิสระ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความสอดคล้อง และความเหมาะสมของสาระที่ควรเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ ประสบการณ์สำคัญ กิจกรรมและประสบการณ์ สื่อการเรียนรู้ และการประเมินผล แล้วแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำ
- 5) นำแผนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความสอดคล้อง และความเหมาะสมของ สาระที่ควรเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมและประสบการณ์ สื่อการเรียนรู้ และการประเมินผล โดยกำหนดเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้

- 1 หมายถึง เหมาะสม
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ
- 1 หมายถึง ไม่เหมาะสม

นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ซึ่งได้ค่า IOC เท่ากับ 0.98

- 6) แก้ไขและปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วสุ่มนำแผนการจัดประสบการณ์ไปทดลองใช้กับเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของโรงเรียนวัดสามทอง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ในการจัดกิจกรรมและระยะเวลาในการจัดกิจกรรม

2.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

- 1) ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย

ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรม 3 ด้านคือ การแสดงออก การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม และการเป็นตัวของตัวเองและภูมิใจในตนเอง

2) กำหนดนิยามปฏิบัติการเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย

3) สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยตามที่กำหนดในนิยาม ทั้ง 3 ด้าน คือ การแสดงออก การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม และการเป็นตัวของตัวเองและภูมิใจในตนเอง พฤติกรรมละ 4 ข้อ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความสอดคล้องและความเหมาะสมแล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

4) นำแบบสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คนตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเหมาะสมของรายการพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย โดยกำหนดเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้

1 หมายถึง เห็นด้วย

0 หมายถึง ไม่แน่ใจ

-1 หมายถึง ไม่เห็นด้วย

นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item - Objective Congruence : IOC) ซึ่งได้ค่า IOC เท่ากับ 0.97

5) นำแบบสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้เบื้องต้นกับเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของโรงเรียนวัดสามทอง อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรีที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยทดลองใช้กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน และผู้วิจัยกับผู้ช่วยการวิจัยร่วมกันสังเกตพฤติกรรมแล้วนำคะแนนมาคำนวณหาค่าความเที่ยงของผู้สังเกต ทั้ง 2 คน (RAI : Rater Agreement Indexes) (Burry-Stock & Others 1996: 256) ในการทดลองใช้ครั้งนี้ ได้ค่าความเที่ยงของแบบสังเกตพฤติกรรมความเที่ยงในตนเอง เท่ากับ 0.97

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบแผนการทดลอง การวิจัยครั้งนี้ก่อนการทดลอง (The experimental design)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลอง โดยใช้แบบการทดลองกลุ่มเดียว เปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลอง (One Group Pretest -Posttest Design)

กลุ่มทดลอง	O_1	X	O_2
เมื่อ	O_1	แทน	การสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองก่อนการทดลอง
	X	แทน	การดำเนินการหรือการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติ
	O_2	แทน	การสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองหลังการทดลอง

3.2 การดำเนินการทดลอง

การทดลองในครั้งนี้ดำเนินการทดลองกับเด็กปฐมวัยของโรงเรียนวัดสุวรรณาคี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 15 คน เป็นเวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน ได้แก่ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี วันละ 30 นาที ในช่วงเวลา 9.00 – 9.30 น. รวม 15 ครั้ง การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นไปตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.2.1 สังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนการทดลองจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น บันทึกการสังเกตโดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย 1 คน รวมผู้สังเกตจำนวน 2 คน ในการเลือกผู้ช่วยวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ช่วยวิจัยไว้ดังนี้ คือ เป็นครุมีวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี และมีประสบการณ์ด้านการสอนระดับปฐมวัยไม่น้อยกว่า 5 ปี

3.2.2 ดำเนินการทดลองใช้แผนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในกิจกรรมเสริมประสบการณ์เป็นเวลา 5 สัปดาห์

3.2.3 สังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยหลังการทดลอง ในช่งกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นชุดเดิม

3.2.4 ตรวจสอบให้คะแนนแบบสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย แล้วนำมาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติ เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติต่างๆ ดังนี้

4.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

4.1.1 การแสดงหลักฐานความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างลักษณะพฤติกรรมกับจุดประสงค์ (บุญเชิด ภิญ โฉมรัตน์ตพงษ์ 2545: 95) โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
(Index of Item – Objective Congruence)

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

4.1.2 การหาค่าความเที่ยงของผู้สังเกต โดยการนำแบบสังเกตไปทดลองใช้ (Try Out) กับเด็กอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดสามทอง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 12 คน วิธีหาค่าความเที่ยงของผู้สังเกต 2 คน โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องของผู้สังเกต RAI (Burry-Stock 1996: 256)

$$RAI = 1 - \frac{\sum_{K=1}^N \sum_{I=1}^I |R_{1KN} - R_{2KN}|}{KN(I-1)}$$

เมื่อ R_{1KN} R_{2KN} แทน ผลการสังเกตของผู้สังเกตคนที่ 1 และคนที่ 2 ตามลำดับ

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

K แทน จำนวนพฤติกรรมย่อย

I แทน จำนวนช่วงคะแนน (0, 1, 2)

4.2 สถิติที่ใช้ในวิเคราะห์ข้อมูล

4.2.1 ค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตร (ถ้วน สายยศและอังคณา สายยศ 2538: 76)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนนักเรียนจากกลุ่มตัวอย่าง

4.2.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อแสดงการกระจายของข้อมูลที่เบี่ยงเบนจากคะแนนเฉลี่ย โดยใช้สูตร (ถ้วน สายยศและอังคณา สายยศ 2538: 79)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน

ΣX^2 แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

4.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

4.3.1 การทดสอบเครื่องหมาย (Sign test)

การทดสอบนัยสำคัญใช้ค่า 2 ค่า คือ ค่า (X) และค่า (N) ไปเปิดตารางความน่าจะเป็น (Probability)

ค่า (X) คือ จำนวนคู่ที่มีเครื่องหมายน้อยกว่า

ค่า (N) คือ จำนวนคู่ที่มีเครื่องหมายบวกและลบรวมกัน

ลำดับขั้นตอนในการทดสอบ มีดังนี้

1) ตั้งสมมติฐาน H_0 และ H_1

2) กำหนดระดับนัยสำคัญ ให้ $\alpha = .01$

3) กำหนดทิศทางของความแตกต่างโดยพิจารณาคะแนนก่อนทดลองและหลัง

ทดลองเป็นรายคู่ ถ้าคะแนนหลังทดลองมากกว่าก่อนทดลองให้เครื่องหมายเป็นบวก (+) ถ้าคะแนนหลังทดลองน้อยกว่าก่อนทดลองให้เครื่องหมายเป็น (-) และถ้าคะแนนหลังทดลองเท่ากับก่อนทดลองให้เป็น (0)

4) หาค่า (N) คือจำนวนคู่ที่มีเครื่องหมาย + และ - รวมกัน และหาค่า (X) คือ จำนวนคู่ที่มีเครื่องหมายน้อยกว่า

5) ทดสอบนัยสำคัญ โดยนำค่า (N) และค่า (X) ไปเปิดตารางความน่าจะเป็น (Probability) (นิกา ศรีไพโรจน์ 2533: 85-89)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลงานวิจัยเรื่อง ผลการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติ ประกอบการเล่านิทานที่มีผลต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดสุวรรณาคี จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ และตรวจสอบ สมมติฐานของการวิจัย ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวนำไปสู่คำตอบของการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอไว้ 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการแปลความหมาย เพื่อให้เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้ กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์เครื่องมือ ดังนี้

N	แทน	จำนวนของเด็กปฐมวัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยเลขคณิตของคะแนนที่ได้จากการทดลอง
S.D	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
P	แทน	การทดสอบเครื่องหมาย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัด ประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานเป็นรายบุคคล

2.2 การเปรียบเทียบคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล โดยการ เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลองเป็นรายคู่ด้วยการทดสอบ เครื่องหมาย

2.3 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการ จัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานเป็นรายด้าน

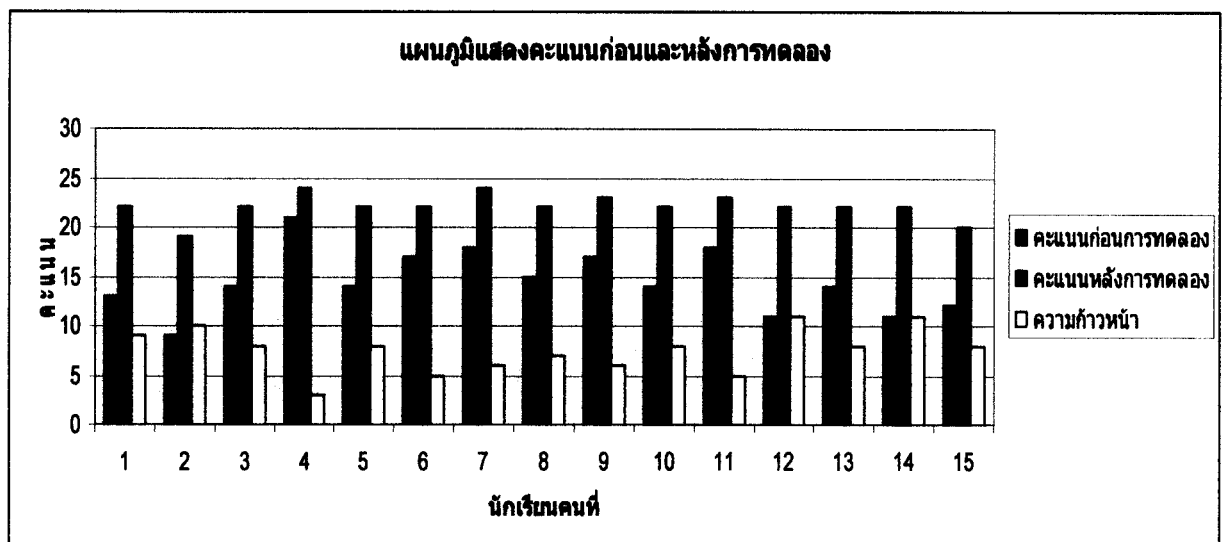
2.4 การเปรียบเทียบคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยเป็นรายด้าน โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลองเป็นรายคู่ด้วยการทดสอบเครื่องหมาย

2.1 การเปรียบเทียบคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานเป็นรายบุคคล ดังนี้
ตารางที่ 4.1 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานเป็นรายบุคคล

นักเรียน คนที่	คะแนนการสังเกต ก่อนการทดลอง	คะแนนการสังเกต หลังการทดลอง	ความก้าวหน้า
1	13	22	9
2	9	19	10
3	14	22	8
4	21	24	3
5	14	22	8
6	17	22	5
7	18	24	6
8	15	22	7
9	17	23	6
10	14	22	8
11	18	23	5
12	11	22	11
13	14	22	8
14	11	22	11
15	12	20	8
รวม	218	331	113
รวมเฉลี่ย	14.53	22.07	7.54
S.D.	3.20	1.28	2.26

จากตารางที่ 4.1 พบว่าหลังการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่า นิทานแล้ว นักเรียนมีคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้นทุกคน โดยมีผลต่างของคะแนนสูงสุดคือ 11 คะแนน ซึ่งมี 2 คน คือคนที่ 12 และคนที่ 14 มีผลต่างของคะแนนต่ำสุด 3 คะแนน มี 1 คน คือคนที่ 4 และค่าคะแนนเฉลี่ยรวมของความเชื่อมั่นในตนเองก่อนการจัดประสบการณ์การแสดง บทบาทสมมติประกอบการเล่า นิทาน มีค่า 14.53 คะแนน หลังการจัดประสบการณ์การแสดง บทบาทสมมติประกอบการเล่า นิทาน มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 22.07 แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยของความเชื่อมั่นในตนเองที่ได้รับการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่า นิทาน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

จากตารางที่ 4.1 แสดงเป็นแผนภูมิเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย ก่อน และหลังการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่า นิทานเป็นรายบุคคลได้ ดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงคะแนนก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติ ประกอบการ เล่า นิทานเพื่อพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดสุวรรณนาคี จังหวัดสุพรรณบุรี

จากแผนภูมิแสดงให้เห็นถึงคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองก่อนและหลังการการจัด ประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่า นิทานของเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดสุวรรณ นาคี ซึ่งมีค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลองเท่ากับ 14.53 คะแนน หลังการทดลอง มีค่าเท่ากับ 22.07 และมีคะแนนความก้าวหน้าเฉลี่ยเท่ากับ 10.30 โดยมีความก้าวหน้าของคะแนนสูงสุดคือ 11 คะแนน คือ คนที่ 12 , 14 ส่วนคะแนนความก้าวหน้าต่ำสุดเฉลี่ยคือ 3 คะแนน คือ คนที่ 4 แสดงว่า คะแนนเฉลี่ยของความเชื่อมั่นในตนเองที่ได้รับการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติ ประกอบการเล่า นิทาน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

2.2 การวิเคราะห์คะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยโดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลองเป็นรายคู่ด้วยการทดสอบเครื่องหมาย ดังตารางที่ 4.2 ตารางที่ 4.2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองก่อนและหลังการ จัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานของเด็กปฐมวัยด้วยการทดสอบ เครื่องหมาย

คะแนนหลังทดลอง มากกว่าก่อนทดลอง (+)	คะแนนหลังทดลองน้อย กว่าก่อนการทดลอง (-)	N	X	P
15	0	15	0	.000

$p < .01$

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 4.3 จะเห็นว่าจำนวนคู่ของคะแนนที่คะแนน หลังการทดลองมากกว่าก่อนการทดลองมีจำนวน 15 คู่ และจำนวนคู่ของคะแนนหลังการทดลอง น้อยกว่าก่อนการทดลองมีจำนวน 0 คู่

เมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ด้วย Sign test พบว่า คะแนนหลังการทดลอง¹กว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

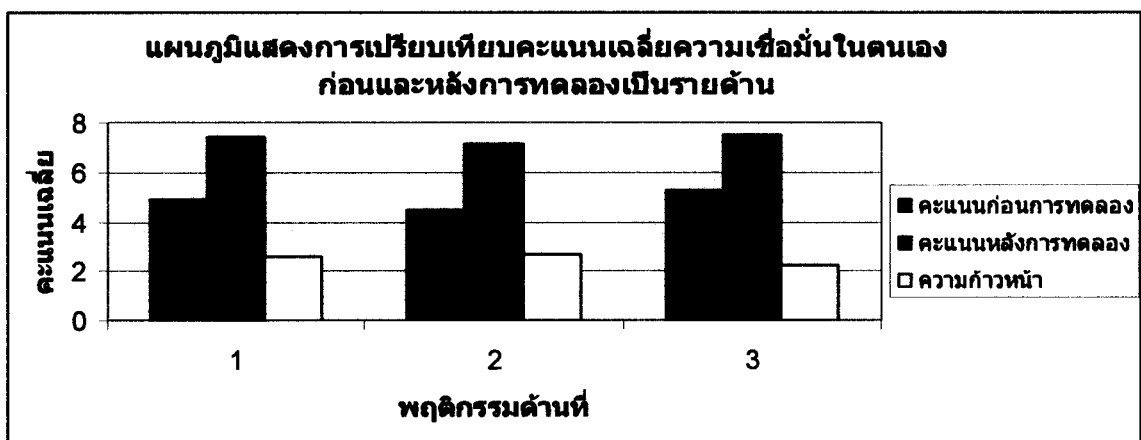
2.3 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัด ประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานเป็นรายด้าน ดังตารางที่ 4.3 ตารางที่ 4.3 การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความเชื่อมั่นในตนเองก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานเป็นรายด้าน

พฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเอง	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		ความ ก้าวหน้า
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านการแสดงออก	4.87	1.48	7.43	1.24	2.56
2. ด้านการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม	4.50	1.52	7.15	0.89	2.65
3. ด้านการเป็นตัวของตัวเองและภาคภูมิใจ ในตนเอง	5.23	1.35	7.50	0.46	2.27
รวม	4.87	1.45	7.36	0.86	2.49

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ในภาพรวมคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการ ทดลอง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองทุก

ด้าน เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยหลังการทดลองกับก่อนการทดลองเป็นรายด้านพบว่า ด้านการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมมีคะแนนเฉลี่ยความก้าวหน้าสูงสุดคือ 2.65 ด้านการแสดงออกมีคะแนนเฉลี่ยความก้าวหน้ารองลงมาคือ 2.56 และพฤติกรรมด้านการเป็นตัวของตัวเอง และภาคภูมิใจในตนเองมีคะแนนเฉลี่ยความก้าวหน้าต่ำสุด คือ 2.27

จากตารางที่ 4.4 แสดงเป็นแผนภูมิ เพื่อเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมเฉลี่ยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานเพื่อพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

จากแผนภูมิแสดงให้เห็นถึงคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานของเด็กปฐมวัยเป็นรายด้านของโรงเรียนวัดสุวรรณาคี ก่อนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานมีค่า 4.87 คะแนน หลังการจัดมีค่า 7.36 คะแนน และมีค่าความก้าวหน้าเฉลี่ยเท่ากับ 2.49 โดยมีความก้าวหน้าของคะแนนสูงสุดคือ 2.65 คือ พฤติกรรมด้านการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม ส่วนคะแนนความก้าวหน้าต่ำสุดเฉลี่ยคือ 2.27 คือ พฤติกรรมด้านการเป็นตัวของตัวเอง และภูมิใจในตนเอง แสดงว่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองที่ได้รับการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

2.4 การเปรียบเทียบคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยเป็นรายด้าน โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลองเป็นรายคู่ด้วยการทดสอบเครื่องหมาย ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองก่อนและหลัง การจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานเป็นรายด้านด้วยการทดสอบเครื่องหมาย

ด้านที่	คะแนนหลังทดลอง	คะแนนหลังทดลองน้อย	N	X	P
	มากกว่าก่อนทดลอง	วก่าก่อนการทดลอง			
	(+)	(-)			
1	14	0	14	0	.000
2	15	0	15	0	.000
3	15	0	15	0	.000

$p < .01$

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 4.4 จะเห็นว่าจำนวนคู่ของคะแนนหลังการทดลองมากกว่าก่อนการทดลอง ทั้ง 3 ด้าน มีจำนวนคู่ของคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองมีจำนวน 15 คู่ ในด้านที่ 2 และ ด้านที่ 3 ส่วนด้านที่ 1 นั้นมีจำนวนคู่ของคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง 14 คู่ และมีจำนวนคู่ที่คะแนนก่อนการทดลองและหลังการทดลองเท่ากัน 1 คู่ จึงไม่นำมาคำนวณ

เมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ด้วย การทดสอบเครื่องหมาย พบว่า คะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 3 ด้าน

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาผลการใช้กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่า นิทานที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดสุวรรณนาคี จังหวัดสุพรรณบุรี สรุป สาระสำคัญได้ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัด ประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่า นิทาน

1.2 สมมติฐานการวิจัย

เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่า นิทาน มีความเชื่อมั่นในตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

1.3 วิธีดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากร คือ เด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ของ โรงเรียนวัดสุวรรณนาคี จังหวัดสุพรรณบุรี

1.3.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัยที่กำลังศึกษาในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ของโรงเรียนวัดสุวรรณนาคี จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 15 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

1.3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดประสบการณ์การแสดง บทบาทสมมติประกอบการเล่า นิทาน จำนวน 15 แผน

2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสังเกตพฤติกรรมความ เชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย

1.3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 เป็นเวลา 5 สัปดาห์ โดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

- 1) เก็บข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยกลุ่มตัวอย่างในกิจกรรมเสริมประสบการณ์ โดยใช้แบบสังเกตความเชื่อมั่นในตนเองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น บันทึกการสังเกตโดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย 1 คน รวมผู้สังเกตจำนวน 2 คน
- 2) ดำเนินการทดลองตามแผนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน ในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์ จำนวน 15 ครั้ง ครั้งละ 30 นาที สัปดาห์ละ 3 วัน ระยะเวลา 5 สัปดาห์
- 3) นำแบบสังเกตความเชื่อมั่นในตนเองฉบับเดิมไปสังเกตกับเด็กปฐมวัยกลุ่มตัวอย่างอีกครั้ง แล้วตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อนำผลคะแนนไปเปรียบเทียบกับผลคะแนนที่สังเกตครั้งแรก โดยนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ

1.3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 1) หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 2) เปรียบเทียบคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการใช้กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานเป็นรายบุคคล และเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายด้าน โดยใช้การทดสอบเครื่องหมาย (Sign Test)

1.4 ผลการวิจัย

1.4.1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองก่อนและหลังการทดลองใช้กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานของเด็กปฐมวัย พบว่านักเรียนมีคะแนนพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองหลังการใช้กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานสูงกว่าก่อนการใช้กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.4.2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองก่อนและหลังการทดลองใช้กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานของเด็กปฐมวัยเป็นรายด้าน พบว่า คะแนนพฤติกรรมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน

2 อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน โดยอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 จากการศึกษาพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการทดลอง พบว่าก่อนการทดลองมีคะแนนเฉลี่ย 14.53 หลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ย 22.07 ซึ่งสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยแสดงให้เห็นว่าความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยสามารถพัฒนาขึ้นได้จากการใช้กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน เพราะเป็นการจัดกิจกรรมที่เอื้อต่อลักษณะเฉพาะของเด็ก เด็กได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม ได้แสดงอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดของตนเองออกมาได้อย่างชัดเจน มีความสนุกสนานร่าเริง เด็กมีความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม ซึ่งในสัปดาห์แรกที่เริ่มการทดลองเมื่อเด็กฟังนิทานจบ ให้เด็กแสดงบทบาทสมมติ เด็กจะลังเลและไม่ค่อยกล้าแสดงออก ยังแสดงออกไม่เต็มที่ ยังมีความรู้สึกอายอยู่ แต่พอเริ่มสัปดาห์ที่ 2 เด็กมีความคล่องตัวมากขึ้น กล้าที่จะแสดงออกมากขึ้นและแสดงความรู้สึกของตัวเองออกมาโดยใช้ประสบการณ์ของตนเอง ซึ่งไฮนิกและสติลเวล (Heinig and Stillwell 1981: 8) กล่าวว่า ถ้าเด็กแสดงเป็นตัวละครนั้นๆ เด็กจะมีความรู้สึกประทับใจและเข้าถึงบทบาทของตัวละคร การจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน ทำให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน เพราะก่อนที่จะแสดงบทบาทสมมติตามตัวละครเด็กจะต้องสร้างข้อตกลงก่อนว่าใครจะแสดงเป็นอะไร และเด็กได้ฝึกการยอมรับฟังความคิดเห็นจากคนกลุ่มใหญ่ ซึ่งเป็นการฝึกในเรื่องของการอยู่ร่วมกันในสังคม และการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ในการแสดงบทบาทสมมติจะต้องมีการพูดสนทนาระหว่างตัวละครที่มีอยู่ในเนื้อเรื่อง เป็นการฝึกพัฒนาการทางด้านภาษา ทำให้เด็กกล้าพูด กล้าแสดงออกเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินในการทำกิจกรรม ในขณะที่เด็กแสดงบทบาทสมมติครูมีการให้กำลังใจแก่เด็กทุกคน ไม่เจาะจงเฉพาะเด็กที่ได้รับความสำเร็จในกิจกรรมนั้นเท่านั้น ซึ่งการที่ครูให้การเสริมแรงในการแสดงออกของเด็กทุกครั้งด้วยการกล่าวชมเชย หรือพยักหน้าในการแสดงออกของเด็ก ก็จะทำให้เด็กมีความภูมิใจในตนเอง และมีความมั่นใจในตนเองมากขึ้นเมื่อเด็กมีความมั่นใจในตนเองมากขึ้นเขาก็จะสามารถแสดงออกได้อย่างไม่เขินอาย ซึ่งสอดคล้องกับมาสโลว์ (Maslow 1954: 411) ได้กล่าวว่า คนทุกคนในสังคมมีความปรารถนาที่จะได้รับความสำเร็จ ความภาคภูมิใจในตนเอง (Self Esteem) และต้องการให้คนอื่นยอมรับนับถือในความสำเร็จของคนด้วย ถ้าความต้องการนี้ได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอจะทำให้บุคคลนั้นมีความเชื่อมั่นในตนเอง

2.2 ผลจากการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองก่อนและหลังการทดลองใช้กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานของเด็กปฐมวัยแยกเป็นรายด้าน คือ ด้านการแสดงออก ด้านการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม และ ด้านการเป็นตัวของตัวเองและภาคภูมิใจในตนเอง โดยแต่ละด้านมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากการสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยหลังจากการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานพบว่า

2.2.1 ความเชื่อมั่นในตนเองด้านการแสดงออก หลังจากการจัดประสบการณ์การ
แสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานสูงขึ้นกว่าก่อนการจัดประสบการณ์การ
แสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน ทั้งนี้เนื่องมาจาก การจัดกิจกรรมการ
แสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน เป็นการจัดกิจกรรมที่让孩子ได้ร่วมทำ
กิจกรรมด้วยตัวเอง เด็กจะเกิดความสนุกสนาน
อยากมีส่วนร่วมในการแสดงบทบาทของตัวละครในนิทาน แสดงพฤติกรรมต่าง
ๆเลียนแบบตัวละคร กล้าพูด กล้าแสดงออก ไม่เขินอาย แสดงท่าทางได้
ตามจินตนาการ ส่งผลให้เด็กพบกับความสำเร็จได้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ
ทฤษฎีพัฒนาการของอีริกสัน (Erikson 1975: 220 อ้างถึงใน สมจินตนา
กุลตสุนทร 2547: 65) ที่กล่าวว่าเด็กปฐมวัยเป็นวัยที่เรียนรู้สิ่งแวดลอมรอบตัว
ซึ่งเป็นสิ่งที่แปลกใหม่และน่าตื่นเต้นสำหรับเด็ก ถ้าบุคคลสามารถแก้ไขภาวะ
วิกฤตได้ดีพอสมควรจะทำให้เกิดลักษณะบุคลิกภาพที่พึงประสงค์เรื่อยไป
ตามลำดับขั้น อันจะส่งผลให้บุคคลนั้นมีโครงสร้างบุคลิกภาพที่มั่นคง
จนพัฒนาเป็นความเชื่อมั่นในตนเอง

2.2.2 ความเชื่อมั่นในตนเองด้านการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม หลังจาก
การจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานสูงขึ้นกว่าก่อน
การจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน ทั้งนี้เนื่องมา
จาก การจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน เด็กได้เข้า
รวมกลุ่มทำกิจกรรมร่วมกัน ร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
ช่วยเหลือกันในการปฏิบัติกิจกรรม ทำให้เด็กได้รู้จักการปรับตัวให้เข้ากับ
บุคคลอื่น รู้จักยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และเรียนรู้การอยู่ร่วมกัน
สามารถทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ได้ด้วยดี เกิดความพึงพอใจยอมรับใน
ความสามารถของผู้อื่นสอดคล้องกับ เมทินี คำนยังอยู่ (2546: 21) ที่กล่าวว่า
เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเองจะสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้รวมทั้ง
โยเดอ์และพรอกเตอร์ (Yoder & Proctor 1988: 4) กล่าวว่า เด็กที่มีความ
เชื่อมั่นในตนเองมีลักษณะ คือ มีความมุ่งมั่นทำงานจนกระทั่งสำเร็จและ
สามารถทำงานร่วมกับคนอื่นได้ดีเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่เหมาะสม
พร้อมที่จะเป็นผู้นำได้โดยไม่รีรอและสามารถพัฒนาเป็นความเชื่อมั่นใน
ตนเองได้

2.2.3 ความเชื่อมั่นในตนเองด้านการเป็นตัวของตัวเองและภาคภูมิใจในตนเอง
หลังจากการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานสูงขึ้น
กว่าก่อนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน
ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่า
นิทาน เด็กสามารถตัดสินใจเลือกแสดงเป็นตัวละครต่างๆได้ด้วยตนเอง
บอกความต้องการของตนเองให้เพื่อนได้รับทราบว่าคุณต้องการแสดงเป็น
อะไรสามารถคิดแสดงท่าทางต่างๆได้ด้วยตนเองตามจินตนาการ โดยครูจะ
คอยให้การเสริมแรงและยอมรับในการแสดงบทบาทสมมติของเด็ก ก็จะทำให้
เด็กเกิดความภูมิใจในตนเองเห็นคุณค่าของตนเองและสามารถพัฒนาเป็น
ความเชื่อมั่นได้ ซึ่งสอดคล้องกับ มาสโลว์ (Maslow 1954: 415) ที่

เห็นว่า ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กนั้นเกิดจากความรู้สึกนึกคิดและการรับรู้เกี่ยวกับงาน ถ้าเด็กได้รับรู้ว่าประสบการณ์ที่เขาได้รับนั้นทำให้เขามีค่ามีความสำคัญเป็นที่ยอมรับของคนอื่น และคนอื่นมีความรู้สึกที่ดีต่อเขา เด็กก็จะมีความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองไปในทางที่ดีและความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองในทางที่ดีจะเป็นตัวกำหนดให้เด็กได้แสดงลักษณะและพฤติกรรมที่เรียกว่า เป็นคนมีความเชื่อมั่นในตนเอง และยังสอดคล้องกับ สมาคมการศึกษาแห่งอเมริกา (Children Study Association of America 1952: 275 อ้างอิงจาก สุกสิ ศรีสุนทร 2539: 11) ที่ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่าความเชื่อมั่นในตนเองจะเกิดขึ้นกับเด็กที่ประสบผลสำเร็จในการกระทำสิ่งต่างๆ เสมอ บุคคลยังประสบผลสำเร็จมากเท่าใดย่อมทำให้มีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น

ผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานสามารถช่วยพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี ซึ่งความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยควรได้รับการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง อันจะเป็นพื้นฐานที่ทำให้เด็กมีความมั่นใจในตนเองสูงขึ้น สามารถประสบความสำเร็จและก้าวหน้าในชีวิต ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจในการศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย สามารถศึกษาและนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับพัฒนาการตามความสนใจ ตามความสามารถ ตามวัยและวุฒิภาวะ ตลอดจนระยะเวลาที่เหมาะสมในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยต่อไป

3 ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เป็นผู้ดำเนินการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานด้วยตนเอง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจจะนำไปประยุกต์ใช้ในการสอนตลอดจนเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยต่อไป ดังนี้

1. ในช่วงแรกของการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน เด็กจะยังไม่ค่อยกล้าแสดงออก ไม่ค่อยกล้าพูดหรือพูดแต่เสียงไม่ดัง ยังรู้สึกเขินอายอยู่บ้าง ครูต้องคอยให้การเสริมแรง โดยการพูดชมเชย ยิ้มเพื่อให้กำลังใจ หรือแสดงอาการยอมรับในความสามารถของเด็ก เด็กก็จะมี ความมั่นใจในตนเอง และกล้าที่จะแสดงออกมากขึ้น
2. นิทานที่นำมาใช้ในการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน ควรเป็นเรื่องที่เด็กคุ้นเคย และมีเนื้อหาสาระไม่ยาวจนเกินไป เพราะถ้ามีเนื้อเรื่องยาว

จนเกินไป จะทำให้เด็กจำรายละเอียดของเนื้อเรื่องได้ไม่หมดและไม่สามารถแสดงบทบาทสมมติตามเรื่องนั้นได้

3. การจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน ครูต้องให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้วยตนเอง การร่วมมือกันของเด็กในขณะทำกิจกรรม การช่วยเหลือแนะนำกันของเด็กในการแสดงออก การแบ่งหน้าที่กันในการรับบทการแสดง ทำให้เด็กทุกคนได้มีโอกาสทำกิจกรรมได้อย่างทั่วถึง

4. ในการส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง ครูต้องส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความคิด และการกระทำอย่างอิสระ ขอมรับฟังความคิดเห็นของเด็ก เพราะการที่ครูยอมรับฟังความคิดเห็น จะทำให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และอยากที่จะร่วมกิจกรรมมากขึ้น

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาผลการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานที่มีผลต่อการพัฒนาการทางด้านภาษา

2. ควรมีการจัดประสบการณ์ในด้านอื่นๆ ที่ส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง เช่น กิจกรรมสนทนาข้ามเช้า กิจกรรมการเล่าเรื่องจากภาพ เป็นต้น

3. ควรมีการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย โดยการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2537) *คู่มือและสื่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองสำหรับเด็ก* ทุกระดับก่อนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์การศาสนา
- _____. (2541) *คู่มือประเมินพัฒนาการเด็กทุกระดับก่อนประถมศึกษา* กรุงเทพมหานคร ครูสภา
ลาดพร้าว
- _____. (2546) *คู่มือครูการจัดกิจกรรมและสื่อเพื่อพัฒนาจิตพิสัยในระบบการเรียนการสอน*
ทุกระดับก่อนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร ศาสนากรมศาสนา
- _____. (2546) *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546* กรุงเทพมหานคร ครูสภา
ลาดพร้าว
- กฤษยา ดันดิผลาชีวะ (2542) *การเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน 3-5 ขวบ* กรุงเทพมหานคร
โชติสุขการพิมพ์
- _____. (2547) *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย* กรุงเทพมหานคร
เอ็ดมันเพรส โพรดักส์
- _____. (2548) “เทคนิคการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย” *วารสารการศึกษาปฐมวัย* 1, 4
(กันยายน): 30-39
- เกริก ชื่นพันธ์ (2539) *การเล่านิทาน พิมพ์ครั้งที่ 2* กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาสน์
- _____. (2543) *การออกแบบและการเขียนภาพประกอบสำหรับเด็ก* กรุงเทพมหานคร
สุวีริยาสาสน์
- ขวัญตา ทุนทรัพย์ (2545) “ผลการเล่านิทานประกอบคำถามปลายเปิดแบบเร้าที่มีต่อความคิด
สร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย” *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต*
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ขวัญนุช บุญอยู่เฮง (2546) “การส่งเสริมทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยโดยการเล่า
นิทานคณิตศาสตร์” *วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา*
ปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ (2543) *ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด* กรุงเทพมหานคร
โรงพิมพ์ครูสภาลาดพร้าว
- จงใจ ขจรศิลป์ (2532) “การศึกษาลักษณะการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และการเล่นตามมุมที่มี
ต่อความคิดสร้างสรรค์และความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย” *วิทยานิพนธ์ปริญญา*
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- จิราพร ปั่นทอง (2550) “ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านการเล่น” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ชนกนาด จริตเชื้อ (2549) “การเปรียบเทียบพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบไฮสโคปกับการจัดประสบการณ์แบบปกติ” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต หลักสูตรและการสอน สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
- ดวงเดือน เทศวานิช (ม.ป.ป.) *หลักการสอนทั่วไป* กรุงเทพมหานคร ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยครูพระนคร
- พิศนา แยมมณี (2544) *ความแตกต่างระหว่างการสอนโดยใช้บทบาทสมมติและละคร* กรุงเทพมหานคร ภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- _____ (2545) *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- _____ (2547) *ศาสตร์การสอน พิมพ์ครั้งที่ 3* กรุงเทพมหานคร คำนสุทธาการพิมพ์
- ชนวดี สุภระกาญจน์ (2544) “ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่มีผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมศิลปะในชั้นเรียน ในโรงเรียนสาธิตอนุบาลละอออุทิศ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต หลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ธีรภาพ วัฒนวิจารณ์ (2545) “ความเชื่อมั่นในตนเอง” *นิตยสารผู้จัดการ* มกราคม 19(220) : 127-128
- นงลักษณ์ เกตุการณ์ (2551) “การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์และความเชื่อมั่นในตนเองในกิจกรรมศิลปะของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบการระดมสมองและการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
- นพเก้า อิ่มนรัญ (2543) “การเปรียบเทียบการใช้บทบาทสมมติกับการใช้ข้อสารสนเทศเพื่อพัฒนาความสามารถในการปรับตัวทางสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนหินกองวิทยาคม อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- นิภา ผ่องพันธ์ การสอนเด็กให้รู้จัก “ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน” บทความโรงพยาบาลสวนปรุง คั่นคืนวันที่ 10 มีนาคม 2553 จาก http://www.suanprung.go.th/article_new/suanprung.php?id=131
- นิภา ศรีไพโรจน์ (2533) *สถิติอนพารามตริก* กรุงเทพมหานคร โอเดียนสโตร์

- น้ำฝน ปิยะ (2543) “การใช้นิทานปลายเปิดเพื่อพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย
โรงเรียนอนุบาลระยอง” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
หลักสูตรและการสอน สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- เนื่อน้อง สนับบุญ (2541) “ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์
เล่านิทาน” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- บวร งามศิริอุดม (2553) “การเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย” ค้นเมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2553 จาก
(http://www.skhospital.com/~ob/parent_school/nitan.htm)
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์ (2545) *การพัฒนาเครื่องมือสำหรับการประเมินการศึกษา
กรุงเทพมหานคร อัมรินทร์พรินดีงแอนด์พับลิชซิ่ง*
- บุปผา เรืองรอง (2550) “เทคนิคการเล่านิทาน” โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย สถาบันราชภัฏ
นครศรีธรรมราช
- บุษกร กันนา (2552) “วิธีการเล่านิทาน” ค้นเมื่อ 10 เมษายน 2553 จาก
(<http://learners.in.th/blog/but22/309352>)
- ประไพ แสงดา (2544) “ผลการเล่านิทานไม่จบเรื่องที่มีต่อความสามารถด้านการเขียนของเด็ก
ปฐมวัย” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ประภาพรรณ เอี่ยมสุภานิต (2537) “การวิเคราะห์และพัฒนาพฤติกรรมเด็กปฐมวัย” ใน *ประมวล
สาระชุดวิชาหลักการและแนวคิดทางการปฐมวัยศึกษา* หน้าที่ 6 หน้า 97-172 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
- ปิยะนาถ เกิดโกคา (2549) “การศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด
ประสบการณ์เพลงพื้นบ้าน” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ราชภัฏเทพสตรี
- ปิยะวดี ประภาศรี (2547) “ผลของกิจกรรมการเล่านิทานควบคู่กับการใช้หลักพรีแมคที่มีต่อ
ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสุเหร่าบางมะเขือ” วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ผกา สัตธรรม (2544) *เทคนิคการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ* กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ
- พจมาน เทียนมนัส (2539) “ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์
การเล่านิทานประกอบการแสดงละครสร้างสรรค์และประกอบการวาดภาพ” วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- พิมพ์ิกา กงรุ่งเรือง (2542) “การศึกษาลักษณะพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะตามแกนแห่งการเรียนรู้ไฮสโคป”
วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- มาลินี จุฑะรพ (2541) *จิตวิทยาการเรียนการสอน* กรุงเทพมหานคร สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
- เมทินี คำน้อยอยู่ (2546) “แนวโน้มและอัตราการเปลี่ยนแปลงความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่เกิดจากการจัดประสบการณ์การเล่นสมมติ” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- บุพา ศรีสุข (2549) “ผลของการแสดงบทบาทสมมติและการตอบคำถามประกอบนิทานต่อการรับรู้วัยในตนเองของเด็กปฐมวัย” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- รัมภาพิศ ปิติมล (2547) “การใช้กิจกรรมบทบาทสมมติแบบกึ่งชี้แนะเพื่อส่งเสริมความเชื่อมั่นด้านการแสดงออกของเด็กปฐมวัย โรงเรียนศรีจิตรา จังหวัดปทุมธานี” การศึกษาค้นคว้า
อิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ (2538) *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 4*
กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น
- วนิดา ศิลปะกิจโกศล (2540) “ผลของการทำกิจกรรมการปั้นแบบชี้แนะและแบบอิสระที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- วารภรณ์ ปานทอง (2548) “ผลของการเล่นนิทานคติธรรมประกอบการเล่นบทบาทสมมติที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- วัฒนา มัคคสมัน (2544) *รูปแบบการสอนโครงการสำหรับเด็ก* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนา
พานิช
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2543) *การพัฒนาการเรียนการสอน* กรุงเทพมหานคร ภาควิชา
อุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วารุณี เจริญรัตนโชติ (2543) “แนวโน้มและอัตราการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความเชื่อมั่นใน
ตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติการทดลอง” วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- วาโร เพ็งสวัสดิ์ (2542) *การวิจัยทางการศึกษาปฐมวัย* สกลนคร โปรแกรมวัดผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสกลนคร
- วาสนา เจริญสอน (2537) “ผลของการใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ประกอบคำถามเชื่อมโยงประสบการณ์ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่มีระดับความเชื่อมั่นในตนเองต่างกัน” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ศรีสุภา ธิติโสภี (2547) “การเปรียบเทียบผลของการจัดกิจกรรมหลังการเล่านิทานด้วยวิธีการตอบคำถามและวิธีการเล่นบทบาทสมมติที่มีต่อความรับผิดชอบของเด็กปฐมวัย” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ศุภสี ศรีสุคนธ์ (2539) “การศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะโดยใช้ดนตรีไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สมจินตนา คุปตสุนทร (2547) “การศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การการเล่นพื้นบ้านของไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สมศักดิ์ ปริบูรณ์ (2542) *นิทานความสำคัญและประโยชน์* ราชบุรี สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
- สรินยา สมบุญ (2548, 16 กุมภาพันธ์) “คุณลักษณะของเด็กไทยในฝัน” *ข่าวสด* หน้า 32
- สัณห์พัฒน์ อรุณธรี (2542) *นิทานสำหรับเด็กปฐมวัย* ภูเก็ต โปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏภูเก็ต
- สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2538) *แนวคิดสู่แนวปฏิบัติ: แนวการจัดประสบการณ์ปฐมวัยศึกษา* กรุงเทพมหานคร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สุจริต เพียรชอบ (2540) *หนังสือเรียนภาษาไทย ท.601 ภาษาไทยเพื่อกิจกรรมการแสดง* กรุงเทพมหานคร องค์การค้ำจุนสภา
- สุคนธ์ สิ้นชพานนท์ และคณะ (2545) *การจัดกระบวนการเรียนรู้: เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน* กรุงเทพมหานคร ไทยร่มเกล้า
- สุณี คุ้มมือ (2550) “การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อตนเองด้วยกิจกรรมบทบาทสมมติสำหรับนักเรียนชั้นปฐมวัยปีที่ 2 ระดับปฐมวัย” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

สุภาวดี โยพิมล (2533) “ความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัย
ที่ได้ฟังการเล่านิทาน โดยการใช้หุ่นมือ และการเล่านิทานโดยการแสดงบทบาทสมมติ
ประกอบ” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แสงเดือน จูฑาริ (2546) “ผลของการจัดกิจกรรมสนทนายามเช้าเน้นวัฒนธรรมเป็นฐานที่มีต่อ
ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

หรรษา นิลวิเชียร (2535) *หลักสูตรและแนวปฏิบัติปฐมวัยศึกษา* กรุงเทพมหานคร โอเคียน
สโตร์

อรดี ดิระตระกูลเสรี (2549) “ผลของการเล่านิทานไม่จบเรื่องที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก
ปฐมวัย” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อารี เกษมรดี (2533) “ผลการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มและกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
ปกติที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน
และแบบรักทะนุถนอม” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา
ปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อายุพร สาชาติ (2548) “พฤติกรรมในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการ
แสดงบทบาทสมมติ” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา
ปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2546) *หลักการสอน(ฉบับปรับปรุง)* พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร
โอเคียนสโตร์

อินทรี รุมาส (2545) “การใช้นิทานเพื่อพัฒนาคุณลักษณะทางคุณธรรมสำหรับนักเรียนชั้น
อนุบาลปีที่ 2” การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Burry-Stock & Others (1996) “Rater Agreement Indexes For Performance Assessment”
Education and Psychological Measurement 2: 251-261

Heinig, R.B. and L. Stillwell. (1981) *Creative Drama for the Classroom Teacher 2nd ed.*
New Jersey: Prentice-Hall

Hendrick, Joanne (1991) *Total Learning: Developmental Curriculum for young Children.*
New York: Macmillan Publishing Company

Maslow, H.H. (1954) *Motivation and Personality* New York: Harper Publishing Company

Tisana Tiansame (1972) "A Model for Pre-Service Teacher Training in human relations for Thailand Unpublished" Ph.D. Dissertation Arizona State University

Yoder, J. & W. Proctor (1988) *The Self-confident Child*. New York: Facts on File Publications.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. นายอารมณั วงศ์บัณฑิต
ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1
2. นางประทีน พำขุนทด
ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนวัดสุวรรณนาคี อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
3. นางสาวกนกพร ชูชะเอม
ครู โรงเรียนวัดปทุมาวาส แขวงศาลาธรรมสพน์ เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก ข

- คู่มือการใช้แผนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน
- แผนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน

คู่มือการใช้แผนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน

หลักการและเหตุผล

การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองให้กับเด็กปฐมวัย สามารถจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมได้หลายแนวทาง แนวทางหนึ่งที่สามารถจัดให้กับเด็กได้ คือ การจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน แผนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นนี้ เป็นการจัดประสบการณ์ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม ร่วมกันวางแผนในการแสดง มีอิสระในการทำท่าทางตามลักษณะของตัวละคร ได้แสดงออก ได้ตัดสินใจด้วยตนเอง เด็กเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินในขณะที่ทำกิจกรรม และสามารถประสบความสำเร็จจากการลงมือกระทำด้วยตนเอง เกิดความกล้าในการแสดงออก เป็นตัวของตัวเอง สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมต่างๆ มีความกระตือรือร้นอยากที่จะทำกิจกรรมและมีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น ทั้งนี้ครูเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการวางแผนการจัดประสบการณ์ โดยครูจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้เด็กได้คิดท่าทางในการแสดงบทบาทตามเนื้อเรื่องในนิทานตามจินตนาการอย่างสนุกสนาน เตรียมสื่อ วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ให้เพียงพอกับเด็กทุกคน และกระตุ้นให้เด็กกล้าแสดงออก ให้การเสริมแรงโดยการกล่าวชมเชยในขณะที่เด็กลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยความพยายาม เพื่อกระทำสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จ จนทำให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาไปสู่การเกิดพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย

จุดมุ่งหมาย

เพื่อส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองด้านการกล้าแสดงออก การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม การเป็นตัวของตัวเองและภาคภูมิใจในตนเองของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน

เนื้อหา

การจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานเป็นการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออก โดยได้แสดงบทบาทสมมติเป็นตัวละครต่างๆ ตามเนื้อเรื่องในนิทานที่ครูเล่าให้ฟังซึ่งเนื้อเรื่องในนิทานที่ครูนำมาเล่าให้เด็กฟัง ต้องมีเนื้อหาสอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้และจุดประสงค์ของแผนการจัดประสบการณ์ในแต่ละวัน

หลักการจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน

1. การจัดกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน จัดในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์/วงกลม เป็นเวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน คือ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี วันละ 30 นาที
2. ลักษณะของเนื้อหา นิทานเป็นนิทานที่มีเนื้อเรื่องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของแผนการจัดประสบการณ์ในแต่ละวัน มีทั้งหมด 15 เรื่อง
3. การปฏิบัติกิจกรรมดำเนินตามขั้นตอน ดังนี้
  - 3.1 เตรียมตัวเด็กให้พร้อมก่อนเริ่มกิจกรรม
  - 3.2 ดำเนินกิจกรรมตามลำดับ

บทบาทของครู

1. ศึกษาขั้นตอนในการแสดงบทบาทสมมติ
2. จัดเตรียมบรรยากาศภายในห้อง และเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการแสดงบทบาทสมมติให้เพียงพอสำหรับเด็กทุกคน และคอยดูแลความเรียบร้อยในขณะที่เด็กทำกิจกรรม
3. ครูเล่านิทานให้เด็กฟัง โดยใช้สื่ออุปกรณ์ต่างๆ ประกอบในการเล่านิทาน
4. ครูเปิด โอกาสให้เด็กปฏิบัติกิจกรรมอย่างอิสระ คอยให้ความช่วยเหลือเมื่อเด็กร้องขอเท่านั้น
5. กระตุ้นให้เด็กได้ใช้สื่ออุปกรณ์ที่ได้เตรียมไว้
6. ครูให้การเสริมแรงด้วยการใช้คำชมเชย เพื่อให้เด็กเกิดความมั่นใจในตนเองในการกล้าแสดงออกเป็นตัวของตัวเอง ด้านการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม และด้านความภาคภูมิใจในตนเอง
7. สังเกตพฤติกรรม และกระตุ้นให้เด็กทุกคนได้ร่วมกิจกรรม และให้ความสำคัญกับเด็กทุกคน

บทบาทของเด็ก

1. ปฏิบัติตามข้อตกลงในการฟังนิทาน ร่วมสนทนาและตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องของนิทาน
2. เด็กแต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็น และแบ่งหน้าที่ปฏิบัติในการแสดงบทบาทตามตัวละครแต่ละตัว
3. เด็กแต่ละกลุ่มลงมือปฏิบัติกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติตามความคิดและจินตนาการของตนเองอย่างอิสระ

ขั้นตอนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน

การจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน มีการดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นนำ (5 นาที)

ครูนำเข้าสู่บทเรียนด้วยกิจกรรมตามความเหมาะสม โดยเลือกกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง ดังนี้ การร้องเพลง การท่องคำคล้องจอง การใช้ปริศนาคำทาย เพื่อกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจและมีความพร้อมก่อนเข้าสู่กิจกรรม

ขั้นดำเนินกิจกรรม (20 นาที)

สร้างข้อตกลงในการปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

1. ครูดำเนินการเล่านิทานให้เด็กฟังพร้อมใช้สื่ออุปกรณ์ต่างๆ เช่น หนังสือ แผ่นภาพ หุ่นมือ ประกอบในการเล่า

2. ให้เด็กแบ่งกลุ่มเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน

3. ครูแนะนำสื่ออุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการแสดงบทบาทสมมติ ซึ่งในแต่ละสัปดาห์ก็จะสลับสับเปลี่ยนกันไปตามความเหมาะสม

4. เด็กและครูร่วมกันสร้างหรือทบทวนข้อตกลงในการปฏิบัติกิจกรรม เพื่อความถูกต้องและเป็นระเบียบ

4.1 เด็กสามารถเลือกกลุ่มทำกิจกรรมได้ตามความต้องการ แต่ต้องไม่เกินกลุ่มละ 5 คน และต้องผลัดเปลี่ยนกลุ่มทุกครั้งไม่อยู่ซ้ำกลุ่มเดิม

4.2 ไม่แย่งสื่ออุปกรณ์ประกอบการเล่น ในขณะที่เพื่อนๆ กำลังใช้อยู่หรือกำลังแสดงบทบาทสมมติอยู่

4.3 เมื่อเด็กทำกิจกรรมเสร็จแล้ว แต่ละกลุ่มให้เก็บอุปกรณ์ต่างๆเข้าที่เดิม ให้เพื่อนกลุ่มต่อไปเล่นบทบาทสมมติต่อได้ทันที

5. เด็กลงมือทำกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติตามความคิดเห็นและจินตนาการของตนเอง

6. เมื่อเด็กทำกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติจนครบทุกกลุ่มแล้ว ให้เด็กร่วมกันเก็บสื่ออุปกรณ์เข้าที่ให้เรียบร้อย

ขั้นสรุป (5 นาที)

ให้เด็กร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวละครในเรื่องว่าเป็นอย่างไร และสรุปเนื้อหาที่ได้จากการฟังนิทาน

การประเมินผล

สังเกตความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยในชั้นดำเนินกิจกรรม โดยใช้แบบสังเกตความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย

รายชื่อหน่วยการสอนที่ใช้ในการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน

สัปดาห์ที่	1	หน่วยบ้านที่รัก
สัปดาห์ที่	2	หน่วยอาหารคาวที่มีประโยชน์
สัปดาห์ที่	3	หน่วยสุขนิสัยที่ดี
สัปดาห์ที่	4	หน่วยพาหะนำโรค
สัปดาห์ที่	5	หน่วยสัตว์โลกเพื่อนรัก

ตารางแผนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน โดยแผนการจัดประสบการณ์ชุดนี้แบ่งเป็น 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน ดังนี้

สัปดาห์ที่	ชื่อหน่วย	นิทานเรื่อง	ส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองด้าน
1	บ้านที่รัก	1. บ้านฉันดีที่สุดใน 2. ลูกหมู 3 ตัว 3. หมู หมา แมว	- การเป็นตัวของตัวเองและภูมิใจในตนเอง - การแสดงออก - การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม
2	อาหารคาว ประโยชน์	1. แม่ไก่แดง 2. กุ๊กไก่ปวดท้อง 3. เจ้าลิงสีม่วง	- การเป็นตัวของตัวเองและภูมิใจในตนเอง - การแสดงออก - การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม
3	สุขนิสัยที่ดี	1. ยักษ์ใหญ่ในสระ 2. บทเรียนของน้อง เกม 3. ข ยักษ์ฟันผุ	- การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม - การแสดงออก - การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม
4	พาหะนำโรค	1. จี๊ด จี๊ด จอมชน 2. เจ้าเขี้ยวหัวเห็ด 3. อ้อม อ้นหาอาหาร	- การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม - การเป็นตัวของตัวเองและภูมิใจในตนเอง - การแสดงออก
5.	สัตว์โลกเพื่อนรัก	1. กระจ่างตื่นตูม 2. ปลาใหญ่กับปลา เล็ก 3. โหม่จอมเกร	- การแสดงออก - การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม - การเป็นตัวของตัวเองและภูมิใจในตนเอง

แผนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน

ชั้นอนุบาลปีที่ 2 หน่วยบ้านที่รัก

นิทานเรื่อง “บ้านฉันดีที่สุดในใจ”

เรื่อง ความสำคัญของบ้าน

สาระที่ควรเรียนรู้

บ้านเป็นที่อยู่อาศัยของสมาชิกในครอบครัว เป็นที่รวมของความรักความอบอุ่นทำให้เราปลอดภัย กันแดดและกันฝนให้เราได้ บ้านเราไม่ว่าหลังเล็กหลังใหญ่ เราสามารถทำให้บ้านของเราน่าอยู่ได้และเราควรพอใจในบ้านของเรา

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. พูดและแสดงท่าทางด้วยความมั่นใจ ได้
2. ร่วมแสดงความคิดเห็นในกลุ่มได้
3. ตัดสินใจเลือกรับบทบาทการแสดงได้ด้วยตนเอง
4. ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนได้
5. บอกความสำคัญของบ้านได้

ประสบการณ์สำคัญ

1. การแสดงบทบาทสมมติ
2. การสนทนาเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทาน

กิจกรรมและประสบการณ์

ขั้นนำ

ครูสอนให้นักเรียนร้องเพลง “บ้านของเรา”

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ครูนำนิทานเรื่อง “บ้านฉันดีที่สุดในใจ” มาเล่าให้เด็กๆ ฟัง โดยใช้ภาพ หุ่นมือประกอบการเล่า
2. ครูให้เด็กแบ่งเป็นกลุ่มย่อยจำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน (โดยให้เด็กๆ เปลี่ยนกลุ่มทุกครั้ง)
3. ครูแนะนำอุปกรณ์ต่างๆ ที่เด็กๆ จะต้องนำมาใช้ในการแสดงบทบาทสมมติประกอบนิทาน
4. ให้เด็กเข้ากลุ่ม เพื่อร่วมกันคิดบทบาทการแสดง และแบ่งหน้าที่กันว่าใครจะแสดงเป็นตัวละครตัวไหน
5. เด็กแต่ละกลุ่มเริ่มแสดงบทบาทสมมติที่ละกลุ่ม โดยใช้เวลาในการแสดงกลุ่มละ 5

นาที่ตามเนื้อเรื่องที่ครูเล่าตามความเข้าใจและความคิดของตนเอง

ขั้นสรุป

ครูและเด็กร่วมกันสรุปถึงบทบาทของตัวละครในนิทานว่า มีใคร ทำอะไร ที่ไหน และ ผลที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร โดยตั้งคำถามดังต่อไปนี้

- บ้านของเล็กและใหญ่ทำด้วยอะไร
- ทำไมเล็กจึงหนีออกจากบ้าน ถ้านักเรียนเป็นเล็กจะทำอย่างไรหรือไม่เพราะอะไร
- เกิดอะไรขึ้นเมื่อเล็กหนีออกจากบ้าน
- นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร ถ้านักเรียนถูกขังอยู่ในกรงหรืออยู่ในบ้าน
- เล็กรู้สึกอย่างไร เมื่อหนีกลับมาบ้านของตนเองได้

สื่อ

1. นิทานเรื่อง “บ้านฉันนี่ดีที่สุด”
2. เพลง “บ้านของเรา”
3. ที่คาดศีรษะ

การประเมินผล

1. สังเกตการพูดและการแสดงออก
2. สังเกตการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
3. สังเกตการตัดสินใจ
4. สังเกตการร่วมกิจกรรม
5. สังเกตการสนทนาและตอบคำถาม

เพลง “บ้านของเรา”

(ไม่ทราบนามผู้แต่ง)

บ้านเรานี้แหละดีจริง	ถ้วนทุกสิ่งให้ความสุขสันต์
บ้านเรานี้แหละดีครั้น	สุขทุกวันที่เราเคยอยู่
บ้านเราตัวเราเกรงใจ	บ้านของใครก็ไม่อยากอยู่
บ้านเขางดงามตาน่าดู	ไม่ขออยู่ อยู่บ้านเราเอย

นิทานเรื่อง “บ้านฉันดีที่สุด”

(พรจันทร์ จันทวิมล)

บนต้นไม้ใหญ่ในป่าแห่งหนึ่ง มีนกสองตัวพี่น้อง ชื่อใหญ่ กับชื่อเล็ก ใหญ่กับเล็กอาศัยอยู่ในรังที่ทำด้วยหญ้าแห้ง ขนาดไม่ใหญ่โตนัก ใหญ่รักรังนี้มาก แต่เล็กกลับคิดว่า

เล็ก : “พี่ใหญ่ เล็กว่าบ้านรังหญ้านี้ ไม่น่าอยู่เลย เราน่าจะมีบ้านที่สวยกว่านี่นะ”

ใหญ่ : “นี่คือบ้านของเรา เล็กควรรักบ้านและควรพอใจในสิ่งที่เรามีอยู่นะ”

เล็ก ไม่เชื่อฟังคำของพี่ใหญ่ จึงบินจากรัง ไป เพื่อหาบ้านที่สุขสบายกว่ารังหญ้า

เล็ก : “อู๊ย! นั่นกรงทอง สวยจังน่าอยู่กว่าบ้านเก่าของเราอีก เข้าไปอยู่เลยดีกว่า”

ฉับ! เสียงประตูกรงปิด แดงลูกชายเจ้าของบ้านร้องด้วยความดีใจ

แดง : “ไซโย ฉับได้นกตัวใหม่ไว้เลี้ยงแล้ว”

เล็กรู้สึกพอใจที่ได้อยู่ในกรงทอง มีข้าว มีน้ำกินตลอดเวลา เล็กร้องเพลงอย่างมีความสุข วันหนึ่ง เล็กก็สะดุ้งตกใจ มีแมวตัวหนึ่งมันมาขึ้นแยกเขี้ยวอยู่หน้ากรง

แมว : “พ่อ พ่อ เจ้าคนน้อยน่ากินจังเลย มาให้กินเสียดิๆ ”

มันพยายามจะจับเล็กกิน แต่มันก็จับไม่ได้ มันจึงเดินจากไป เล็กยืนตัวสั่น เล็กเริ่มคิดถึงบ้าน

เล็ก : “ฮือ ฮือ เล็กอยากกลับบ้าน เล็กคิดถึงพี่ใหญ่ คิดถึงบ้านเล็ก ไม่อยากอยู่ที่นี่แล้ว”

ใหญ่และเพื่อนซึ่งกำลังบินตามหาเล็กอยู่ ผ่านมาได้ยินเสียงเล็กร้องไห้อยู่ ก็บินเข้ามาหา

ใหญ่ : “เล็ก เล็ก เป็นอย่างไรบ้าง”

เล็ก : “พี่ใหญ่ พี่ใหญ่ ช่วยเล็กด้วย”

เล็กร้องด้วยความดีใจเมื่อเห็นใหญ่ ใหญ่และเพื่อนพยายามใช้ปากถอดสลักประตูจนเปิดได้ ทั้งเล็ก ใหญ่และเพื่อนบินออกจากบ้านนั้นอย่างรวดเร็ว เล็กดีใจมากที่ได้กลับมาอยู่รังหญ้านี้ตามเดิม

เล็ก : “ฉันรักบ้านของฉัน บ้านฉันดีที่สุดเลย”

แผนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน

ชั้นอนุบาลปีที่ 2 หน่วยบ้านที่รัก

นิทานเรื่อง “ลูกหมู 3 ตัว”

เรื่อง ลักษณะของบ้าน

สาระที่ควรเรียนรู้

บ้านเป็นที่อยู่อาศัยที่ทำจากวัสดุได้หลายๆอย่าง ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันไป เช่น บ้านไม้ บ้านตึก (ทำจากอิฐ ,หิน ,ปูน ,ทราย) บ้านที่ทำด้วยใบไม้ ดินเหนียว บ้านส่วนใหญ่สร้างบนพื้นดิน แต่มีบ้านที่สร้างเป็นแพอยู่บนน้ำ เราเรียกว่าเรือนแพ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. พูดย่อและแสดงท่าทางด้วยความมั่นใจ ได้
2. ร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมกับเพื่อน ได้
3. ตัดสินใจเลือกรับบทบาทการแสดงได้ด้วยตนเอง
4. ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ได้
5. บอกลักษณะของบ้าน ได้

ประสบการณ์สำคัญ

1. การแสดงบทบาทสมมติ
2. การสนทนาเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทาน

กิจกรรมและประสบการณ์

ขั้นนำ

ครูสอนเพลง “บ้านอยู่ไหน” พร้อมให้นักเรียนคิดทำประกอบเพลง

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ครูนำหนังสือนิทานเรื่อง “ลูกหมู 3 ตัว” มาเล่าให้เด็กๆ ฟัง
2. ครูให้เด็กแบ่งเป็นกลุ่มย่อยจำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน (โดยให้เด็กๆ เปลี่ยนกลุ่มทุกครึ่ง)
3. ครูแนะนำอุปกรณ์ต่างๆ ที่เด็กๆ จะต้องนำมาใช้ในการแสดงบทบาทสมมติประกอบการ

นิทาน

4. ให้เด็กเข้ากลุ่ม เพื่อร่วมกันคิดบทบาทการแสดง และแบ่งหน้าที่กันว่าใครจะแสดงเป็น

ตัวละครตัวไหน

5. เด็กแต่ละกลุ่มเริ่มแสดงบทบาทสมมติทีละกลุ่ม โดยใช้เวลาในการแสดงกลุ่มละ 5 นาที

ตามเนื้อเรื่องที่ครูเล่าตามความเข้าใจและความคิดของตนเอง

ขั้นสรุป

ครูและเด็กร่วมกันสรุปถึงบทบาทของตัวละครและเนื้อหาในนิทานโดยใช้คำถาม ดังนี้

- ลูกทั้ง 3 ตัวสร้างบ้านด้วยอะไร
- ทำไมบ้านของหนึ่ง และสองจึงไม่แข็งแรง
- ถ้าหากเด็กๆ สร้างบ้านได้ด้วยตนเอง จะสร้างบ้านแบบของใครเพราะเหตุใด
- นักเรียนคิดว่าลูกหมูแต่ละตัวมีลักษณะนิสัยเป็นอย่างไร
- ถ้าให้นักเรียนเลือกเป็นลูกหมู นักเรียนอยากเป็นลูกหมูตัวไหน เพราะอะไร

สื่อ

1. หนังสือนิทานเรื่อง “ลูกหมู 3 ตัว”
2. หมวกหน้าสัตว์
3. เพลงบ้านอยู่ไหน

การประเมินผล

1. สังเกตการพูดและการแสดงออก
2. สังเกตการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
3. สังเกตการตัดสินใจ
4. สังเกตการร่วมกิจกรรม
5. สังเกตการสนทนาและตอบคำถาม

เพลง “บ้านอยู่ไหน”

(ศรีนิวล รัตนสุวรรณ)

ไอ้เธอคนดี ไอ้เธอคนดี   บอกที่ชีบ้านอยู่ไหน
บ้านถันนั้นอยู่ไม่ไกล   มันทำด้วยไม้ไม่ไกลหรอกหนา
    ยู๊ ยู๊ ยู๊ ทรา ลา ลา ลา (ซ้ำ 3 ครั้ง)
    ลา ลา ยู๊ ยู๊ ยู๊

นิทานเรื่อง “ลูกหมู 3 ตัว”

(นิทานอังกฤษ)

ที่บ้านหลังหนึ่ง มีลูกหมู 3 ตัวอาศัยอยู่กับแม่ วันหนึ่งแม่หมูก็บอกว่า

แม่หมู : “เจ้าทั้งสามโตมากแล้ว ควรออกไปสร้างบ้านของตนเองและต้องระวัง
อย่าให้หมาป่าจับกินได้ละ ”

ลูกหมู 3 ตัว จึงออกจากบ้านของแม่ไปสร้างบ้านของตนเอง ลูกหมูตัวแรกสร้างบ้านด้วยฟาง มัน
พอใจบ้านของตนเองมาก และคุยว่า

หมูตัวที่ 1: “ที่นี่หมาป่าก็มาจับฉันกินไม่ได้แล้ว”

ส่วนหมูตัวที่สองสร้างบ้านด้วยไม้ มันพอใจบ้านของมันมาก และคุยว่า

หมูตัวที่ 2 : “ที่นี่หมาป่าก็มาจับฉันกินไม่ได้แล้ว” “

และลูกหมูตัวที่สามสร้างบ้านด้วยอิฐ ต้องใช้เวลานานกว่าจะสร้างเสร็จ แต่ก็เป็บ้านที่แข็งแรง
มาก ลูกหมูตัวที่สามพอใจกับบ้านของตนเองมาก มันคุยว่า

หมูตัวที่ 3: “ที่นี่หมาป่าก็มาจับฉันกินไม่ได้แล้ว”

วันรุ่งขึ้น หมาป่ามาที่บ้านฟางของลูกหมูตัวที่ 1 แล้วเคาะประตูพูดว่า

หมาป่า : “เปิดประตูทีหมูจ๋า”

หมูตัวที่ 1: “อย่าคิดว่าฉันไม่ให้เข้าหรอก”

หมาป่า : “ถ้าอย่างนั้น ฉันจะเป่าให้ลมเข่าจนบ้านพัง”

หมาป่าขู่ แล้วก็ลงมือเป่าๆๆ จนบ้านฟางพังครืนลงมา หมูตัวที่ 1 จึงวิ่งไปที่บ้านหมูตัวที่ 2 หมาป่า
มาที่บ้าน ไม้ของลูกหมูตัวที่ 2 แล้วเคาะประตูพูดว่า

หมาป่า : “เปิดประตูทีหมูจ๋า”

หมูตัวที่ 2: “อย่าคิดว่า ฉันไม่ให้เข้าหรอก”

หมาป่า : “ถ้าอย่างนั้น ฉันจะเป่าให้ลมเข่าจนบ้านพัง”

หมาป่าขู่แล้วก็ลงมือเป่าๆๆ จนบ้านไม้พังครืนลงมา แล้วหมูตัวที่ 1 กับหมูตัวที่ 2 จึงวิ่งมาที่บ้านหมู
ตัวที่ 3 หมาป่ามาที่บ้านอิฐของหมูตัวที่ 3 แล้วเคาะประตูพูดว่า

หมาป่า : “เปิดประตูหมีจ๋า”

หมีตัวที่3: “อย่าดีกว่า ฉันไม่ให้เข้าหรอก”

หมาป่า : “ถ้าอย่างนั้น ฉันจะเป่าให้ลมเข่าจนบ้านพัง”

หมาป่าขู่ แล้วก็ลงมือเป่าๆๆๆ แต่บ้านอิฐก็ไม่พังลงมา หมาป่าโกรธจัด แล้วพูดว่า

หมาป่า : “เจ้าหมี ข้าจะปีนลงไปทางปล่องไฟไปจับเจ้ากินให้ได้”

ลูกหมีตกใจกลัว รีบยกหม้อน้ำใบใหญ่มาตั้งไฟให้เดือด หมาป่าปีนขึ้นไปบนหลังคา แล้วไต่ลงมาทางปล่องไฟ มันจึงตกลงไปในหม้อน้ำเดือดคังสนั่น มันจึงร้องด้วยความเจ็บปวดแล้ววิ่งหนีเข้าไป

แผนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบนิทาน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 หน่วยบ้านที่รัก
นิทานเรื่อง “หนู หมา แมว”

เรื่อง การดูแลรักษาความสะอาดบ้าน

สาระที่ควรเรียนรู้

สมาชิกทุกคนในบ้านต้องหมั่นดูแลรักษาบ้านให้สะอาด และเรียบร้อยอยู่เสมอ ช่วยกันตกแต่งบ้านให้น่าอยู่ นอกจากนี้สมาชิกทุกคนต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของบ้าน เช่น ทิ้งขยะลงถังขยะ ใช้สิ่งของแล้วเก็บเข้าที่ เพื่อให้หยิบใช้ได้สะดวกและป้องกันอุบัติเหตุหรืออันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้ โดยเราสามารถป้องกันได้ด้วยการปฏิบัติตนด้วยความระมัดระวัง เช่น ไม่วิ่งขึ้น-ลงบันได หากเกิดอันตรายต้องรีบบอกผู้ใหญ่ทันที

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. พูดและแสดงท่าทางด้วยความมั่นใจ ได้
2. ร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมกับเพื่อนได้
3. ตัดสินใจเลือกรับบทบาทการแสดงได้ด้วยตนเอง
4. ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนได้
5. บอกวิธีการดูแลรักษาความสะอาดบ้านได้

ประสบการณ์สำคัญ

1. การแสดงบทบาทสมมติ
2. การสนทนาเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทาน

กิจกรรมและประสบการณ์

ขั้นนำ

ครูและเด็กร้องเพลง “งานสิ่งใด” พร้อมทำท่าประกอบครุชุกถามนักเรียนเกี่ยวกับการช่วยทำงานบ้าน

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ครูนำนิทานเรื่อง “หนู หมา แมว” มาเล่าประกอบหุ่นมือให้เด็กฯ ฟัง
2. ครูให้เด็กแบ่งเป็นกลุ่มย่อยจำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน (โดยให้เด็กฯ เปลี่ยนกลุ่มทุกครั้ง)
3. ครูแนะนำอุปกรณ์ต่างๆ ที่เด็กฯ จะต้องนำมาใช้ในการแสดงบทบาทสมมติประกอบนิทาน
4. ให้เด็กเข้ากลุ่มเพื่อร่วมกันคิดบทบาทการแสดง และแบ่งหน้าที่กันว่าใครจะแสดงเป็น

ตัวละครตัวไหน

5. เด็กแต่ละกลุ่มเริ่มแสดงบทบาทสมมติทีละกลุ่ม โดยใช้เวลาในการแสดงกลุ่มละ 5 นาที ตามเนื้อเรื่องที่ครูเล่าตามความเข้าใจและความคิดของตนเอง

ขั้นสรุป

ครูและเด็กร่วมกันสรุปถึงบทบาทของตัวละครและเนื้อหาในนิทานโดยใช้คำถาม ดังนี้

- หมู หมา แมว สัตว์แต่ละตัวมีนิสัยอย่างไร
- ถ้านักเรียนเป็นแมว นักเรียนจะช่วยหมูกับหมาหรือไม่เพราะเหตุใด
- นักเรียนลองคิดซิว่าทำไม แมวจึงช่วยหมูและหมา
- นักเรียนจะขีดแบบนิสัยของตัวละครใดเป็นแบบอย่าง เพราะเหตุใด
- เรามีวิธีการดูแลรักษาความสะอาดบ้านได้อย่างไรบ้าง
- หากเราปล่อยให้บ้านเลอะเทอะโดยไม่ทำความสะอาดเลย นักเรียนคิดว่าจะเป็นอย่างไ

สื่อ

1. เพลง “งานสิ่งใด”
2. นิทานเรื่อง หมู หมา แมว
3. หมวกหัวสัตว์

การประเมินผล

1. สังเกตการพูดและการแสดงออก
2. สังเกตการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
3. สังเกตการตัดสินใจ
4. สังเกตการร่วมกิจกรรม
5. สังเกตการสนทนาและตอบคำถาม

เพลง “งานสิ่งใด”

(บัณฑิต บุญขาคม)

งานสิ่งใด งานสิ่งใด	แม่ใครละเลขทิ้งปล่อย
มัวแต่คอย เฝ้าแต่คอย	หวังคอยแต่เคียงโยนกลอง
ไม่มีเสร็จ ไม่มีเสร็จ รับรอง	จำไว้ทุกคนต้อง
ทำงาน เราต้องช่วยกัน	ช่วยกัน ช่วยกัน ช่วยกัน

นิทานเรื่อง “หมู หมา แมว”

(ไม่ทราบนามผู้แต่ง)

แมว หมา และหมู เป็นเพื่อนรักกันอาศัยอยู่ในบ้านเดียวกัน หมูและหมานั้นมีนิสัยไม่เป็นระเบียบชอบทำบ้านสกปรก วางของรุงรัง แต่แมวเป็นสัตว์ที่สะอาดมีระเบียบ แมวจะเตือนหมูและหมาอยู่เสมอ

แมว : “นี่ หมู กับหมา นี่บ้านของเรานะ เราต้องช่วยกันรักษาความสะอาดซิ”

หมู : “ก็เธอก็ทำอยู่แล้วนี่ ฉันจะไปเล่นแล้ว ไปเล่นกันเถอะหมา”

หมา : “ไปซิ ดีกว่ามัวทำความสะอาดบ้านอีก ไม่เห็นสนุกเลย”

แล้วหมูและหมา ก็ไปวิ่งเล่น โดยไม่สนใจช่วยแมวทำความสะอาดบ้าน จนกระทั่งวันหนึ่งหมูและหมา กินกล้วย แล้วทิ้งเปลือกกล้วยไว้ตามทางเดิน แล้วออกไปวิ่งเล่น พอเดินกลับมาอีกครั้งก็เหยียบเปลือกกล้วยที่ตนทิ้งไว้แล้วลื่นตกลงไปในน้ำ

หมา : “โธ่! ช่วยด้วย ช่วยฉันด้วย ”

หมู : “ใครก็ได้ช่วยด้วย ช่วยฉันด้วย ฉันว่ายน้ำไม่เป็น”

แมวซึ่งทำความสะอาดบ้านอยู่ใกล้ๆ ได้ยินก็รีบวิ่งมาช่วยไว้ทัน และเตือนหมูและหมาว่า

แมว : “ นี่เป็นเพราะพวกเธอไม่รู้จักรักษาความสะอาดของบ้าน กินแล้วไม่ทิ้งขยะให้เป็นที่ จึงทำให้เธอลื่นตกลงไปในน้ำอย่างนั้น”

หมา : “ฉันขอโทษ ต่อไปฉันจะไม่ทำอีกแล้ว”

หมู : “ฉันก็ขอโทษด้วยเหมือนกัน ต่อไปฉันก็จะไม่ทำอีกแล้ว และพวกเราจะช่วยเธอดูแลทำความสะอาดบ้านด้วย”

แมว : “ดีแล้ว บ้านของเรา เราต้องช่วยกันดูแล”

หลังจากนั้น หมูและหมา ก็เริ่มทำตัวใหม่ ช่วยแมวดูแลและรักษาความสะอาดภายในบ้าน บ้านของพวกเขาจึงสะอาด และทั้งหมดก็อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข

**แผนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบนิทาน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 หน่วยอาหารดีมีประโยชน์
นิทานเรื่อง “แม่ไก่แดง”**

เรื่อง ชื่อ ลักษณะและรสชาติของอาหาร

สาระที่ควรเรียนรู้

อาหารเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อร่างกาย ทำให้เรามีกำลังในการทำสิ่งต่างๆ และทำให้ร่างกายเจริญเติบโต อาหารมีมากมายหลายชนิด มีรสชาติและชื่อเรียกต่าง ๆ กัน

จุดประสงค์

1. พูดและแสดงท่าทางด้วยความมั่นใจ ได้
2. ร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมกับเพื่อนได้
3. ตัดสินใจเลือกรับบทบาทการแสดง ได้ด้วยตนเอง
4. ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนได้
5. บอกชื่อ ลักษณะและรสชาติของอาหารได้

ประสบการณ์สำคัญ

1. การแสดงบทบาทสมมติ
2. การสนทนาเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทาน

กิจกรรมและประสบการณ์

ขั้นนำ

ครูสอนให้เด็กร้องเพลง “อาหารดี” พร้อมให้เด็กดูภาพอาหารหลัก 5 หมู่ครูพูดและสนทนาเกี่ยวกับอาหารที่นักเรียนรับประทาน

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ครูพูดและสนทนาเกี่ยวกับอาหารที่นักเรียนรับประทานในแต่ละวัน
2. ครูเล่านิทานเรื่อง “แม่ไก่แสนขยัน” มาเล่าให้เด็ก ๆ ฟัง
3. ครูให้เด็กแบ่งเป็นกลุ่มย่อยจำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน (โดยให้เด็ก ๆ เปลี่ยนกลุ่มทุก

ครั้ง)

4. ครูแนะนำอุปกรณ์ต่างๆ ที่เด็ก ๆ จะต้องนำมาใช้ในการแสดงบทบาทสมมติประกอบ

นิทาน

5. ให้เด็กเข้ากลุ่ม เพื่อร่วมกันคิดบทบาทการแสดง และแบ่งหน้าที่กันว่าใครจะแสดงเป็น

ตัวละครตัวไหน

3. เด็กแต่ละกลุ่มเริ่มแสดงบทบาทสมมติทีละกลุ่ม โดยใช้เวลาในการแสดงกลุ่มละ 5

นาที ตามเนื้อเรื่องที่ครูเล่าตามความเข้าใจและความคิดของตนเอง

ขั้นสรุป

ครูและเด็กร่วมกันสรุปถึงบทบาทของตัวละครในนิทานว่า มีใคร ทำอะไร ที่ไหน และผลที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร โดยตั้งคำถามดังต่อไปนี้

- แม่ไก่ทำอะไรบ้างในนิทาน และนักเรียนคิดว่าแม่ไก่มินิสัยเป็นอย่างไร
- ทำไมเพื่อนๆจึงไม่ช่วยแม่ไก่ ถ้าเป็นนักเรียนจะช่วยหรือไม่เพราะเหตุใด
- แม่ไคนำอะไรมาทำอาหาร และได้มาอย่างไร มีขั้นตอนในการทำอย่างไร
- ถ้านักเรียนเป็นแม่ไก่จะแบ่งขนมให้เพื่อนๆรับประทานด้วยหรือไม่เพราะเหตุใด
- ถ้าเราเห็นเพื่อนของเราไม่มีเงินมาซื้อขนมรับประทาน เราจะทำอย่างไร
- ครูสรุปถึงส่วนประกอบของอาหารและอาหารที่มีประโยชน์ให้นักเรียนฟังอีกครั้ง

สื่อ

1. นิทานเรื่อง “แม่ไก่แสนขยัน”
2. ภาพอาหารหลัก 5 หมู่
3. เพลงอาหารดี
4. หมวกหัวสัตว์

การประเมินผล

1. สังเกตการพูดและการแสดงออก
2. สังเกตการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
3. สังเกตการตัดสินใจ
4. สังเกตการร่วมกิจกรรม
5. สังเกตการสนทนาและตอบคำถาม

เพลง “อาหารดี”

(ศรีนวล รัตนสุวรรณ)

อาหารดี มีประโยชน์

คือผักสด และเนื้อหมูปลา

เปิด ไข่ ไข่ นม ผลไม้ต่างๆ

มีคุณค่าต่อร่างกายของเรา

นิทานเรื่อง “แม่ไก่แสนขยัน”

(นิทานพื้นบ้านอังกฤษ)

วันหนึ่ง แม่ไก่และลูก พบเมล็ดข้าวสาลีหล่นอยู่ที่พื้น

แม่ไก่ : “ดีจริง เราจะได้เอาไปปลูกโตขึ้นเป็นต้นข้าวออกรวงให้เรา”

แม่ไก่และลูก จึงเดิน ไปเจอกับแมว เบ็ด หมู กำลังเล่นกันอยู่ แม่ไก่จึงถามว่า

แม่ไก่ : “พวกเธอจะช่วยฉันเอาเมล็ดข้าวสาลีไปปลูกไหม”

แมว เบ็ด หมู : “ไม่เอาหรอก”

แม่ไก่ : “ถ้าอย่างนั้นฉันจะนำไปปลูกเองก่อนนะ”

แล้วแม่ไก่และลูกก็ขุดดินปลูกเมล็ดข้าว และในไม่ช้าเมล็ดข้าวก็ออกรวงเหลืองอร่าม แล้วแม่ไก่อกับ

ลูก ก็ช่วยกันเกี่ยวข้าวสาลี แล้วนำเอาเมล็ดข้าวสาลีไปไม่เป็นที่ แม่ไก่จึงถาม แมว เบ็ด หมู ว่า

แม่ไก่ : “เธอจะช่วยฉันขนข้าวสาลีไปโรงโม่แป้งไหม”

แมว เบ็ด หมู : “ไม่เอาหรอก”

แม่ไก่ : “ถ้าอย่างนั้นฉันก็จะขนข้าวสาลีไปโรงโม่แป้งเอง”

แล้วแม่ไก่อกับลูก ก็ช่วยกันขนเอาข้าวสาลีไปโรงโม่แป้ง จากนั้นแม่ไก่และลูกก็กลับมาบ้าน ขณะนั้น

แมว เบ็ดและหมู กำลังเล่นกันอยู่ แม่ไก่จึงถามแมว เบ็ด หมู ว่า

แม่ไก่ : “พวกเธอจะช่วยฉันผสมแป้งทำขนมปังไหม”

แมว เบ็ด หมู : “ไม่เอาหรอก”

แม่ไก่ : “ถ้าอย่างนั้นฉันก็จะทำเอง”

แล้วแม่ไก่อกับลูกก็ช่วยกันทำขนมปัง พอขนมปังสุกดีแล้วกลิ่นหอมก็ลอยโชยไปถึงจมูก

ของ แมว เบ็ดและหมู ทุกๆ ตัวตรงมายังประตูบ้านแม่ไก่ในทันที เพื่อขอทานขนมปังด้วยแต่แม่

ไก่ นั้น ไม่ได้แบ่งขนมปังให้กับ แมว เบ็ดและ หมู

แม่ไก่ : “พวกเธอไม่ได้ช่วยปลูกข้าว ไม่ได้ช่วยเกี่ยวข้าวไม่ได้ช่วยขนแป้งไปที่โรง

โม่ ไม่ได้ช่วยผสมแป้ง ไม่ได้ช่วยอบขนมปัง แล้วจะมาขอกินขนมปังได้อย่างไร”

แม่ไก่ไม่ยอมปังขนมปังให้ แมว เบ็ด หมู แล้วแม่ไก่อก็กินขนมปังอบกับลูกอย่างเอร็ดอร่อย

แผนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบนิทาน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 หน่วยอาหารดีมีประโยชน์
นิทานเรื่อง “กูกไก่ปวดท้อง”

เรื่อง อาหารที่ควรและไม่ควรรับประทาน

สาระที่ควรเรียนรู้

อาหารมีหลายชนิดบางชนิดรับประทานแล้วมีประโยชน์ต่อร่างกาย ทำให้ร่างกายเจริญเติบโตมีสุขภาพแข็งแรง บางชนิดรับประทานแล้วทำให้เกิดการเจ็บป่วยต่อร่างกาย เช่น ทอफी ทำให้ฟันผุ อาหารที่สกปรกทำให้ปวดท้องหรือท้องเสีย เราจึงควรเลือกรับประทานเฉพาะอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย

จุดประสงค์

1. พูดย่อและแสดงท่าทางด้วยความมั่นใจ ได้
2. ร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมกับเพื่อน ได้
3. ตัดสินใจเลือกรับบทบาทการแสดงได้ด้วยตนเอง
4. ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ได้
5. บอกได้ว่าอาหารใดควรและไม่ควรรับประทาน

ประสบการณ์สำคัญ

1. การแสดงบทบาทสมมติ
2. การสนทนาเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทาน

กิจกรรมและประสบการณ์

ขั้นนำ

ครูสอนให้เด็กๆ ร้องเพลง “ลูกอม” พร้อมคิดท่าทางประกอบเพลง

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ครูนำภาพอาหารประเภทต่างๆ ให้นักเรียนดูและจำแนกว่าเป็นอาหารมีประโยชน์หรือไม่มีประโยชน์

2. ครูนำหนังสือนิทานเรื่องกูกไก่ปวดท้องมาเล่าให้เด็กๆ ฟัง

3. ครูให้เด็กแบ่งเป็นกลุ่มย่อยจำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน (โดยให้เด็กๆ เปลี่ยนกลุ่มทุก

ครั้ง)

4. ครูแนะนำอุปกรณ์ต่างๆ ที่เด็กๆ จะต้องนำมาใช้ในการแสดงบทบาทสมมติประกอบ

นิทาน

5. ให้เด็กเข้ากลุ่ม เพื่อร่วมกันคิดบทบาทการแสดง และแบ่งหน้าที่กันว่าใครจะแสดงเป็น

ตัวละครตัวไหน

6. เด็กแต่ละกลุ่มเริ่มแสดงบทบาทสมมติที่ละกลุ่ม โดยใช้เวลาในการแสดงกลุ่มละ 5 นาที ตามเนื้อเรื่องที่ครูเล่าตามความเข้าใจและความคิดของตนเอง

ขั้นสรุป

ครูและเด็กร่วมกันสรุปถึงบทบาทของตัวละครและเนื้อหาในนิทาน โดยใช้คำถาม ดังนี้

- กูกไก่เป็นอะไร ทำไมถึงเป็นอย่างนั้น
- นักเรียนคิดว่าเราจะมียูวิธีป้องกันอย่างไร ไม่ให้เป็นเหมือนอย่างสัตว์ทุกตัวในเรื่อง
- หากนักเรียนพบเห็นเพื่อนๆปวดท้องนักเรียนจะทำอย่างไร
- นักเรียนคิดว่าอาหารประเภทไหนที่เราควรรับประทาน และประเภทไหนที่เราไม่ควรรับประทาน

สื่อ

1. หนังสือนิทานเรื่อง “กูกไก่ปวดท้อง”
2. ภาพอาหารชนิดต่างๆ
3. หมวกหัวสัตว์หน้ากาก

การประเมินผล

1. สังเกตการพูดและการแสดงออก
2. สังเกตการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
3. สังเกตการตัดสินใจ
4. สังเกตการร่วมกิจกรรม
5. สังเกตการสนทนาและตอบคำถาม

เพลง “ลูกอม”

(ศรีนวล รัตนสุวรรณ)

ลูกอมที่น่ากินจังเลย   ใส่มิได้หรือหอมพินบอกว่า
 ลูกอมนั้นหนา   ทำให้ฟันผุ
 ผุ ผุ ผุ ผุ   (ซ้ำ)

นิทานเรื่อง “ก๊ากโก่ปวดท้อง”

(เค้าโครงเรื่องจากเรื่องศักดิ์ ปิ่นประทีป)

ก๊ากโก่ กำลังนั่งกินลูกกวาดอย่างเอร็ดอร่อย แต่แล้วสักพักก๊ากโก่ก็รู้สึกปวดท้อง

ก๊ากโก่ : “โ๊ย! ทำไมถึงได้ปวดท้องอย่างนี้ละ แม่จ๋าช่วยก๊ากโก่ด้วย ก๊ากโก่ปวดท้อง”

แม่ : “ก๊ากโก่ เป็นอะไร ไปลูก ร้องให้ทำไม”

ก๊ากโก่ : “แม่จ๋า ก๊ากโก่ปวดท้อง ฮือ ฮือ”

แม่ : “อย่าร้องนะเดี๋ยวแม่จะพาไปหาหมอ”

แม่จึงรีบพาก๊ากโก่ไปหาหมอ ระหว่างที่นั่งรอหมออยู่ ก๊ากโก่ก็มองเห็นเพื่อนๆ ที่โรงเรียนของก๊ากโก่ ก็มาหาหมอเพราะปวดท้องเหมือนกัน

ลูกกวาด : “โ๊ย! โ๊ย! ปวดท้องจังเลย หมอครับช่วยผมด้วย”

ลูกกบ : “ฮือ ฮือ ปวดท้อง ปวดท้องจังเลย ฮือ ฮือ”

สัตว์ทุกตัวนั่งร้องไห้รออยู่หน้าห้องป้าหมอหมี แล้วป้าหมอหมีก็เรียกให้สัตว์ทุกตัวเข้าไปในห้อง แล้วป้าหมอหมีก็นำยามาให้รับประทาน แล้วสัตว์ทุกตัวก็มีอาการดีขึ้น แล้วป้าหมอหมีก็ถามว่า

ป้าหมอหมี : “นี่พวกเธอไปกินอะไรกันมา ถึงได้ปวดท้องอย่างนี้”

ก๊ากโก่ ลูกกวาด ลูกกบ : “กินลูกกวาดสิสวยๆ ที่ซื้อมาจากที่ตลาด ค่ะ (ครับ)”

ป้าหมอหมี : “ลูกกวาดที่มีสีมันสวยงาม เด็กๆต้องระวัง ต้องเลือกที่สะอาด มีกระดาษห่อมิดชิด แต่ลูกกวาดก็ไม่มีประโยชน์กินแล้วทำให้เราฟันผุด้วยรู้ไหม”

ก๊ากโก่ : “ค่ะ ต่อไปก๊ากโก่จะไม่ซื้อลูกกวาดมากินอีกแล้วค่ะ”

ลูกกวาด : “ผมก็ด้วยครับ ผมจะไม่กินลูกกวาดเพราะลูกกวาดไม่มีประโยชน์”

ลูกกบ : “ผมก็ด้วยครับ ผมจะไม่กินลูกกวาดอีกต่อไปเพราะเดี๋ยวฟันผมผุ”

ป้าหมอหมี : “ดีแล้วเด็ก ๆ เราต้องเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกายของเรา ร่างกายจะได้แข็งแรง”

ก๊ากโก่ : “พวกเราจะจำไว้ค่ะ และต้องขอบคุณ ป้าหมอหมีมากนะคะที่ช่วยพวกเราให้หายปวดท้อง”

**แผนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบนิทาน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 หน่วยอาหารดีมีประโยชน์
นิทานเรื่อง “ลิงชิม่วง”**

เรื่อง ประโยชน์ และโทษของอาหาร

สาระที่ควรเรียนรู้

อาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกายช่วยให้ร่างกายเจริญเติบโต มีพลังงานในการทำกิจกรรมประจำวันอาหารบางชนิดไม่มีประโยชน์ต่อร่างกาย เช่น ทำให้ฟันผุ อ้วน ปวดท้อง ท้องเสีย

จุดประสงค์

1. พูดและแสดงท่าทางด้วยความมั่นใจ ได้
2. ร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมกับเพื่อนได้
3. ตัดสินใจเลือกรับบทบาทการแสดงได้ด้วยตนเอง
4. ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนได้
5. บอกประโยชน์และโทษของอาหารได้

ประสบการณ์สำคัญ

1. การแสดงบทบาทสมมติ
2. การสนทนาเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทาน

กิจกรรมและประสบการณ์

ขั้นนำ

ครูสอนให้เด็กๆ ท่องคำคล้องจอง “อาหารดีมีประโยชน์”

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ครูสนทนากับเด็กในเรื่องประโยชน์และโทษของอาหาร
2. ครูนำนิทานเรื่อง “เจ้าลิงชิม่วง” มาเล่าประกอบหุ่นมือให้เด็กๆ ฟัง
3. ครูให้เด็กแบ่งเป็นกลุ่มย่อยจำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน (โดยให้เด็กๆ เปลี่ยนกลุ่มทุกครั้ง)

4. ครูแนะนำอุปกรณ์ต่างๆ ที่เด็กๆ จะต้องนำมาใช้ในการแสดงบทบาทสมมติประกอบนิทาน

5. ให้เด็กเข้ากลุ่ม เพื่อร่วมกันคิดบทบาทการแสดง และแบ่งหน้าที่กันว่าใครจะแสดงเป็นตัวละครตัวไหน

ตัวละครตัวไหน

6. เด็กแต่ละกลุ่มเริ่มแสดงบทบาทสมมติทีละกลุ่ม โดยใช้เวลาในการแสดงกลุ่มละ 5 นาที ตามเนื้อเรื่องที่ครูเล่าตามความเข้าใจและความคิดของตนเอง

ขั้นสรุป

ครูและเด็กร่วมกันสรุปถึงบทบาทของตัวละครและเนื้อหาในนิทานโดยใช้คำถาม ดังนี้

- เจ้าลิงเป็นอะไร ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น
- นักเรียนจะรู้ได้อย่างไร ว่าอาหารชนิดไหนรับประทานได้ และชนิดไหนรับประทานไม่ได้
- หากเป็นนักเรียนเจออาหารที่เรายังไม่รู้ว่ารับประทานได้หรือไม่เราจะทำอย่างไร
- นักเรียนคิดว่าอาหารมีประโยชน์หรือไม่ และมีประโยชน์อย่างไร
- นักเรียนคิดว่าอาหารมีโทษหรือไม่ และมีโทษอย่างไร
- ครูและเด็กร่วมกันสรุปถึงประโยชน์และโทษของอาหาร

สื่อ

1. คำคล้องจอง “อาหารดีมีประโยชน์”
2. นิทานเรื่อง เจ้าลิงสีม่วง
3. หมวกหัวสัตว์

การประเมินผล

1. สังเกตการพูดและการแสดงออก
2. สังเกตการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
3. สังเกตการตัดสินใจ
4. สังเกตการร่วมกิจกรรม
5. สังเกตการสนทนาและตอบคำถาม

คำคล้องจอง“อาหารดีมีประโยชน์”

(จากแบบฝึกหัด สปช.เล่ม 5 หน้า 14)

อาหารมีประโยชน์ มีเนื้อสัตว์ นม ถั่ว ไข่
 ผลไม้ ข้าว ผัก ไขมัน
 รับประทานอย่างครบครัน
 ร่างกายนั้นจะเติบโตและแข็งแรง

นิทานเรื่อง “เจ้าลิงสีม่วง”

(ปรับจากเค้าโครงเรื่องของฐิติกาญจน์ ใจกว้าง)

ณ ชายป่า แห่งหนึ่ง วันนี้อากาศสดชื่นเจ้าลิงก็ตื่นนอนแต่เช้า

ลิง : “วันนี้อากาศดีจัง ออกไปหาอะไรกินดีกว่า”

ลุงช้าง เจ้ากวาง เจ้าอีราฟ: “อ้าวเจ้าลิง จะไปไหนหรือ ทำทางรีบเชียว”

ลิง : “อ้อ ผมจะรีบไปเก็บผลไม้มากินนะฮะ หิวมากๆเลย ไปก่อนนะครับ”

เจ้าลิงรีบตอบแล้วไต่ต้นไม้ต่อไป แล้วก็มาหยุดอยู่ที่ต้นไม้ต้นหนึ่ง

ลิง : “เอ๊ะ! นั่นต้นไม้อะไร แปลกจัง มีลูกสีม่วงๆเต็มต้นไปหมดเลย เราไปเก็บมากินดีกว่า”

เจ้าลิงกินผลไม้สีม่วงจนอิ่ม แล้วก็ไต่ต้นไม้เพื่อที่จะกลับบ้าน

ลิง : “ทำไมเราปวดท้องแล้วก็ตาลายๆอย่างนี้ เอ...หรือจะเป็นเพราะผลไม้ที่นั่น”

ในขณะที่กำลังไต่ต้นไม้อยู่ เจ้าลิงก็ตกลงมาจากต้นไม้

ลิง : “โธ่! ช่วยฉันด้วย! ฉันปวดท้อง โธ่! ไม่ไหวแล้ว”

ลุงช้าง : “นั่นเจ้าลิงนี่”

เจ้ากวาง : “เป็นอะไรไปเจ้าลิง ทำไมตัวจึงกลายเป็นสีม่วงล่ะ”

ลิง : “ไม่รู้ทำไมตัวฉันจึงกลายเป็นสีม่วง แล้วฉันก็ปวดท้องมากด้วย สงสัยจะกินผลไม้พิษเข้าไป”

อีราฟ : “เร็วเข้า รีบพาเจ้าลิงไปหาหมอกัน”

ลุงช้าง : “หมอช่วยด้วย ช่วยเจ้าลิงด้วย ตัวเจ้าลิงกลายเป็นสีม่วง แล้วก็ปวดท้องมาก เพราะกินผลไม้พิษ”

นำหมอช่วยเจ้าลิงไว้ได้ เจ้าลิงหายปวดท้องและตัวก็กลับมาสีเหมือนเดิม

นำหมอ : “จำไว้นะเจ้าลิง ก่อนจะกินอะไรต้องดูให้ดีๆว่ามันกินได้หรือเปล่าผลไม้ในป่า บางอย่างก็มีพิษ อย่างลูกสีม่วงๆที่เจ้าลิงกินเข้าไปนั่นไงล่ะ”

ลิง : “ครับนำหมอ ต่อไปผมจะดูให้ดีก่อนที่จะกินครับ ขอบคุณมากนะครับนำหมอ”

**แผนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบนิทาน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 หน่วยสุขอนามัยที่ดี
นิทานเรื่อง “ยักษ์ใหญ่ในสระ”**

เรื่อง การรักษาความสะอาดร่างกาย

สาระที่ควรเรียนรู้

ร่างกายของคนเราต้องการการดูแลรักษาความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ร่างกายสะอาด และเป็นการป้องกันโรค เราป้องกันไม่ให้เชื้อโรคเข้าสู่ร่างกาย โดยตัดเล็บ ตัดผม อาบน้ำ สระผม ดูแลร่างกายให้สะอาดอยู่เสมอ

จุดประสงค์

1. พูดและแสดงท่าทางด้วยความมั่นใจ ได้
2. ร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมกับเพื่อน ได้
3. ตัดสินใจเลือกรับบทบาทการแสดงได้ด้วยตนเอง
4. ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ได้
5. บอกวิธีการรักษาความสะอาดของร่างกายได้

ประสบการณ์สำคัญ

1. การแสดงบทบาทสมมติ
2. การสนทนาเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทาน

กิจกรรมและประสบการณ์

ขั้นนำ

ครูให้นักเรียนร้องเพลง “เปรงฟัน” พร้อมทั้งทำท่าทางประกอบ

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ครูสนทนาและซักถามเด็กเกี่ยวกับเรื่องการแปรงฟัน และการรักษาความสะอาดของร่างกาย
2. ครูน่านิทานเรื่อง “ยักษ์ในสระ” มาเล่าให้เด็กๆ ฟัง
3. ครูให้เด็กแบ่งเป็นกลุ่มย่อยจำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน (โดยให้เด็กๆ เปลี่ยนกลุ่มทุกครั้ง)
4. ครูแนะนำอุปกรณ์ต่างๆ ที่เด็กๆ จะต้องนำมาใช้ในการแสดงบทบาทสมมติประกอบนิทาน
5. ให้เด็กเข้ากลุ่ม เพื่อร่วมกันคิดบทบาทการแสดง และแบ่งหน้าที่กันว่าใครจะแสดงเป็นตัวละครตัวไหน

6. เด็กแต่ละกลุ่มเริ่มแสดงบทบาทสมมติที่ละกลุ่ม โดยใช้เวลาในการแสดงกลุ่มละ 5 นาที ตามเนื้อเรื่องที่ครูเล่าตามความเข้าใจและความคิดของตนเอง

ขั้นสรุป

ครูและเด็กร่วมกันสรุปถึงบทบาทของตัวละครในนิทานว่า มีใคร ทำอะไร ที่ไหน และผลที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร โดยตั้งคำถามดังต่อไปนี้

- ในสระน้ำมีชกษหรือไม ทำไมจึงถึงคิดว่ามีชกษอยู่ในสระ
- นักเรียนคิดว่าการกระทำของใครไม่เหมาะสมเพราะอะไร
- ถ้านักเรียนมีเพื่อนแบบจูน นักเรียนจะมีวิธีบอกกับเพื่อนอย่างไรให้เขารักษาความสะอาดของร่างกาย
- หากเราไม่รักษาความสะอาดของร่างกาย นักเรียนคิดว่าจะเกิดอะไรขึ้น
- ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปวิธีการรักษาความสะอาดร่างกายอีกครั้ง

สื่อ

1. นิทานเรื่อง “ชกษใหญ่ในสระ”
2. เพลง “แปร่งฟัน”

การประเมินผล

1. สังเกตการพูดและการแสดงออก
2. สังเกตการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
3. สังเกตการตัดสินใจ
4. สังเกตการร่วมกิจกรรม
5. สังเกตการสนทนาและตอบคำถาม

เพลง “แปร่งฟัน”

(ศรีนวล รัตนสุวรรณ)

อาบน้ำแล้วสบายตัว

สระหัวแล้วสบายผม

ตัดเล็บที่มันแหลมคม

ปากหอมνάคมเพราะหนูแปร่งฟัน

นิทานเรื่อง “ยักษ์ใหญ่ในสระ”

(นิตยา ดอกกะถิน)

ครอบครัวหนึ่ง มีลูกสาว 3 คน คนโตชื่อว่า จำ คนที่สองชื่อว่าจ๊ีบ และคนสุดท้องชื่อว่าจูน
จูนเป็นเด็กไม่ชอบอาบน้ำ สระผม และไม่ยอมตัดเล็บ

พี่จำ : “จูนไปอาบน้ำกันเถอะนะ เคียวพี่ช่วยสระผมให้”

พี่จ๊ีบ : “ไปจิจูน เคียวพี่ก็ไปช่วยด้วย”

จูน : “ไม่เอา จูนไม่อาบน้ำ ไม่สระผม”

แล้วจูนก็วิ่งหนีไปกลางทุ่งนา จูนนั่งร้องไห้อยู่ข้างสระน้ำ พ่อจ๊ีบจูนก็ลงมองไปในสระ จูนตกใจ
มาก รีบวิ่งกลับบ้านและตะโกนว่า มียักษ์ใหญ่อยู่ในสระน้ำ จูนกลัวมาก พ่อแม่และพี่ๆตกใจมากรีบ
วิ่งออกมาดู

แม่ : “จูนเป็นอะไร ไปดู”

จูน : “จูนเจอยักษ์ตัวใหญ่อยู่ในสระน้ำมันน่ากลัวมาก”

พ่อ : “ยักษ์ที่ไหนกันลูก ยักษ์ไม่มีหรอก”

ทุกคนต่างพากันหัวเราะจูน จูนโกรธมากจึงชวนพี่จำและพี่จ๊ีบไปดู เมื่อไปถึงสระพี่จำและพี่จ๊ีบก็ก้ม
ลงไปดู

พี่จำ : “ไม่เห็นมีอะไรเลยจูน”

พี่จ๊ีบ : “นั่นสิพี่ก็ไม่เห็นอะไรเลย”

จูนไม่เชื่อจึงรีบเดินมาก้มลงมองดู พร้อมกับพี่ทั้ง 3 คน แล้วจูนก็ร้องลั่นออกมา

จูน : “นั่นไงพี่จำพี่จ๊ีบอยู่ระหว่างกลางพี่จำกับพี่จ๊ีบไง”

พี่จำและพี่จ๊ีบหัวเราะขึ้นพร้อมกัน และพี่จำก็อธิบายให้จูนฟังว่า

พี่จำ : “ที่จูนเห็นนั่นเป็นเงา และที่จูนเห็นว่ายักษ์นั่นก็คือเงาของจูนเพราะจูนไม่อาบน้ำ
สระผม ผมจึงยาวรุงรังหน้าตาก็มอมแมม จูนจึงคิดว่าเป็นยักษ์ไงล่ะ”

จากนั้นจูนก็ดูแลความสะอาดของร่างกายอยู่เสมอ ทุกคนจึงรักจูนเพราะจูนเป็นเด็กน่ารัก

แผนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบนิทาน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 หน่วยสุขนิสัยที่ดี
นิทานเรื่อง “บทเรียนของน้องเกม”

เรื่อง การเข้าห้องน้ำ

สาระที่ควรเรียนรู้

เราใช้ห้องน้ำเมื่อต้องการอาบน้ำ ขับถ่าย สุขนิสัยที่ดีที่ควรปฏิบัติในการใช้ห้องน้ำ คือ ราค
 น้ำโถส้วมให้สะอาดทุกครั้งหลังใช้เสร็จ ล้างมือให้สะอาดทุกครั้งหลังใช้ห้องน้ำ

จุดประสงค์

1. พுகและแสดงท่าทางด้วยความมั่นใจ ได้
2. ร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมกับเพื่อนได้
3. ตัดสินใจเลือกรับบทบาทการแสดงได้ด้วยตนเอง
4. ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนได้
5. บอกสุขนิสัยที่ดีที่ควรปฏิบัติในการใช้ห้องน้ำได้

ประสบการณ์สำคัญ

1. การแสดงบทบาทสมมติ
2. การสนทนาเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทาน

กิจกรรมและประสบการณ์

ขั้นนำ

ครูสอนให้เด็กร้องเพลง “มือฉิ่ง” พร้อมให้นักเรียนคิดทำประกอบ

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ครูพานักเรียนไปที่หน้าห้องน้ำแล้วซักถามวิธีการใช้ห้องน้ำ
2. ครูเล่านิทานเรื่อง “บทเรียนของน้องเกม” ให้เด็กฯ ฟัง
3. ครูให้เด็กแบ่งเป็นกลุ่มย่อยจำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน (โดยให้เด็กฯ เปลี่ยนกลุ่มทุก

ครั้ง)

4. ครูแนะนำอุปกรณ์ต่างๆ ที่เด็กฯ จะต้องนำมาใช้ในการแสดงบทบาทสมมติประกอบ

นิทาน

5. ให้เด็กเข้ากลุ่ม เพื่อร่วมกันคิดบทบาทการแสดง และแบ่งหน้าที่กันว่าใครจะแสดงเป็น

ตัวละครตัวไหน

6. เด็กแต่ละกลุ่มเริ่มแสดงบทบาทสมมติทีละกลุ่ม โดยใช้เวลาในการแสดงกลุ่มละ 5 นาที

ตามเนื้อเรื่องที่ครูเล่าตามความเข้าใจและความคิดของตนเอง

ขั้นสรุป

ครูและเด็กร่วมกันสรุปถึงบทบาทของตัวละครและเนื้อหาในนิทาน โดยใช้คำถาม ดังนี้

- นื่องเกมเป็นอะไร ทำไมจึงเป็นอย่างนั้น
- นักเรียนคิดว่านื่องเกมนิสัยดีหรือไม่ เพราะอะไร
- หากนักเรียนเป็นนื่องกบเมื่อตื่นนื่องเกมแล้วนื่องเกมไม่เชื่อนักเรียนจะทำอย่างไร
- ทำไมเวลาออกจากห้องน้ำแล้วเราต้องล้างมือ ไม่ล้างได้หรือไม่
- ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปสุขนิสัยที่ดีในการใช้ห้องน้ำอีกครั้ง

สื่อ

1. นิทานเรื่อง “บทเรียนของนื่องเกม”
2. เพลง “มือฉั่น”
3. ห้องน้ำสถานที่จริง

การประเมินผล

1. สังเกตการพูดและการแสดงออก
2. สังเกตการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
3. สังเกตการตัดสินใจ
4. สังเกตการร่วมกิจกรรม
5. สังเกตการสนทนาและตอบคำถาม

เพลง “มือฉันทัน”

	(ไม่ทราบนามผู้แต่ง)
มือฉันทันนั้นสวยจริงจริง	ถ้าเขื่อนไม่นั่งรีบล้างเร็วไว
กลับจากห้องน้ำและก่อนกินไป	ล้างมือเสียให้สะอาดเออ

นิทานเรื่อง “บทเรียนของน้องเกม”

(พิชญ์รัตน์ แสงเดช)

ตอนกลางวันหลังจากรับประทานอาหารเสร็จ น้องเกมและน้องกบเดินไปเข้าห้องน้ำพร้อมกัน หลังจากเข้าห้องน้ำเสร็จ

น้องกบ : “น้องเกมล้างมือให้สะอาดหลังจากเข้าห้องน้ำตามที่คุณครูบอกซิ”

น้องเกม : “เราไม่ล้างหรือกลัวเสียเวลา เราจะรีบไปซื้อขนม”

แล้วน้องเกมก็วิ่งไป เมื่อน้องกบล้างมือเสร็จจึงเดินตามน้องเกมไปที่โรงอาหาร น้องกบบมมองเห็นน้องเกมกำลังใช้มือหยิบขนมกินอย่างเอร็ดอร่อย จึงเตือนน้องเกมว่า

น้องกบ : “น้องเกม ไม่ได้ล้างมือหลังออกจากห้องน้ำ แล้วยังมาหยิบขนมกินอีก มือน้องเกมไม่สะอาดเลยนะ”

น้องเกม : “ไม่เห็นเป็นอะไรเลย”

แล้วน้องเกมก็รีบไปวิ่งเล่นกับเพื่อนๆ พอดตกตอนเย็นน้องเกมปวดท้องมากและรีบวิ่งเข้าห้องน้ำ คุณครูจึงถามว่า

ครู : “น้องเกมไปกินอะไรมา ทำไมถึงท้องเสีย”

น้องเกม : “น้องเกมก็กินข้าวและขนมของโรงเรียนเหมือนกับเพื่อนคนอื่นๆ”

ครู : “เด็กๆมีใครปวดท้อง และท้องเสียอีกบ้าง”

นักเรียนทุกคน : “ไม่ปวดครับ (ค่ะ)”

น้องกบ : “คุณครูครับ น้องเกมเข้าห้องน้ำเสร็จแล้วไม่ยอมล้างมือ และยังใช้มือสกปรกมาหยิบขนมกินอีกครับ”

คุณครู : “เด็กๆ หลังจากเข้าห้องน้ำทุกครั้งอย่าลืมล้างมือ และอย่าใช้มือที่สกปรกหยิบขนมกิน เพราะจะทำให้ปวดท้องและท้องเสียได้ จำไว้นะค่น้องเกม ”

น้องเกม : “ครับคุณครู น้องเกมจะไม่ลืมล้างมืออีกเลยครับ”

หลังจากวันนั้นน้องเกมจึงไม่ลืมที่ล้างมือทุกครั้งหลังจากเข้าห้องน้ำ และยังคงขอเตือนเพื่อนๆ ให้ล้างมืออยู่เสมอ

แผนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบนิทาน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 หน่วยสุขนิสัยที่ดี
นิทานเรื่อง “ข ยักษ์ฟันผุ”

เรื่อง การแปรงฟัน

สาระที่ควรเรียนรู้

หลังจากที่รับประทานอาหารเช้าเสร็จแล้ว เราต้องแปรงฟันให้สะอาดทุกครั้ง การแปรงฟันเราควรแปรงฟันอย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง คือ ในตอนเช้า และก่อนเข้านอน และการแปรงฟันอย่างถูกวิธี คือ ฟันบนแปรงลง ฟันล่างแปรงขึ้น

จุดประสงค์

1. พูดและแสดงท่าทางด้วยความมั่นใจ ได้
2. ร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมกับเพื่อนได้
3. ตัดสินใจเลือกรับบทบาทการแสดงได้ด้วยตนเอง
4. ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนได้
5. บอกวิธีการแปรงฟันที่ถูกต้องได้

ประสบการณ์สำคัญ

1. การแสดงบทบาทสมมติ
2. การสนทนาเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทาน

กิจกรรมและประสบการณ์

ขั้นนำ

ครูสอนให้เด็กร้องเพลง “แปรงฟัน” พร้อมให้นักเรียนคิดทำประกอบ

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ครูสนทนากับเด็กเกี่ยวกับประโยชน์ฟันและโทษของการไม่แปรงฟัน
2. ครูเล่านิทานเรื่อง “ข ยักษ์ ฟันผุ” ให้เด็กๆ ฟัง
3. ครูให้เด็กแบ่งเป็นกลุ่มย่อยจำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน (โดยให้เด็กๆ เปลี่ยนกลุ่มทุกครั้ง)
4. ครูแนะนำอุปกรณ์ต่างๆ ที่เด็กๆ จะต้องนำมาใช้ในการแสดงบทบาทสมมติประกอบ

นิทาน

5. ให้เด็กเข้ากลุ่ม เพื่อร่วมกันคิดบทบาทการแสดง และแบ่งหน้าที่กันว่าใครจะแสดงเป็น

ตัวละครตัวไหน

6. เด็กแต่ละกลุ่มเริ่มแสดงบทบาทสมมติที่ละกลุ่ม โดยใช้เวลาในการแสดงกลุ่มละ 5 นาที

ตามเนื้อเรื่องที่ครูเล่าตามความเข้าใจและความคิดของตนเอง

ขั้นสรุป

ครูและเด็กร่วมกันสรุปถึงบทบาทของตัวละครและเนื้อหาในนิทานโดยใช้คำถาม ดังนี้

- เพราะอะไรยักษ์น้อยจึงฟันผุ หากนักเรียนเป็นเพื่อนยักษ์น้อยจะช่วยยักษ์น้อยอย่างไร
- ถ้าทุกคนไม่แปรงฟัน แล้วฟันผุหมดปากนักเรียนคิดว่าจะเป็นอย่างไร
- ทำไมเราถึงฟันผุ หากเราฟันผุแล้วจะทำอย่างไร
- นักเรียนคิดว่ามีสาเหตุอะไรอีกบ้างที่ทำให้เราฟันผุ
- ครูและเด็กช่วยสรุปวิธีการแปรงฟันที่ถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

สื่อ

1. นิทานเรื่อง “ข ยักษ์ฟันผุ”
2. เพลง “แปรงฟัน”
3. หมวกหัวสัตว์

การประเมินผล

1. สังเกตการพูดและการแสดงออก
2. สังเกตการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
3. สังเกตการตัดสินใจ
4. สังเกตการร่วมกิจกรรม
5. สังเกตการสนทนาและตอบคำถาม

เพลง “แปร่งฟัน”

(คุณหญิงเบญจา แสงมลิ)

คืนเข้าล้างหน้าแปร่งฟัน

แปร่งทุกทุกวันฟันจะสวยดี

แปร่งขึ้นแปร่งลงเข้าชิ

วันละสองที แปร่งฟัน แปร่งฟัน

นิทานเรื่อง “ย ยักษ์ฟันผุ”

(พิชญ์รัตน์ แสงเดช)

ณ โรงเรียนอนุบาลกลางป่าใหญ่ มีลูกสัตว์มากมายกำลังเล่นกันอยู่ที่สนามเด็กเล่น ทันใดนั้นยักษ์น้อยก็เดินร้องไห้โอดโอยเข้ามาหา

ยักษ์น้อย : “ฮือๆ ช่วยด้วยๆ ฉันปวดฟันจังเลย”

เพื่อนๆ จึงรีบวิ่งเข้ามาคุยยักษ์น้อย

ช้างน้อย : “ยักษ์น้อยเธอเป็นอะไรไป”

ยักษ์น้อย : “ฉันเป็นอะไรก็ไม่รู้ทำไมถึงปวดฟันจังเลย”

กระต่ายน้อย ยักษ์น้อย : “ไหน เธอลองอ้าปากให้พวกเราดูสิยักษ์น้อย”

เมื่อเจ้ายักษ์น้อยอ้าปากอันใหญ่โตของมันให้พวกเพื่อนๆ ดู

กวางน้อย : “โอ้โฮ! ยักษ์น้อยฟันเธอผุตั้งหลายซี่เนอะ”

หมีน้อย : “จริงด้วยสิ แดมยังมีกลิ่นเหม็นอีกด้วย เธอไม่ได้แปร่งฟันตามที่คุณครูสอนไว้ไหม”

ยักษ์น้อย : “ฮือๆ ฉันก็เคยแปรง แล้วฉันก็แปร่งฟันไม่เป็นด้วย”

ช้างน้อย : “ไม่เห็นจะยากเลย มานี่เดี๋ยวพวกเราสอนให้”

จากนั้นบรรดาลูกสัตว์ก็ช่วยกันสอนให้เจ้ายักษ์น้อยแปรงฟัน และกำชับว่า

กวางน้อย : “ต่อไปนี่ เธอต้องแปรงฟันในตอนเช้าและก่อนเข้านอนของทุกวันนะ ฟันจะได้ไม่ผุ”

หมีน้อย : “และจะได้มีกลิ่นปากหอมสดชื่นอีกด้วย”

ยักษ์น้อย : “ก็จะต่อไปเราจะแปรงฟันตามที่พวกเธอสอนทุกวัน”

หลังจากนั้นมา เจ้ายักษ์น้อยก็แปรงฟันตามที่คุณครูและเพื่อนๆ บอก ทำให้ยักษ์น้อยไม่ปวดฟันอีกเลย

แผนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบนิทาน

ชั้นอนุบาลปีที่ 2 หน่วยพาหะนำโรค

นิทานเรื่อง “จืด จืด จอมชน”

เรื่อง สัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค

สาระที่ควรเรียนรู้

มีสัตว์เล็กๆหลายชนิด เช่น หนู แมลงวัน ยุง ที่เป็นตัวนำเชื้อโรคมารู้อัน เราต้องรู้จักระมัดระวังและหาวิธีป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค

จุดประสงค์

1. พูดย่อและแสดงท่าทางด้วยความมั่นใจ ได้
2. ร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมกับเพื่อนได้
3. ตัดสินใจเลือกรับบทบาทการแสดงได้ด้วยตนเอง
4. ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนได้
5. บอกได้สัตว์ใดเป็นพาหะนำโรค

ประสบการณ์สำคัญ

1. การแสดงบทบาทสมมติ
2. การสนทนาเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทาน

กิจกรรมและประสบการณ์

ขั้นนำ

ครูใช้ปริศนาคำทาย “หนูจืด” เพื่อให้เด็กสนใจและคิดหาคำตอบโดยใช้หุ่นนิ้วมือประกอบ

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ครูสนทนากับเด็กเกี่ยวกับ หนู ซึ่งเป็นพาหะนำโรค
2. ครูนำหนังสือนิทานเรื่อง “จืด จืด จอมชน” มาเล่าให้เด็กๆฟัง โดยใช้หุ่นนิ้วมือประกอบการเล่น

ประกอบการเล่น

3. ครูให้เด็กแบ่งเป็นกลุ่มย่อยจำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน (โดยให้เด็กๆ เปลี่ยนกลุ่มทุกครั้ง)

4. ครูแนะนำอุปกรณ์ต่างๆ ที่เด็กๆ จะต้องนำมาใช้ในการแสดงบทบาทสมมติประกอบ

นิทาน

5. ให้เด็กเข้ากลุ่ม เพื่อร่วมกันคิดบทบาทการแสดง และแบ่งหน้าที่กันว่าใครจะแสดงเป็น

ตัวละครตัวไหน

6. เด็กแต่ละกลุ่มเริ่มแสดงบทบาทสมมติทีละกลุ่ม โดยใช้เวลาในการแสดงกลุ่มละ 5

นาที ตามเนื้อเรื่องที่ครูเล่าตามความเข้าใจและความคิดของตนเอง

ขั้นสรุป

ครูและเด็กร่วมกันสรุปถึงบทบาทของตัวละครและสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค โดยใช้คำถาม ดังนี้

1. หนูอาศัยอยู่ที่ไหน กินอะไรเป็นอาหาร
2. หนูเป็นพาหะนำโรคอะไร และจะเกิดผลร้ายต่อคนอย่างไร
3. เด็กๆ จะมีวิธีการอย่างไร ที่จะไม่ให้หนูมาอาศัยอยู่ในบ้านของเรา
4. หากนักเรียนพบว่าหนูเข้ามาอาศัยอยู่ในบ้านเรา นักเรียนจะมีวิธีการกำจัดหนูอย่างไร
5. ครูและเด็กร่วมกันสรุปถึงสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรคอีกครั้ง

สื่อ

1. หนังสือนิทานเรื่อง “จืด จืด จอมชน”
2. หุ่นมือ
3. ที่คาดศีรษะ
4. เสื้อผ้า

การประเมินผล

1. สังเกตการพูดและการแสดงออก
2. สังเกตการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
3. สังเกตการตัดสินใจ
4. สังเกตการร่วมกิจกรรม
5. สังเกตการสนทนาและตอบคำถาม

**แผนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบนิทาน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 หน่วยพาหะนำโรค
นิทานเรื่อง “เจ้าเขี้ยวหัวเห็ด”**

เรื่อง แมลงวันพาหะนำโรค

สาระที่ควรเรียนรู้

แมลงวัน เป็นพาหะนำเชื้อ โรคอหิวาตกโรคมารู้อัน โดยแมลงวันจะไปตอมสิ่งสกปรกและเชื้อโรคก็จะติดมาตามขาแมลงวัน เมื่อมาเกาะที่อาหารแล้วเชื้อโรคก็จะลงไปในอาหาร ถ้าคนกินเข้าไปก็จะทำให้เกิดอาการท้องเสีย หรือ เป็นโรคอหิวาตกโรคได้

จุดประสงค์

1. พுகและแสดงท่าทางด้วยความมั่นใจ ได้
2. ร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมกับเพื่อน ได้
3. ตัดสินใจเลือกรับบทบาทการแสดงได้ด้วยตนเอง
4. ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ได้
5. บอกได้ว่าแมลงวันเป็นพาหะนำโรคใดและจะป้องกันได้อย่างไร

ประสบการณ์สำคัญ

1. การแสดงบทบาทสมมติ
2. การสนทนาเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทาน

กิจกรรมและประสบการณ์

ขั้นนำ

ครูนำตุ๊กตาขี้แมลงวันมาให้เด็กดู พร้อมกันสอนเด็กท่องคำคล้องจอง “แมลงวัน”

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ครูอธิบายให้เด็กๆ ฟังว่าแมลงวันเป็นสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรค
2. ครูเล่านิทานเรื่อง “เจ้าเขี้ยวหัวเห็ด” มาเล่าให้เด็กๆ ฟัง
3. ครูให้เด็กแบ่งเป็นกลุ่มย่อยจำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน (โดยให้เด็กๆ เปลี่ยนกลุ่มทุกครั้ง)
4. ครูแนะนำอุปกรณ์ต่างๆ ที่เด็กๆ จะต้องนำมาใช้ในการแสดงบทบาทสมมติประกอบ

นิทาน

5. ให้เด็กเข้ากลุ่ม เพื่อร่วมกันคิดบทบาทการแสดง และแบ่งหน้าที่กันว่าใครจะแสดงเป็น

ตัวละครตัวไหน

6. เด็กแต่ละกลุ่มเริ่มแสดงบทบาทสมมติที่ละกลุ่ม โดยใช้เวลาในการแสดงกลุ่มละ 5

นาที่ตามเนื้อเรื่องที่ครูเล่าตามความเข้าใจและความคิดของตนเอง

ขั้นสรุป

ครูและเด็กร่วมกันสรุปถึงบทบาทของตัวละครและเนื้อหาในนิทานโดยใช้คำถาม ดังนี้

1. ทำไมเด็กชายจ๋อนจึงปวดท้อง
2. ถ้าเด็กๆ ไม่อยากเป็นเหมือนเด็กชายจ๋อนควรทำอย่างไร
3. แมลงวันเป็น พาหะนำโรคอะไร และมีผลร้ายต่อคนอย่างไร
4. นักเรียนจะมีวิธีการป้องกันอย่างไร ไม่ให้แมลงวันมาตอมอาหารของเรา
5. เด็กละคร่วมกันสรุปถึงสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรคอีกครั้ง

สื่อ

1. คำคล้องจองแมลงวัน
2. นิทานเรื่อง “เจ้าเขี้ยวหัวเห็ด”
3. ตุ๊กตาทายตัวแมลงวัน
4. ที่คาดศีรษะ

การประเมินผล

1. สังเกตการพูดและการแสดงออก
2. สังเกตการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
3. สังเกตการตัดสินใจ
4. สังเกตการร่วมกิจกรรม
5. สังเกตการสนทนาและตอบคำถาม

คำคล้องจอง “แมลงวัน”

(ไม่ทราบนามผู้แต่ง)

แมลงวันนั้นมี 6 ขา	บินไปมาหาอาหาร
สิ่งที่มันต้องการ	คืออาหารของสัตว์และคน
เชื้อโรคแพร่ชนิด	อาจถึงปลิศชีวิตคน
อันตรายมีมากล้น	หลีกเลี่ยงให้พ้นจากมันเอ๋ย

นิทานเรื่อง “เจ้าเขี้ยวหัวเห็ด”

(นิตยา ดอกกะถิน)

เช้าวันหนึ่ง เจ้าแมลงวันหัวเขี้ยวก็ชวนเพื่อนๆ ออกไปหาอาหารกิน

เจ้าเขี้ยว : “นี่เพื่อนๆ วันนี้เราบินไปหาอาหารกิน บ้านใกล้ๆ แถวนี้กันดีกว่า”

เพื่อนๆ : “ไปซิเจ้าเขี้ยว”

แล้วพวกมันก็บินมาเห็นอาหารวางอยู่บน โต๊ะเต็มไปหมด

เจ้าเขี้ยว : “นี่เพื่อนๆ พวกเราลงกินอาหารบ้านนี้กันดีกว่า ดูชิมอาหารน่ากินทั้งนั้นเลย”

เพื่อนๆ : “ตกลง เรารีบบินลงไปกินกันดีกว่า”

ขณะนั้นแม่ก็เดินมาที่โต๊ะรับประทานอาหาร แล้วส่งเสียงเรียกจ๋อน

แม่ : “จ๋อน เสร็จหรือยังลูก รีบมารับประทานอาหาร เคี้ยวจะไปโรงเรียน ไม่ทัน”

จ๋อน : “เสร็จแล้วครับแม่”

จ๋อนก็รีบมารับประทานอาหารที่เจ้าเขี้ยวและเพื่อนๆ ลงมาดมและปล่อยเชื้ออหิวาตกโรคไว้

จ๋อน : “แม่ครับ จ๋อนปวดท้องจังเลย และจ๋อนก็ถ่ายหลายครั้งแล้วด้วยครับ”

แม่จึงรีบนำจ๋อนไปส่งที่โรงพยาบาล เช้าวันต่อมา เจ้าเขี้ยวกับเพื่อนๆ ก็รีบบินมาที่บ้านจ๋อน พอ

บินไปที่โต๊ะอาหารก็เห็นมีฝาชีครอบอาหารอยู่

เจ้าเขี้ยว : “ดูซิพวกเรา เขาเอาฝาชีมาครอบอาหารไว้แล้ว ฉันทจะต้องหาทางเข้าไปให้ได้”

เจ้าเขี้ยวพยายามบินวนไปวนมาเพื่อที่จะเข้าไปกินอาหารให้ได้ โดยที่มันไม่ทันเห็นไม้ทากวาดคักแมลงวันวางอยู่ ปีกของเจ้าเขี้ยวจึงติดกาว

เจ้าเขี้ยว : “โธ้ย ! นี้อีกของฉันทิดอะไรเนี่ย ทำไมมันเหนียวอย่างนี้”

เจ้าเขี้ยวพยายามคืน จนปีกของมันหลุดออกจากตัวไปข้างหนึ่ง เจ้าเขี้ยวเจ็บปวดมาก มันรีบบินกลับทันที แล้วบอกกับเพื่อนๆ ว่า

เจ้าเขี้ยว : “นี่เพื่อนๆ พวกเธออย่าไปที่บ้านนั้นอีก ถ้าขึ้นไปอาจจะไม่รอดชีวิตกลับมาอีกได้”

**แผนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบนิทาน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 หน่วยพาหะนำโรค
นิทานเรื่อง “อ้อม อ้น หาอาหาร”**

เรื่อง ยุงพาหะนำโรค

สาระที่ควรเรียนรู้

ยุง เป็นพาหะนำเชื้อโรคมายังคน โดยยุงลายจะนำโรคไข้เลือดออกมายังคนได้

จุดประสงค์

1. พูดและแสดงท่าทางด้วยความมั่นใจ ได้
2. ร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมกับเพื่อน ได้
3. ตัดสินใจเลือกรับบทบาทการแสดงได้ด้วยตนเอง
4. ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ได้
5. บอกได้ยุงเป็นพาหะนำโรคอะไรและมีวิธีป้องกันอย่างไร

ประสบการณ์สำคัญ

1. การแสดงบทบาทสมมติ
2. การสนทนาเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทาน

กิจกรรมและประสบการณ์

ขั้นนำ

ครูและเด็กร้องเพลง “ยุง” พร้อมทำท่าประกอบ

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ครูอธิบายว่ายุงเป็นสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรคไข้เลือดออก
2. ครูนำนิทานเรื่อง “อ้อม อ้น หาอาหาร” มาเล่าให้เด็กๆ ฟัง
3. ครูให้เด็กแบ่งเป็นกลุ่มย่อยจำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน (โดยให้เด็กๆ เปลี่ยนกลุ่มทุก

ครั้ง)

4. ครูแนะนำอุปกรณ์ต่างๆ ที่เด็กๆ จะต้องนำมาใช้ในการแสดงบทบาทสมมติประกอบ

นิทาน

5. ให้เด็กเข้ากลุ่ม เพื่อร่วมกันคิดบทบาทการแสดง และแบ่งหน้าที่กันว่าใครจะแสดงเป็น

ตัวละครตัวไหน

6. เด็กแต่ละกลุ่มเริ่มแสดงบทบาทสมมติที่ละกลุ่ม โดยใช้เวลาในการแสดงกลุ่มละ 5

นาที ตามเนื้อเรื่องที่ครูเล่าตามความเข้าใจและความคิดของตนเอง

ขั้นสรุป

ครูและเด็กร่วมกันสรุปถึงบทบาทของตัวละครและเนื้อหาในนิทาน โดยใช้คำถาม ดังนี้

- แหล่งที่bungชอบอาศัยอยู่ที่ใดบ้าง
- เมื่อbungก็จะทำให้เรามีอาการอย่างไร และจะอย่างไรไม่ให้bungกัน
- bungกลายเป็นพาหะนำโรคอะไร มีผลร้ายต่อคนอย่างไร
- การกำจัดbungทำได้ด้วยวิธีการใดบ้าง

สื่อ

1. เพลง “bung”
2. ภาพbung
3. ที่คาดศีรษะ

การประเมินผล

1. สังเกตการพูดและการแสดงออก
2. สังเกตการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
3. สังเกตการตัดสินใจ
4. สังเกตการร่วมกิจกรรม
5. สังเกตการสนทนาและตอบคำถาม

เพลง “ยุง”

(ไม่ทราบนามผู้แต่ง)

ฉันเกลียด เกลียดยุงคันคัน	เพลอหน้อยกัคเราทุกที
ขาแข้งจำแดงแล้วชิ	คูสิ คูสิ บินมากันใหญ่
บินมา บินมา บินมา	บินมา บินถลาใกล้ไกล
ไล่ไปบินมา (ซ้ำ)	แหมช่างน่ารำคาญ

นิทานเรื่อง “อ้อม อ้น หาอาหาร”

(ปรับจากเค้าโครงเรื่องของศิริวรรณ ทิพย์อำพร)

อ้อมและอ้นเป็นลูกยุงตัวเล็กๆ ที่เพิ่งเกิดใหญ่ อ้อมเป็นยุงตัวเมีย ส่วนอ้นเป็นยุงตัวผู้ ยุงทั้งสองกำลังหิว ต่างก็บินไปหาอาหาร

อ้น : “เร็วเข้าอ้อมบินไปทางโน้นเร็ว อ้นได้กลิ่นหอมคงเป็นอาหารของเราแน่เลย”

อ้อม : “ไปจะอ้น อ้อมก็กำลังหิวเช่นกัน”

ทั้งสองก็บินมาพบต้นกุหลาบ อ้นและอ้อมก็รีบบินไปเกาะที่ดอกกุหลาบแล้วใช้ปากดูดน้ำหวาน

อ้น : “แหมอร่อยจริงช่างหอมและหวานอะไรอย่างนี้”

ส่วนอ้อมนั้นพอปากดูดไปพบน้ำหวานก็รีบคายทิ้งทันที แล้วพูดว่า

อ้อม : “ว้าย! รสชาติไม่ อร่อยเลย อ้นเชอรีบกินๆเข้า ฉัน จะรีบไปกินอาหารอื่น”

หลังจากอ้นดูดน้ำหวานอ้อมแล้ว ทั้งสองก็บินต่อไปจนไปพบบ้านหลังหนึ่ง พบเด็กหญิง และเด็กชายตัวเล็กๆ 2 คนกำลังนอนหลับอยู่บนเตียง อ้อมก็รีบเข้าไปหาเด็กผู้หญิงคนนั้นทันที

อ้อม : “ไอ้ไอ้เด็กผู้หญิงคนนี้ทำไมจึงหอมอย่างนี้”

ว่าแล้วอ้อมก็ใช้ปากเจาะไปที่ผิวหนังของเด็กคนนั้น แล้วก็รีบดูดเลือดทันที

อ้อม : “อ้นมานี่ แล้วมาดูดเลือดเด็กผู้ชายคนนี่ซิ อร่อยกว่าน้ำหวานอีกมาลองกินดูซิ”

อ้อมชวนอ้น อ้นบินมาเกาะที่เด็กผู้ชายอีกคน และลองดูดเลือดเด็กดูแล้วพูดว่า

อ้น : “ไม่เห็นอร่อยเลย อ้นกินไม่ได้หรอกเลือดของคนไม่เหมาะกับยุงตัวผู้อย่างอ้น อ้นจะไปกินน้ำหวานล่ะ เคี้ยวอ้นจะกลับมาอีก”

ส่วนอ้อมก็ก้มหน้าก้มตาดูดเลือดคนกินอย่างเอร็ดอร่อย ไม่ทันได้ระวังตัว แม่ของเด็กผู้หญิงเดินเข้ามาเห็นเข้า

แม่ : “ว้ายเข้ายุงตัวร้าย มากัดลูกฉันได้ นี่ต้องตีให้ตาย”

แล้วแม่ก็ใช้มือตบไปที่ตัวอ้อมจนตาย เมื่ออ้นกินน้ำหวานจนอ้อมแล้วก็บินกลับมาหาอ้อมก็ไม่พบอ้อม อ้นจึงบินจากไป

**แผนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบนิทาน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 หน่วยสัตว์โลกเพื่อนรัก
นิทานเรื่อง “กระต่ายตื่นตูม”**

เรื่อง สัตว์บก

สาระที่ควรเรียนรู้

ในโลกมนุษย์มีสัตว์ต่างๆมากมายอาศัยอยู่ เราสามารถจำแนกสัตว์ได้ตามที่อยู่อาศัย ได้แก่ สัตว์บกและสัตว์น้ำ ซึ่งสัตว์บก ได้แก่ สัตว์ที่อาศัยและใช้ชีวิตอยู่บนบกมีหลายชนิด เช่น สุนัข แมว หมู ช้าง ลิง เป็นต้น

จุดประสงค์

1. พูดและแสดงท่าทางด้วยความมั่นใจ ได้
2. ร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมกับเพื่อน ได้
4. ตัดสินใจเลือกรับบทบาทการแสดง ได้ด้วยตนเอง
5. ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ได้
6. บอกชื่อของสัตว์บกและที่อยู่อาศัยของสัตว์บก ได้

ประสบการณ์สำคัญ

1. การแสดงบทบาทสมมติ
2. การสนทนาเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทาน

กิจกรรมและประสบการณ์

ขั้นนำ

ครูให้นักเรียนทายปริศนาคำทายอะไรเอ่ยเกี่ยวกับสัตว์บก

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ครูนำภาพสัตว์ที่นักเรียนตอบถูกมาแปะให้เด็กดู และซักถามเกี่ยวกับลักษณะ อาหาร และที่อยู่ของสัตว์แต่ละตัว
2. ครูเล่านิทานเรื่อง “กระต่ายตื่นตูม” มาเล่าให้เด็กๆ ฟัง โดยใช้หุ่นมือประกอบการเล่า
3. ครูให้เด็กแบ่งเป็นกลุ่มย่อยจำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน (โดยใช้เด็กๆ เปลี่ยนกลุ่มทุกครั้ง)
4. ครูแนะนำอุปกรณ์ต่างๆ ที่เด็กๆ จะต้องนำมาใช้ในการแสดงบทบาทสมมติประกอบนิทาน
6. ให้เด็กเข้ากลุ่ม เพื่อร่วมกันคิดบทบาทการแสดง และแบ่งหน้าที่กันว่าใครจะแสดงเป็น

ตัวละครตัวไหน

7. เด็กแต่ละกลุ่มเริ่มแสดงบทบาทสมมติที่ละกลุ่ม โดยใช้เวลาในการแสดงกลุ่มละ 5 นาที ตามเนื้อเรื่องที่ครูเล่าตามความเข้าใจและความคิดของตนเอง

ขั้นสรุป

ครูและเด็กร่วมกันสรุปถึงบทบาทของตัวละครในนิทาน มีใคร ทำอะไร ที่ไหน และผลที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร โดยตั้งคำถามดังต่อไปนี้

1. เจ้ากระต่ายวิ่งหนีอะไรมา ทำไมเจ้ากระต่ายจึงคิดว่าฟ้าถล่ม
2. ทำไมสัตว์ตัวอื่นๆจึงวิ่งตามเจ้ากระต่ายไป
3. นักเรียนคิดว่าเจ้ากระต่ายมีนิสัยอย่างไร ทำไมจึงคิดเช่นนั้น
4. นักเรียนคิดว่าสัตว์ทุกตัวที่วิ่งตามเจ้ากระต่ายไปมีนิสัยอย่างไร
5. นักเรียนคิดว่าการกระทำของเจ้ากระต่ายดีหรือไม่ เพราะอะไร
6. ครูซักถามสัตว์ในนิทานเรื่องนี้จะมีอะไรบ้าง อาศัยอยู่ที่ไหน ครูสรุปเรื่องสัตว์

บก

สื่อ

1. นิทานเรื่อง “กระต่ายตื่นตูม”
2. ปริศนาคำทาย “สัตว์บก”
3. ภาพสัตว์บก
4. หมวกหัวสัตว์

การประเมินผล

1. สังเกตการพูดและการแสดงออก
2. สังเกตการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
3. สังเกตการตัดสินใจ
4. สังเกตการร่วมกิจกรรม
5. สังเกตการสนทนาและตอบคำถาม

ปริศนาคำทาย “สัตว์บก”

1. อะไรเอ่ย...สองหูยาวคั่ง ขนปุยเป็นมัน หางสั้นสี่ขา ดวงตาแจ้วแจ้ว (กระต่าย)
2. อะไรเอ่ย...ตัวใหญ่เท่าฟ้า มีขาสี่ขา มีวงมีงา ตาเล็กนิดเดียว (ช้าง)
3. อะไรเอ่ย...เป็นเพื่อนที่ดี มีความซื่อสัตย์ เสียงดังฟังชัด หักไว้เฝ้าบ้าน (สุนัข)

นิทานเรื่อง “กระต่ายตื่นตูม”

(อีสป)

วันหนึ่งเจ้ากระต่ายป่าออกเดินเที่ยวเล่นตามปกติที่มันทำอยู่ทุกวัน

กระต่าย : “วันนี้อากาศดีแฮะ แดดนี้ลมก็พัดสบายดีเหลือเกิน ต้องหาที่จับซักต้น”

เจ้ากระต่ายเข้าไปนอนที่โคนต้นมะพร้าว และหลับไป ขณะที่มันหลับอยู่นั้น ก็มีเสียงที่ดังขึ้น ตูม!! ตึง!! ด้วยความตกใจสุดขีด มันกระโจนหนีออกไปจากโคนต้นมะพร้าวนั้นอย่างไม่คิดชีวิตทันที

กระต่าย : “ฟ้าถล่ม.. ฟ้าถล่ม”

ขณะนั้นที่ข้างทางมีหมีตัวหนึ่งกำลังนั่งกินรังผึ้งอยู่เมื่อหันมาเห็นหน้าเจ้ากระต่ายป่าวิ่งตะโกนโหวกเหวกอยู่เจ้าหมีจึงร้องถามขึ้น

หมี : “เจ้ากระต่ายเกิดอะไรขึ้น เจ้าวิ่งหนีอะไรมา”

กระต่าย : “หนีเร็ว ฟ้าถล่ม”

เจ้ากระต่ายตอบพร้อมวิ่งต่อไปโดยไม่หยุด เจ้าหมี มันก็ออกวิ่งตามเจ้ากระต่ายไปทันที เจ้ากระต่ายวิ่งไปตะโกนไปว่า ฟ้าถล่มลงมา โดยมีเจ้าหมีวิ่งตามไปติดๆ บรรดาสัตว์ต่างเมื่อเห็นดังนั้นก็วิ่งตามกันไปเป็นขบวน วิ่งไปซุกพอกใหญ่ เจ้าหมีจึงตะโกนขึ้น

หมี : “เฮ้ หยุดก่อนพวกเรา”

เมื่อสัตว์ทุกตัวหยุด เจ้าหมีจึงหันมาถามเจ้ากระต่าย

หมี : “เจ้ากระต่าย ไหนเจ้าเล่าให้พวกเราฟังหน่อยซิว่าฟ้าถล่มนะ มันถล่มที่ตรงไหน”

กระต่าย : “ข้านอนหลับอยู่จู่ๆแผ่นดินข้างตัวข้า ก็เกิดสะเทือนหวั่นไหว หากไม่ใช่ฟ้าถล่มลงมา แล้วมันจะเป็นอะไรไปเล่า”

หมี : “เอางี้ เคี้ยวพวกเราไปดูกันจะได้รู้ว่าเกิดอะไรขึ้น”

สัตว์ทั้งหมดจึงเดินขบวนมุ่งหน้าไปยังที่เจ้ากระต่ายบอก

กระต่าย : “นั่นไง ที่ตรงนั้นแหละที่ฟ้าถล่มลงมา”

กระต่ายชี้ไปยังที่มันเคยนอนอยู่ เจ้าหมีสังเกตดูรอบ โคนต้นมะพร้าวมีลูกมะพร้าวอยู่สอง-สามลูก

หมี : “นี่ไงล่ะ ลูกมะพร้าวนี้มันคงหล่นมาข้างตัวเจ้ากระต่ายระหว่างที่มันหลับ มันตกใจก็เลยคิดฟ้าถล่ม ทีหน้าทีหลังนะ คุณให้แน่ใจซะก่อนนะ อย่างที่กัทักเอาว่าเป็นไอ้ป่วน เป็นไอ้เนื้ออีกเจ้ากระต่าย”

**แผนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบนิทาน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 หน่วยสัตว์โลกเพื่อนรัก
นิทานเรื่อง “ปลาใหญ่ ปลาเล็ก”**

เรื่อง สัตว์น้ำ

สาระที่ควรเรียนรู้

สัตว์น้ำเป็นสัตว์ที่อาศัยและใช้ชีวิตอยู่ในน้ำ มีหลายชนิด ได้แก่ ปลา ปู กุ้ง ปลาหมึก หอย

จุดประสงค์

1. พูดย่อและแสดงท่าทางด้วยความมั่นใจ ได้
2. ร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมกับเพื่อนได้
3. ตัดสินใจเลือกรับบทบาทการแสดงได้ด้วยตนเอง
4. ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนได้
5. บอกชื่อและที่อยู่ของสัตว์น้ำได้

ประสบการณ์สำคัญ

1. การแสดงบทบาทสมมติ
2. การสนทนาเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทาน

กิจกรรมและประสบการณ์

ขั้นนำ

ครูสอนเพลง “สัตว์บก สัตว์น้ำ” พร้อมให้นักเรียนคิดทำประกอบเพลง

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ครูนำภาพสัตว์น้ำต่างๆมาแปะ และซักถามชื่อ และที่อยู่ของสัตว์แต่ละชนิด
2. ครูนำหนังสือนิทานเรื่อง “ปลาใหญ่ ปลาเล็ก” มาเล่าให้เด็กๆฟัง
3. ครูให้เด็กแบ่งเป็นกลุ่มย่อยจำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน (โดยให้เด็กๆ เปลี่ยนกลุ่มทุก
ครั้ง)
4. ครูแนะนำอุปกรณ์ต่างๆ ที่เด็กๆ จะต้องนำมาใช้ในการแสดงบทบาทสมมติประกอบ

นิทาน

5. ให้เด็กเข้ากลุ่ม เพื่อร่วมกันคิดบทบาทการแสดง และแบ่งหน้าที่กันว่าใครจะแสดงเป็น

ตัวละครตัวไหน

6. เด็กแต่ละกลุ่มเริ่มแสดงบทบาทสมมติที่ละกลุ่ม โดยใช้เวลาในการแสดงกลุ่มละ 5 นาที
ตามเนื้อเรื่องที่ครูเล่าตามความเข้าใจและความคิดของตนเอง

ขั้นสรุป

ครูและเด็กร่วมกันสรุปถึงบทบาทของตัวละครและเนื้อหาในนิทาน โดยใช้คำถาม ดังนี้

- ในนิทานมีสัตว์น้ำอะไรบ้าง
- ปลาตัวใหญ่มีนิสัยอย่างไร นักเรียนคิดว่าทำไมปลาใหญ่จึงมีนิสัยอย่างนั้น
- หากนักเรียนตัวโตกว่าเพื่อนๆจะทำนิสัยเหมือนปลาใหญ่หรือไม่ เพราะเหตุใด
- หากนักเรียนเห็นเพื่อนๆที่เคขริงแคะเราโดนจับตัวไป นักเรียนจะช่วยเพื่อนหรือไม่ เพราะเหตุใด
- ครูและเด็กก็ช่วยกันสรุปถึงชนิดและที่อยู่ของสัตว์น้ำอีกครั้ง

สื่อ

1. หนังสือนิทานเรื่อง “ปลาใหญ่ ปลาเล็ก”
2. เพลงสัตว์บก สัตว์น้ำ
3. ภาพสัตว์น้ำ
4. ที่คาดหัว

การประเมินผล

1. สังเกตการพูดและการแสดงออก
2. สังเกตการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
3. สังเกตการตัดสินใจ
4. สังเกตการร่วมกิจกรรม
5. สังเกตการสนทนาและตอบคำถาม

เพลง “สัตว์บก สัตว์น้ำ”

(ศรีนิวล รัตนสุวรรณ)

ปลา ปู กุ้ง หอย	อีกเต่า จระเข้
เป็นสัตว์น้ำทะเล	น้ำจืดก็มี
เสือ เก้ง กวาง ลิง	ช้าง ช่าง ชะนี
แมว หมา หมู	ล้วนเป็นสัตว์บกเอ๋ย

นิทานเรื่อง “ปลาใหญ่ ปลาเล็ก”

(นิศยา ดอกกะถิน)

ในทะเลแห่งหนึ่ง มีปลาตัวใหญ่อยู่ฝูงหนึ่งที่มีนิสัยตะกละตะกามและชอบรังแกผู้อื่นอยู่เสมอ วันหนึ่งพวกปลาใหญ่ว่ายออกหาอาหาร พอเจอฝูงปลาที่ตัวเล็กก็จะตรงเข้าแก๊งและพูดว่า

ปลาใหญ่ : “เจ้าปลาจิว ถ้าไม่อยากตายเร็ว ก็ถอยออกไป ให้ไกล ๆ เพราะพวก หอย, กุ้ง, ปู และอาหารที่อยู่บริเวณนี้ เป็นของพวกข้า พวกเจ้าไม่มีสิทธิ์กิน”

ปลาจิว : “จ๊ะ จ๊ะ พวกฉันจะรีบ ไปเดี๋ยวนี้แหละจ๊ะ”

แล้วพวกปลาตัวเล็ก ก็รีบว่ายหนีหลบ ไปอยู่ไกล ๆ และเมื่ออาหารหากินได้อย่างง่าย พวกปลาตัวใหญ่ก็เลยยิงตัวใหญ่ขึ้นและอ้วนขึ้น ส่วนพวกปลาเล็กนั้นเมื่อโดนแย่งอาหารกินจนหมด ไม่ได้กินอะไรก็ยิ่งตัวเล็กลง

ปลาจิว : “หิวจังเลย พวกเราไม่ได้กินอะไรมาหลายวันแล้ว”

วันหนึ่งได้มีชาวประมงมาลงอวนจับปลา และพวกเจ้าปลาใหญ่ฝูงนั้นก็ไม่ทันระวังตัวจึงติดอวนของชาวประมงเสีย

ปลาจิว : “พวกเราไม่ต้องกลัว พวกเราตัวเล็กสามารถลอคอวนออกมาได้”

ปลาใหญ่ : “โธ้ย! พวกเราตัวใหญ่เกินไป ลอคอวนออกไม่ได้”

เจ้าปลาใหญ่ก็พยายาม ที่จะว่ายหนีแต่ตัวของพวกมันใหญ่มาก จึงไม่สามารถที่จะหนีไปทางไหนได้เลย จึงติดอวนของชาวประมงไปอย่างน่าสงสาร ส่วนฝูงปลาเล็กนั้นสามารถว่ายลอคอวนออกมาได้ เจ้าปลาจิวเมื่อหลุดรอดออกมาได้ ก็ว่ายไปหาปลาใหญ่ที่ติดอวนอยู่ แล้วพูดว่า

ปลาจิว : “ปลาใหญ่เอ๋ย เราคงช่วยท่านไม่ได้แล้ว เราขอให้ท่าน โชคดีนะ”

แล้วเจ้าปลาจิวก็ว่ายน้ำจากไป

**แผนการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบนิทาน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 หน่วยสัตว์โลกเพื่อนรัก
นิทานเรื่อง “ใหม่จอมเกร”**

เรื่อง การปฏิบัติต่อสัตว์ต่างๆ

สาระที่ควรเรียนรู้

สัตว์ต่างๆมีประโยชน์ต่อเรามากมาย บางชนิดเราใช้เนื้อและผลิตภัณฑ์จากสัตว์สำหรับประทาน บางชนิดเป็นเพื่อนแก้เหงาของเรา เราจึงควรปฏิบัติต่อสัตว์ด้วยความเมตตา รักและดูแลเอาใจใส่ และไม่รังแกสัตว์

จุดประสงค์

1. พுகและแสดงท่าทางด้วยความมั่นใจ ได้
2. ร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมกับเพื่อน ได้
3. ตัดสินใจเลือกรับบทบาทการแสดงได้ด้วยตนเอง
4. ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ได้
5. บอกวิธีการปฏิบัติต่อสัตว์ได้

ประสบการณ์สำคัญ

1. การแสดงบทบาทสมมติ
2. การสนทนาเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทาน

กิจกรรมและประสบการณ์

ขั้นนำ

ครูและเด็กร่วมกันท่องบทร้อยกรอง “ความเมตตากรุณา” พร้อมทำท่าประกอบ

ขั้นดำเนินกิจกรรม

1. ครูนำหนังสือนิทานเรื่อง “ใหม่จอมเกร” มาเล่าให้เด็กๆ ฟัง
2. ครูให้เด็กแบ่งเป็นกลุ่มย่อยจำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน (โดยให้เด็กๆ เปลี่ยนกลุ่มทุกครั้ง)

3. ครูแนะนำอุปกรณ์ต่างๆ ที่เด็กๆ จะต้องนำมาใช้ในการแสดงบทบาทสมมติประกอบนิทาน

4. ให้เด็กเข้ากลุ่ม เพื่อร่วมกันคิดบทบาทการแสดง และแบ่งหน้าที่กันว่าใครจะแสดงเป็นตัวละครตัวไหน

5. เด็กแต่ละกลุ่มเริ่มแสดงบทบาทสมมติทีละกลุ่ม โดยใช้เวลาในการแสดงกลุ่มละ 5 นาที ตามเนื้อเรื่องที่ครูเล่าตามความเข้าใจและความคิดของตนเอง

ขั้นสรุป

ครูและเด็กร่วมกันสรุปถึงบทบาทของตัวละครและเนื้อหาในนิทานโดยใช้คำถาม ดังนี้

- เพราะอะไร ทำไมเพื่อนๆถึงไม่อยากเล่นกับใหม่
- การกระทำของใหม่ดีหรือไม่ เพราะเหตุใด
- ถ้านักเรียนมีเพื่อนแบบใหม่ นักเรียนจะเล่นกับเขาหรือไม่ เพราะอะไร
- ถ้านักเรียนเป็นใหม่ นักเรียนคิดว่านักเรียนจะทำได้อย่างไร
- ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปถึงความเมตตากรุณาต่อสัตว์ที่เราเลี้ยงไว้

สื่อ

1. บทร้องกรอง “ความเมตตากรุณา”
2. นิทานเรื่อง ใหม่จอมเกร
3. หมวกหัวสัตว์

การประเมินผล

1. สังเกตการพูดและการแสดงออก
2. สังเกตการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
3. สังเกตการตัดสินใจ
4. สังเกตการร่วมกิจกรรม
5. สังเกตการสนทนาและตอบคำถาม

บทร้อยกรอง “ความเมตตากรุณา”

(ศรีนิวล รัตนสุวรรณ)

ความเมตตา กรุณาเป็นสิ่งดี   ฝึกให้มีในดวงจิตเป็นนิสัย
ใครตกทุกข์ได้ยากลำบากกาย   ช่วยเหลือเขาให้พ้นทุกข์แยะ

นิทานเรื่อง “ใหม่จอมเกร”

(สุพิชชา นาคสกุล)

ใหม่เป็นเด็กที่เอาแต่ใจตนเอง ชอบรังแกสัตว์ เพื่อนๆจึงไม่มีใครเล่นกับใหม่

ใหม่ : “เจน ขอเราเล่นด้วยคนนะ”

เจน : “ไม่เอาหรอก ฉันไม่ให้เธอเล่นด้วยหรอก”

แล้วเจนก็รีบวิ่งหนีไป ใหม่โมโหมาก เมื่อใหม่กลับบ้าน เขามักจะระบายอารมณ์กับเจ้าจอม

ใหม่ : “เจ้าจอม เจ้าจอม อยู่ที่ไหนออกมาที่นี่เดี๋ยวนี้”

ใหม่วิ่งเข้าไปหาเจ้าจอมและวิ่งไล่เตะเหมือนอย่างเคย แล้วใหม่วิ่งไปเหยียบเปลือกกล้วยแล้วลื่นล้มจนหมดสติไป และเมื่อใหม่ลืมตาขึ้นก็ต้องตกใจเพราะพบว่าตนเองอยู่ในถ้ำที่มีค่างหนึ่ง

ใหม่ : “ที่นี่ที่ไหนเนี่ย ทำไมมันถึงได้มีค่างอย่างนี้นะน่ากลัวจังเลย”

ทันใดนั้นก็มียักษ์คำรามดังกึกก้องมาจากทางด้านหลัง

ใหม่ : “เอ๊ะ ! นี่มันแมวอะไรกันทำไมถึงตัวใหญ่อย่างนี้นะรีบหนีดีกว่า”

เขาออกวิ่งเจ้าแมวยักษ์ก็วิ่งตาม ใหม่หนีแมวยักษ์มาจนถึงทุ่งนาแห่งหนึ่งเขาก็เจอกับสุนัขสีดำ

ใหม่ : “เอ๊ะ ! นี่มันสุนัขในชอยที่เราเคยเอาไล่ตีมันนี่หน้า”

มันเดินเข้ามาหาใหม่อย่างรวดเร็ว มันทำท่าจะกัดใหม่ แต่เจ้าจอมก็วิ่งเข้ามาขวางไว้และต่อสู้กับสุนัขสีดำตัวนั้น จนมันต้องถอยหนีไป

ใหม่ : “ขอบคุณมาก เจ้าจอมที่มาช่วยฉันไว้”

ใหม่รู้สึกหิวและทั้งตัวลงนอนขี้แงเจ้าจอม เมื่อลืมตาขึ้นอีกครั้งใหม่ก็พบว่าตนเองนอนอยู่ในห้องเล็กๆข้างเตียงมีแม่ที่นั่งมองด้วยสีหน้าวิตกกังวล

แม่ : “ใหม่ ใหม่ ฟื้นแล้วหรือลูก”

ใหม่ : “แม่ครับผมเป็นอะไรไปครับ”

แม่ร้องไห้และโผเข้ากอดเขา ก่อนจะเล่าให้ฟังว่าเกิดอะไรขึ้น

ใหม่ : “แม่ครับต่อไปผมก็จะเลิกรังแกสัตว์แล้วครับ”

ตั้งแต่นั้นมาใหม่ก็เป็นเด็กดี ไม่รังแกสัตว์และเพื่อนๆอีกเลย

แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

(แผนการจัดประสบการณ์การสังเกตบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน)

สัปดาห์ที่ .....หน่วย.....นิทานเรื่อง.....

ชื่อ .....ตำแหน่ง.....

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามระดับความคิดเห็นดังนี้

- +1 หมายถึง   แน่ใจว่าคำถามสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์
- 0   หมายถึง   ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์
- 1   หมายถึง   แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์

รายการประเมิน	ข้อคำถาม	ผลการพิจารณา			
		+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
1. จุดประสงค์	1. จุดประสงค์เหมาะสมกับผู้เรียน	...	...	...	
	2. จุดประสงค์สอดคล้องกับเนื้อหา	...	...	...	
	3. จุดประสงค์สอดคล้องกับกิจกรรม	...	...	...	
	4. จุดประสงค์สอดคล้องกับการประเมินผล	...	...	...	
2. สาระการเรียนรู้	5. สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์	...	...	...	
	6. สาระการเรียนรู้เหมาะสมกับระยะเวลาในการจัดประสบการณ์	...	...	...	
	7. สาระการเรียนรู้เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก	...	...	...	
	8. สาระการเรียนรู้สอดคล้องกับกิจกรรม	...	...	...	

รายการประเมิน	ข้อความ	ผลการพิจารณา			
		+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
3. กิจกรรม	9. การดำเนินกิจกรรมสอดคล้องกับจุดประสงค์	...	...	...	
	10. การจัดกิจกรรมเป็นไปตามลำดับขั้นตอนอย่างเหมาะสม	...	...	...	
	11. กิจกรรมสามารถทำให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์	...	...	...	
	12. กิจกรรมเหมาะกับวัยและพัฒนาการของเด็ก	...	...	...	
4. สื่อ	13. สื่อสอดคล้องกับจุดประสงค์	...	...	...	
	14. สื่อสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	...	...	...	
	15. สื่อสอดคล้องกับกิจกรรม	...	...	...	
	16. สื่อช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น	...	...	...	
	17. สื่อสอดคล้องกับวัยและพัฒนาการของเด็ก	...	...	...	
5. การประเมินผล	18. การประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์	...	...	...	
	19. การประเมินผลสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	...	...	...	
	20. การประเมินผลสอดคล้องกับกิจกรรม	...	...	...	
	21. การประเมินผลสอดคล้องกับวัยและพัฒนาการของเด็ก	...	...	...	
	22. การประเมินผลใช้วิธีการที่ชัดเจน	...	...	...	
			...	...	

ภาคผนวก ค

- คู่มือการใช้แบบสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเอง
- แบบสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเอง

คู่มือการใช้แบบสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย

คำชี้แจง

แบบสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองประกอบด้วย

1. ด้านการแสดงออก	จำนวน	4	ข้อ
2. ด้านการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม	จำนวน	4	ข้อ
3. ด้านการเป็นตัวของตัวเองและภาคภูมิใจในตนเอง	จำนวน	4	ข้อ

กล่าวคือ

ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง การกล้าตัดสินใจกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยความมั่นใจ กล้าแสดงออกสามารถพึ่งพิงตนเองได้ มีความภาคภูมิใจในตนเอง มีความเป็นตัวของตัวเอง และปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข ประกอบด้วยลักษณะต่างๆ ดังนี้

1. การกล้าแสดงออก หมายถึง การแสดงออกทางท่าทางด้วยความมั่นใจ ไม่เขินอาย พูดด้วยถ้อยคำเสียงดังฟังชัด สบตาผู้ฟังในขณะที่แสดงบทบาทสมมติ และมีความกระตือรือร้นอยากร่วมกิจกรรม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 แสดงออกทางท่าทางด้วยความมั่นใจ ไม่เขินอาย หมายถึง การที่เด็กแสดงท่าทางในการทำกิจกรรมด้วยความกระฉับกระเฉงคล่องแคล่ว ไม่ประหม่า ไม่อาย ไม่เคอะเขิน

1.2 พูดด้วยถ้อยคำเสียงดังฟังชัด หมายถึง การที่เด็กพูดตามบทของตัวละครด้วยเสียงอันดังฟังชัด

1.3 กระตือรือร้นอยากร่วมกิจกรรม หมายถึง การที่เด็กแสดงกิริยาท่าทาง หรือแสดงพฤติกรรมเพื่อสื่อความหมายว่าพร้อมที่จะร่วมกิจกรรมกับครูและเพื่อนด้วยตนเอง

1.4 สบตาเพื่อนในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรม หมายถึง การที่เด็กมองหน้าสบตากับบุคคลที่เด็กพูดด้วย ไม่ก้มหน้าขณะที่พูด

2. การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม หมายถึง การปฏิบัติตามข้อตกลงของครูและสมาชิกในกลุ่ม รู้จักยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น สามารถให้คำแนะนำและช่วยเหลือผู้อื่น และทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนได้อย่างสนุกสนาน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ปฏิบัติตามข้อตกลงของครูและสมาชิกในกลุ่ม หมายถึง การที่เด็กทำตามกติกาข้อตกลงที่ครูและสมาชิกในกลุ่มกำหนดไว้อย่างถูกต้องเคร่งครัด

2.2 ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น หมายถึง การที่เด็กแสดงการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วยความยินดี

2.3 ให้คำแนะนำและช่วยเหลือผู้อื่น หมายถึง การที่เด็กใช้คำพูดหรือท่าทางบอกหรือแนะนำเพื่อขณะร่วมมือกันทำกิจกรรม

2.4 ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนได้อย่างสนุกสนาน หมายถึง การที่เด็กมีส่วนร่วมทำกิจกรรมกับเพื่อนได้โดยไม่ทะเลาะหรือขัดแย้ง

3. การเป็นตัวของตัวเองและภาคภูมิใจในตนเอง หมายถึง การสามารถบอกความต้องการของตนเองให้ผู้อื่นได้รับทราบ กล้าตัดสินใจทำสิ่งต่างๆด้วยตนเอง ขอมรับผลงาน พอใจกับการกระทำของตนเองในขณะที่ทำกิจกรรม และสนุกสนานในการทำกิจกรรม ดีใจและมีความสุขเมื่อประสบผลสำเร็จ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 บอกความต้องการของตนเองให้ผู้อื่นรับทราบ หมายถึง การที่เด็กใช้คำพูดเพื่อบอก แสดงความคิดเห็น หรือต่อรอง ให้ครูและเพื่อนเข้าใจถึงความต้องการของตน

3.2 กล้าตัดสินใจทำสิ่งต่างๆด้วยตนเอง หมายถึง การที่เด็กสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะนั้นด้วยตนเอง เพื่อให้ตนเองสามารถร่วมทำกิจกรรมต่อไปได้

3.3 ขอมรับผลงาน พอใจกับการกระทำของตนเองในขณะที่ทำกิจกรรม หมายถึง การที่เด็กแสดงความพอใจกับผลงานของตนเอง และไม่พูดว่า หรือแสดงความไม่พอใจเพื่อนคนที่เขาทำผลงานได้ดีกว่าของตน

3.4 สนุกสนานในการทำกิจกรรม ดีใจและมีความสุขเมื่อประสบผลสำเร็จ หมายถึง การที่เด็กร่วมกิจกรรมด้วยความสนใจและมีความสุข โดยแสดงออกด้วยรอยยิ้มและเสียงหัวเราะ

4. แบบสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยเป็นการบันทึกระดับคุณภาพของความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยจัดเป็น 3 ระดับคะแนน คือ มาก ปานกลาง ต่ำ

5. การทดลองครั้งนี้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 โดยทำการทดลอง 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 30 นาที รวมทั้งสิ้น 15 ครั้ง มีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย เก็บข้อมูลโดยการสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลอง

2. ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยการจัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน ในช่วงเวลา 9.00 – 9.30 น. เป็นเวลา 5 สัปดาห์

3. สังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองหลังการทดลอง โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยชุดเดิม แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ

ข้อปฏิบัติในการสังเกต

1. เขียนชื่อผู้สังเกต ชื่อนักเรียน วัน เดือน ปี ที่สังเกต

2. ผู้วิจัย 1 คนและผู้ช่วยผู้วิจัย 1 คน รวมผู้สังเกต 2 คน ทำการสังเกตความเชื่อมั่นใน

ตนเองของเด็กปฐมวัย

3. การสังเกตให้ผู้สังเกตทั้ง 2 คน คือ ผู้วิจัย 1 คน และผู้ช่วยผู้วิจัย 1 คน ทำการสังเกตพร้อมกันในช่วงเวลาเดียวกัน ใช้เวลาการสังเกต 2 นาที แล้วจึงบันทึกการสังเกต 2 นาที จากนั้นสังเกตเด็กคนต่อไปให้ครบ 15 คน

การบันทึกการสังเกต

เมื่อพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองตรงกับข้อใด และช่องระดับคะแนนพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองตรงกับช่องใดให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องนั้น

การให้คะแนน

1. มาก หมายถึง กล้าตัดสินใจทันทีไม่รีรอแสดงความมั่นใจและถูกต้องในการทำกิจกรรมอย่างรวดเร็ว ให้คะแนน 2 คะแนน

2. ปานกลาง หมายถึง ตัดสินใจช้า แสดงความไม่ค่อยมั่นใจ ให้ 1 คะแนน

3. น้อย หมายถึง ไม่กล้าแสดงออก ไม่กล้าทำ แสดงความไม่มั่นใจ ให้ 0 คะแนน

หมายเหตุ ถ้าพบเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับคะแนนใดก็ให้คะแนนเท่ากับช่องระดับคะแนนนั้น

1. คำอธิบายเกี่ยวกับแบบสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองด้านการแสดงออก

ข้อ	รายการพฤติกรรม	2 คะแนน	1 คะแนน	0 คะแนน
1.	แสดงออกทางท่าทางด้วยความมั่นใจไม่เขินอาย	แสดงท่าทางในการทำกิจกรรมด้วยความมั่นใจ กระฉับกระเฉง คล่องแคล่ว ไม่ประหม่า ไม่อาย ไม่เคอะเขิน	แสดงท่าทางด้วยความไม่มั่นใจ หรือต้องให้ครูหรือเพื่อนช่วย ยังมีความเขินอายอยู่บ้าง	นั่งเฉยแต่อยู่รวมกลุ่มกับเพื่อน/ปฏิเสธการร่วมกิจกรรม
2.	พูดด้วยถ้อยคำเสียงดังฟังชัด	พูดด้วยเสียงดังฟังชัดด้วยตนเอง	พูดด้วยเสียงที่เบา หรือต้องให้ครูหรือเพื่อนช่วย	นั่งเฉยๆ / ไม่ร่วมกิจกรรม
3.	สบตาเพื่อนในขณะที่แสดงบทบาทสมมติ	สบตาครูและเพื่อนในขณะที่พูด	สบตาครูและเพื่อนๆเป็นบางครั้งในขณะที่พูด	ไม่กล้าสบตาผู้อื่นในขณะที่ทำกิจกรรม
4.	กระตือรือร้นอยากร่วมกิจกรรม	แสดงตัวว่าพร้อมที่จะร่วมกิจกรรมทันทีด้วยตนเอง	ทำตามเพื่อนมองดูเพื่อนเมื่อเห็นว่าเพื่อนทำได้จึงทำตาม ครูต้องให้แรงเสริม	นั่งเฉยๆเป็นผู้ดู ปฏิเสธการร่วมกิจกรรม

2. คำอธิบายเกี่ยวกับแบบสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองด้านการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม

ข้อ	รายการพฤติกรรม	2 คะแนน	1 คะแนน	0 คะแนน
1.	ปฏิบัติตามข้อตกลงของครูและสมาชิกในกลุ่ม	ปฏิบัติตามกฎกติกาตามความเข้าใจด้วยตนเอง	ปฏิบัติตามกฎกติกาได้แต่ครูต้องพูดบ่อยๆ พูดซ้ำๆ ทำตามเพื่อน	ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง
2.	ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วยความยินดี	ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและโต้แย้งบางครั้ง	ไม่สนใจไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
3.	ให้คำแนะนำและช่วยเหลือผู้อื่น	เด็กใช้คำพูดหรือท่าทางบอกแนะนำเพื่อน ขณะร่วมมือกันทำกิจกรรม	เด็กใช้คำพูดหรือท่าทางบอกแนะนำเพื่อน ในขณะที่ทำกิจกรรมเป็นบางครั้ง	เด็กไม่เคยพูดแนะนำและช่วยเหลือเพื่อนๆเลย ในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรม
4.	ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนได้อย่างสนุกสนาน	การที่เด็กมีส่วนร่วมทำกิจกรรมกับเพื่อนได้โดยไม่ทะเลาะหรือขัดแย้ง	ร่วมทำกิจกรรมกับเพื่อนได้แต่ก็มีทะเลาะหรือขัดแย้งกันบ้าง	นั่งเฉยๆ ไม่สนใจร่วมกิจกรรมเมื่อทะเลาะหรือขัดแย้งกับเพื่อน

3. คำอธิบายเกี่ยวกับแบบสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองด้านการเป็นตัวของตัวเอง และภูมิใจในตนเอง

ข้อ	รายการพฤติกรรม	2 คะแนน	1 คะแนน	0 คะแนน
1.	บอกความต้องการของตนเองให้ผู้อื่นรับทราบ	การที่เด็กใช้คำพูดเพื่อบอก แสดงความคิดเห็น หรือ ต่อรอง ให้ครู และเพื่อนเข้าใจ ถึงความต้องการ ของคน	การที่เด็กใช้คำพูดเพื่อบอก แสดงความคิดเห็น หรือ ต่อรอง ให้ครู และเพื่อนเข้าใจ ถึงความต้องการ ของคนได้แต่ เบาๆ ครูหรือ เพื่อนต้องให้ กำลังใจ	ไม่พูด ไม่บอก
2.	กล้าตัดสินใจทำสิ่งต่างๆด้วยตนเอง	สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นใน ขณะนั้นด้วยตนเอง เพื่อให้ตนเองสามารถ ร่วมทำกิจกรรม ต่อไปได้	ไม่สามารถแก้ปัญหาเฉพาะ หน้าได้ ต้องคอย ให้เพื่อนหรือครู บอก และให้ ความช่วยเหลือ	เมื่อเจอปัญหา หยุดการร่วม ทำกิจกรรม และหันไป สนใจเรื่องอื่น
3.	ยอมรับผลงาน พอใจกับการกระทำ ของตนเองในขณะที่ทำกิจกรรม	การที่เด็กแสดงความพอใจกับ ผลงานของ ตนเอง และไม่ พูดว่า หรือ แสดงความไม่ พอใจเพื่อนคนที่ เขาทำผลงาน ได้ ดีกว่าของตน	แสดงความพอใจกับผลงาน ของตนเอง และ พูดว่า หรือ แสดงความไม่ พอใจเพื่อนคนที่ เขาทำผลงาน ได้ ดีกว่าของตน เป็นบางครั้ง	ไม่พอใจและ จะโกรธเพื่อ คนที่ทำ ผลงานได้ ดีกว่าตน

4.	สนุกสนานในการทำกิจกรรม ดีใจ และมีความสุขเมื่อประสบผลสำเร็จ	เด็กร่วมกิจกรรม ด้วยความสนใจ และมีความสุข โดยแสดงออก ด้วยรอยยิ้มและ เสียงหัวเราะ	ร่วมทำกิจกรรม เมื่อได้รับแรง เสริมจากครู ได้รับการ กระตุ้นจาก เพื่อน	นั่งเฉยๆ ไม่ ร่วมกิจกรรม
----	---	---	---	-----------------------------

แบบสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย

 ก่อนการทดลอง

 หลังการทดลอง

ชื่อผู้สังเกต .....นามสกุล ..... เป็นผู้สังเกตคนที่ .....

ชื่อนักเรียน .....นามสกุล ..... ชั้นอนุบาล 2

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ความเชื่อมั่นในตนเอง	ระดับคะแนน			
	มาก (2)	ปานกลาง (1)	น้อย (0)	หมายเหตุ
1. ความกล้าแสดงออก				
1.1 แสดงออกทางท่าทางด้วยความมั่นใจ ไม่เขินอาย				
1.2 พูดด้วยถ้อยคำเสียงดังฟังชัด				
1.3 สบตาเพื่อนในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรม				
1.4 กระตือรือร้นอยากร่วมกิจกรรม				
2. การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม				
2.1 ปฏิบัติตามข้อตกลงของครูและสมาชิกในกลุ่ม				
2.2 ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น				
2.3 ให้คำแนะนำและช่วยเหลือผู้อื่น				
2.4 ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ได้อย่างสนุกสนาน				
3. การเป็นตัวของตัวเองและภาคภูมิใจในตนเอง				
3.1 บอกความต้องการของตนเองให้ผู้อื่นรับทราบ				
3.2 กล้าตัดสินใจทำสิ่งต่างๆด้วยตนเอง				
3.3 ยอมรับผลงาน พอใจกับการกระทำของตนเอง ในขณะที่ทำกิจกรรม				
3.4 สนุกสนานในการทำกิจกรรม ภูมิใจและมีความสุข เมื่อประสบผลสำเร็จ				

บันทึกกิจกรรมเพิ่มเติม.....

.....

แบบประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
(แบบสังเกตพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย)

ชื่อ .....ตำแหน่ง.....

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามระดับความคิดเห็นดังนี้

- +1 หมายถึง   แน่ใจว่าข้อคำถามวัดตรงจุดประสงค์
- 0   หมายถึง   ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดตรงจุดประสงค์
- 1   หมายถึง   แน่ใจว่าข้อคำถามไม่ตรงจุดประสงค์

รายการประเมิน	ข้อคำถาม	ผลการพิจารณา			
		+1	0	-1	ข้อเสนอแนะ
1. ความกล้าแสดงออก	1. แสดงออกทางท่าทางด้วยความมั่นใจ ไม่เขินอาย 2. พูดด้วยถ้อยคำเสียงดังฟังชัด 3. สบตาเพื่อนในขณะที่แสดงบทบาทสมมติ 4. กระตือรือร้นอยากร่วมกิจกรรม	...	...	...	
2. การปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม	5. ปฏิบัติตามข้อตกลงของครูและสมาชิกในกลุ่ม 6. ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น 7. ให้คำแนะนำและช่วยเหลือผู้อื่น 8. ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนได้	...	...	...	
3. การเป็นตัวของตัวเองและภูมิใจในตนเอง	9. บอกความต้องการของตนเองให้ผู้อื่นรับทราบ 10. กล้าตัดสินใจทำสิ่งต่างๆด้วยตนเอง 11. ยอมรับผลงาน พึงพอใจกับการกระทำของตนเองในขณะที่ทำกิจกรรม 12. สนุกสนานในการทำกิจกรรม ดีใจและมีความสุขเมื่อประสบผลสำเร็จ	...	...	...	

ภาคผนวก ง

- ขั้นตอนการทดสอบเครื่องหมาย
- ตารางการเปรียบเทียบคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัด
ประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานเป็นรายบุคคลและรายด้าน
ด้วยการทดสอบเครื่องหมาย

1. การวิเคราะห์คะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยโดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลองเป็นรายคู่ด้วยการทดสอบเครื่องหมาย ดังนี้

1) สมมติฐาน H_0 : คะแนนหลังการทดลองเท่ากับคะแนนก่อนการทดลอง

H_1 : คะแนนหลังการทดลองสูงกว่าคะแนนก่อนการทดลอง

2) ระดับนัยสำคัญ กำหนดให้ $\alpha = .01$

3) นำคะแนนก่อนการทดลองและหลังการทดลองมาหาค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ ถ้าคะแนนหลังการทดลองมากกว่าก่อนการทดลองให้เครื่องหมายเป็น (+) ถ้าคะแนนหลังการทดลองน้อยกว่าคะแนนก่อนการทดลองให้เครื่องหมายเป็น (-) และถ้าคะแนนก่อนการทดลองเท่ากับคะแนนหลังการทดลอง ให้ค่าเป็น (0)

4) จากการทดสอบความแตกต่างของคะแนนก่อนการทดลองและหลังการทดลองของนักเรียนทั้ง 15 คน ได้ดังนี้

ตาราง เปรียบเทียบคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์
การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานเป็นรายบุคคล ด้วย การทดสอบเครื่องหมาย

นักเรียน คนที่	คะแนนการสังเกต ก่อนการทดลอง(X)	คะแนนการสังเกต หลังการทดลอง(Y)	ทิศทางของความ แตกต่าง (Y-X)	เครื่องหมาย
1	13	22	หลัง > ก่อน	+
2	9	19	หลัง > ก่อน	+
3	14	22	หลัง > ก่อน	+
4	21	24	หลัง > ก่อน	+
5	14	22	หลัง > ก่อน	+
6	17	22	หลัง > ก่อน	+
7	18	24	หลัง > ก่อน	+
8	15	22	หลัง > ก่อน	+
9	17	23	หลัง > ก่อน	+
10	14	22	หลัง > ก่อน	+
11	18	23	หลัง > ก่อน	+
12	11	22	หลัง > ก่อน	+
13	14	22	หลัง > ก่อน	+
14	11	22	หลัง > ก่อน	+
15	12	20	หลัง > ก่อน	+

จากตาราง	จำนวนคู่ที่มีเครื่องหมาย +	=	15 คู่
	จำนวนคู่ที่มีเครื่องหมาย -	=	0 คู่
	ดังนั้น N = 15+0	=	15
	ค่า X (จำนวนคู่ที่มีค่าน้อยกว่า)	=	0

5) จากตารางการทดสอบ Binomial มีค่า

$$N = 15, X = 0 \text{ ได้เป็น } .000$$

6) เปรียบเทียบค่าที่ได้จากตารางกับค่าระดับนัยสำคัญ พบว่า ค่าที่ได้จาก
ตาราง (.000) มีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่ตั้งไว้ (.01) จึงปฏิเสธ H_0 ยอมรับ H_1

7) สรุปค่าคะแนนหลังการทดลองมากกว่าคะแนนก่อนการทดลองจัด
ประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทาน

2. การเปรียบเทียบคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยเป็นรายด้าน โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังการทดลองเป็นรายคู่ด้วยการทดสอบเครื่องหมาย ดังตาราง

ตารางเปรียบเทียบคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองก่อนและหลังการ จัดประสบการณ์การแสดงบทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานด้านการกล้าแสดงออก ด้วยการทดสอบเครื่องหมาย

นักเรียน คนที่	คะแนนการสังเกต ก่อนการทดลอง(X)	คะแนนการสังเกต หลังการทดลอง(Y)	ทิศทางของความ แตกต่าง (Y-X)	เครื่องหมาย
1	5	8	หลัง > ก่อน	+
2	4	7.5	หลัง > ก่อน	+
3	4	7.5	หลัง > ก่อน	+
4	8	8	หลัง = ก่อน	0
5	3.5	6.5	หลัง > ก่อน	+
6	6	7	หลัง > ก่อน	+
7	5.5	8	หลัง > ก่อน	+
8	4	6.5	หลัง > ก่อน	+
9	6	7.5	หลัง > ก่อน	+
10	2.5	7	หลัง > ก่อน	+
11	6	8	หลัง > ก่อน	+
12	5	8	หลัง > ก่อน	+
13	2.5	7	หลัง > ก่อน	+
14	5	7.5	หลัง > ก่อน	+
15	6	7.5	หลัง > ก่อน	+

จากตาราง	จำนวนคู่ที่มีเครื่องหมาย +	=	14 คู่
	จำนวนคู่ที่มีเครื่องหมาย -	=	0 คู่
	จำนวนคู่ที่มีเครื่องหมาย 0	=	1 คู่(ไม่นำมาคำนวณ)
	ดังนั้น N = 14+0	=	14
	ค่า X (จำนวนคู่ที่มีค่าน้อยกว่า)	=	0

ตารางเปรียบเทียบคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การแสดง
บทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานด้านการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม ด้วยการทดสอบ
เครื่องหมาย

นักเรียน คนที่	คะแนนการสังเกต ก่อนการทดลอง(X)	คะแนนการสังเกต หลังการทดลอง(Y)	ทิศทางของความ แตกต่าง (Y-X)	เครื่องหมาย
1	4	7	หลัง > ก่อน	+
2	2.5	5	หลัง > ก่อน	+
3	4	7	หลัง > ก่อน	+
4	6	8	หลัง > ก่อน	+
5	4.5	7.5	หลัง > ก่อน	+
6	6	7	หลัง > ก่อน	+
7	6.5	8	หลัง > ก่อน	+
8	5	8	หลัง > ก่อน	+
9	5	7.5	หลัง > ก่อน	+
10	5.5	7.5	หลัง > ก่อน	+
11	6	7.5	หลัง > ก่อน	+
12	2	6.5	หลัง > ก่อน	+
13	5.5	7.5	หลัง > ก่อน	+
14	3	7.5	หลัง > ก่อน	+
15	2	5.5	หลัง > ก่อน	+

จากตาราง จำนวนคู่ที่มีเครื่องหมาย + = 15 คู่
 จำนวนคู่ที่มีเครื่องหมาย - = 0 คู่
 ดังนั้น $N = 15+0 = 15$
 ค่า X (จำนวนคู่ที่มีค่าน้อยกว่า) = 0

ตารางเปรียบเทียบคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การแสดง
บทบาทสมมติประกอบการเล่านิทานด้านการเป็นตัวของตัวเองและภาคภูมิใจในตนเอง ด้วย การ
ทดสอบเครื่องหมาย

นักเรียน คนที่	คะแนนการสังเกต ก่อนการทดลอง(X)	คะแนนการสังเกต หลังการทดลอง(Y)	ทิศทางของความ แตกต่าง (Y-X)	เครื่องหมาย
1	4	7	หลัง > ก่อน	+
2	2.5	6.5	หลัง > ก่อน	+
3	6	7.5	หลัง > ก่อน	+
4	7	8	หลัง > ก่อน	+
5	6	8	หลัง > ก่อน	+
6	6	8	หลัง > ก่อน	+
7	6	8	หลัง > ก่อน	+
8	6	7.5	หลัง > ก่อน	+
9	6	8	หลัง > ก่อน	+
10	6	7.5	หลัง > ก่อน	+
11	6	7.5	หลัง > ก่อน	+
12	4	7.5	หลัง > ก่อน	+
13	6	7.5	หลัง > ก่อน	+
14	3	7	หลัง > ก่อน	+
15	4	7	หลัง > ก่อน	+

จากตาราง	จำนวนคู่ที่มีเครื่องหมาย +	=	15 คู่
	จำนวนคู่ที่มีเครื่องหมาย -	=	0 คู่
	ดังนั้น N = 15+0	=	15
	ค่า X (จำนวนคู่ที่มีค่าน้อยกว่า)	=	0

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางนิตยา คอกกะถิน
วัน เดือน ปี	4 มิถุนายน 2517
สถานที่เกิด	จังหวัดสุพรรณบุรี สถานที่อยู่ปัจจุบัน 78 หมู่ 1 ตำบลไร่รอด อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2533 มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) โรงเรียนบริหารแจ่มใส วิทยา 1 อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ. 2536 มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) โรงเรียนบริหารแจ่มใส วิทยา 1 อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ. 2540 คุรุศาสตรบัณฑิต (ค.บ. เกียรตินิยม) วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย สถาบันราชภัฏเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี พ.ศ. 2553 ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การปฐมวัยศึกษา) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำแหน่ง	ครูวิทยฐานะชำนาญการ
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนวัดสุวรรณนาคี ตำบลคลังชั้น อำเภอมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี